

మార్చి
2006

9

సంపుటి : 2 సంచిక : 3

మార్క్సిస్టు

సైద్ధాంతిక మాసపత్రిక

ఈ సంచికలో.....

విమానాశ్రయాల ఆధునీకరణ
వార్తలు చదువుతున్నది అమెరికా సైన్యం
గిరిజనుల హిందూకరణ
రాజస్తాన్ రైతుల వీరోచిత పోరాటాలు
కులవివక్షపై సమరం
ఉన్నత విద్య వ్యాపారీకరణ
రాజ్యాంగయంత్రం అంటే ఏమిటి?
బెంగాల్‌పై దుష్ప్రచారం

అనుబంధం:

మహిళా సమస్యలపై సిపిఐ(ఎం) వైఖరి-కర్తవ్యాలు

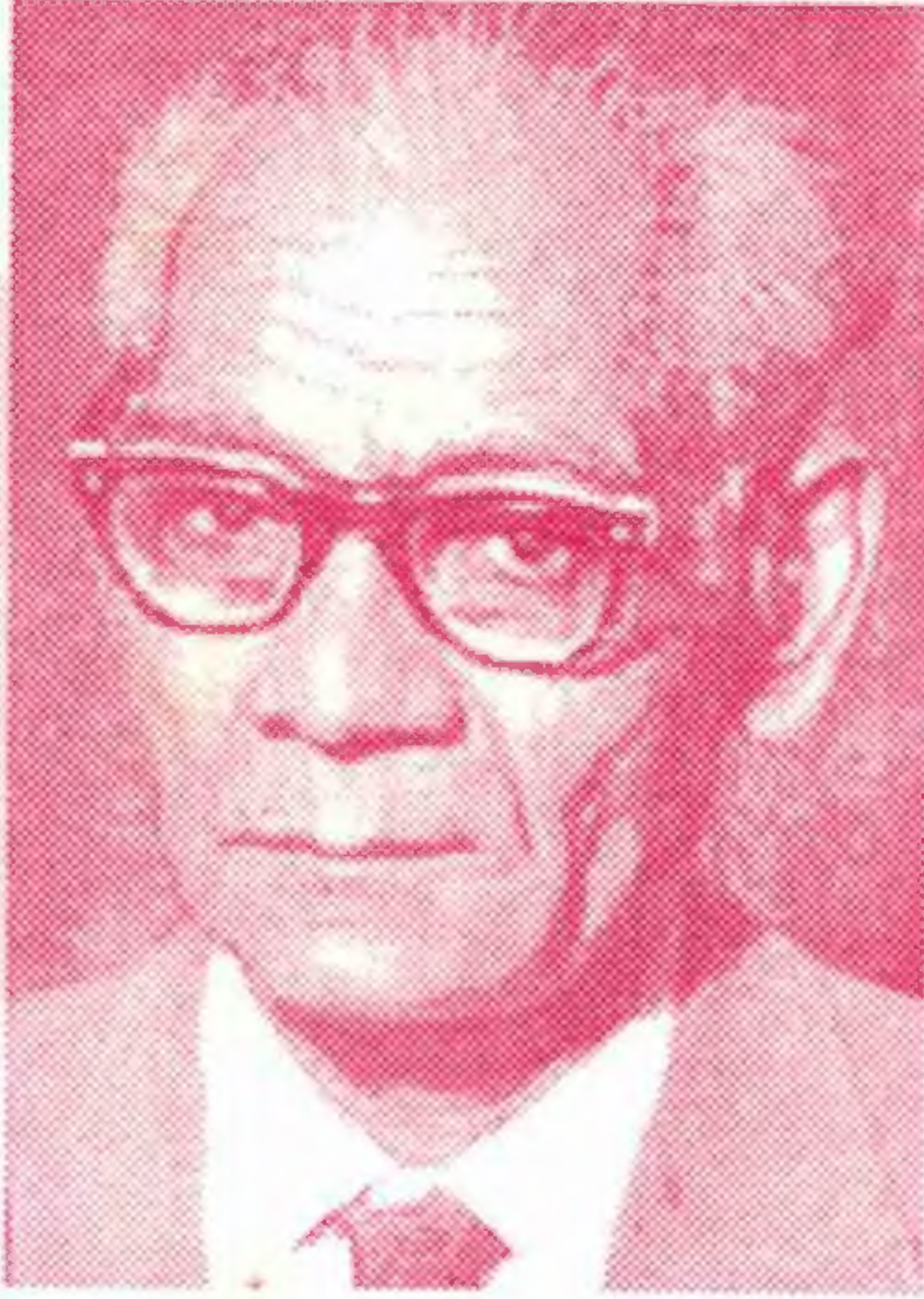
వెల: రూ.5/-

ఆయన ఆయుధమెత్తినా, కలంపట్టినా దేశం కోసమే

యు. రామకృష్ణ

యశపాల్

దేశ దుర్దశనూ, జాతీయ అవమానాన్నీ, పరతంత్రంలో నలిగిపోయే పేద ప్రజల దీనవదనాన్నీ చూడలేక, చూసి సహించలేక దేశ స్వాతంత్ర్యోద్యమ కాలంలో బ్రిటీష్ పాలకులకు వ్యతిరేకంగా సాహసికులైన కొందరు యువజనులు ప్రాణాలకు తెగించి విప్లవ కార్యక్రమాలు చేపట్టారు. అలాంటి వారిలో భగత్ సింగ్, చంద్రశేఖర ఆజాద్, రాజగురు, సుఖదేవ్, శివవర్మ, యశపాల్, భగవతీ చరణ్, ఇంద్రపాల్, పృథ్వీసింగ్, బటుకేశ్వర్ దత్, జతీంద్రనాద్ దాస్, ప్రకాశపతి, భూపేంద్రనాథ్ సన్యాల్, విజయకుమార్ సిన్హా సచ్చిదానంద హీరానంద వాత్సాయన్, దుర్గా బాబీ, బిస్మిల్, ధన్వంతరి, డాక్టర్ గయాప్రసాద్, జయదేవ్ కపూర్, జోగేష్ చంద్ర చటర్జీ తదితరులనేకమంది ఉన్నారు. వీరిలో బ్రిటీష్ ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా సుదీర్ఘకాలం విప్లవ కార్యక్రమాలు కొనసాగించిన వ్యక్తి యశపాల్. వైస్రాయ్ లార్డ్ ఇర్విన్ ప్రయాణిస్తున్నరైలు కింద బాంబు పేల్చడం ద్వారా భారత స్వాతంత్ర్య కాంక్షను లోకానికి చాటారు యశపాల్. జన్మ ఖైదు విధించబడిన ఆయన 1937లో జైలు నుండి విడుదల అయ్యారు. ఆ తరువాత కాలంలో ఆయన రచనా వ్యాసంగం చేపట్టారు. హిందీలో ప్రేమ్చంద్ తరువాత గొప్ప కథారచయితగా వెలుగొందారు. ఆయన రచనలల్లో ప్రజాభ్యుదయం ప్రతిబింబించేది. “విప్లవం” అనే పత్రికకు సంపాదకులుగా పనిచేశారు. “మేరి తేరి ఊ సఖీ బాత్” రచనకుగాను కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు లభించింది. ఆయన 1903 డిసెంబర్ 3న పంజాబ్ రాష్ట్రంలోని ఫిరోజ్ పూర్ సమీపానగల చావనీలో జన్మించారు. స్వాతంత్ర్యోద్యమ కాలంలో భారతదేశ దాస్య శృంగలాలు తెగనరకడానికి ఆయుధాన్నీ, స్వాతంత్ర్యానంతరం భారత

శ్రామిక ప్రజల ప్రయోజనం ప్రతిబింబించేందుకు కలాన్నీ పట్టిన యశపాల్ 1976 డిసెంబర్ 25వ తేదీన స్వదేశీ పాలకుల ఎమెర్జెన్సీ చీకటి రోజుల్లో కన్నుమూశారు. 1919లో రౌలట్ బిల్లుకు వ్యతిరేకంగా ప్రజా ఉద్యమం ముమ్మరంగా సాగుతున్న కాలం. లాహోర్ లో కూడా దీనిపై ఓ పెద్ద ప్రజాప్రదర్శన జరిగింది. ప్రదర్శన కనీసం రెండు కిలోమీటర్లు ఉంటుంది. అదే పట్టణంలోని డిఎవి స్కూల్లో చదువుతున్న యశపాల్ కు భగత్ సింగ్ సహాధ్యాయి. వారిద్దరూ ప్రాణస్నేహితులు. వారిద్దరూ కలిసి చూసిన మొట్టమొదటి రాజకీయ ఉద్యమం అది. ఆ స్కూలు నుంచి బయటకొచ్చేనాటికి యశపాల్ కు 14 యేళ్ల వయస్సు. ఆ సమయానికి హిందీ టీచర్ అయిన యశపాల్ తల్లిని ఫిరోజ్ పూర్ బదిలీ చేశారు. రెండో క్లాస్ చదువుతున్న తన తమ్ముడుసహా యశపాల్ కూడా తల్లితో కలిసి ఫిరోజ్ పూర్ వెళ్లాడు. అక్కడి మనోహర్ లాల్ స్కూల్లో యశపాల్ తొమ్మిదవ తరగతిలో చేరాడు. అక్కడ యశపాల్ కు లజపంత్ రాయ్ స్నేహితుడయ్యాడు. లజపంత్ రాయ్ ఇంట్లో రవీంద్రనాథ్ ఠాగోర్, శరత్, ప్రేమ్చంద్ పుస్తకాలు, బెంగాల్ విప్లవకారుల జీవిత చరిత్రలు ఒక్కటి కూడా బీరు పోకుండా యశపాల్ చదివాడు. 1921లో సహాయ నిరాకరణోద్యమం ప్రారంభం అయింది. లజపంత్ రాయ్ తో కలిసి యశ

పాల్ కాంగ్రెస్ సభలను చూసి వస్తుండేవాడు. తామూ ఏదో ఒకటి చేయాలనుకునేవారు ఇద్దరూ. చివరికి విదేశీ వస్త్రాలను తగుల బెట్టాలనుకున్నారు. తన తల్లి దగ్గర విదేశీ మిల్లులో తయారైన చీర ఉండటం గ్రహించిన యశపాల్ దాన్ని ఇవ్వమని తల్లిని కోరాడు. ఒక రకంగా ఆ చీర కోసం పోట్లాడాడు. తల్లి చీర ఇవ్వకపోవడంతో చాలా నిరాశపడ్డాడు. యశపాల్ కు ఒక కోటు ఉంది. అది స్వదేశీ మిల్లులో తయారైనదో, విదేశీ మిల్లులో తయారైనదో తెలియదు. దాన్ని విదేశీ వస్త్రం అని తగుల బెట్టేశాడు. లజపంత్ రాయ్ తో కలిసి యశపాల్ ఫిరోజ్ పూర్ అంతా తిరిగి పది వరకూ విదేశీ వస్త్రాలను పోగు చేశాడు. ఒక ఇత్తడి పళ్లెం మోగిస్తూ తప్పెట వేశాడు. రామ లీల మైదానంలో సాయంత్రం విదేశీ వస్త్రాలను తగులబెట్టడం జరుగుతుందనీ సభ కూడా జరుగుతుందనీ చాటింపు వేశాడు. ఆ రోజు రామలీల మైదానంలో 50 మంది వరకూ పోగయ్యారు. వారి దగ్గరున్న విదేశీ వస్త్రాలను తగులబెట్టారు. మహాత్మాగాంధీ, లాలా లజపతి రాయ్, సర్దార్ పటేల్ తదితర అనేకమంది నాయకుల ఉపన్యాసాల్లో విషయాలను ఆ రోజుల్లో జరిగే సభల్లో కాంగ్రెస్ నాయకులు చిలకపలుకుల్లా వల్లించిందం యశపాల్ కు నచ్చేది కాదు. అప్పటికి యశపాల్ ‘దేశదర్శన్’ పుస్తకం చదివాడు. అందులో భారతదేశంలోని వ్యాపారాన్ని ఇంగ్లీషువారు దెబ్బతీయడం మొదలైన ఎన్నో విషయాలను విపులంగా లెక్కలతో సహా ఉదహరించారు. వాటన్నిటినీ ఏకరువు పెట్టేవాడు బాలుడైన యశపాల్. ఇంగ్లీషువారు దేశాన్ని ఎలా దోచుకుంటున్నదీ, వారి దోపిడీ వల్ల ఈ దేశ ప్రజల జీవితం ఎలా దుర్భరమవుతున్నదీ లెక్కలతోసహా చెప్పేవాడు. బాలుడు కావడం వల్ల అతని ఉపన్యాసాన్ని ఆసక్తిగా వినేవారు. ఆ విధంగా యశపాల్ సాంతంత్ర్య చ్చను రగుల్కొల్పుతూ ప్రతిగ్రామమూ తిరుగుతూ ప్రజలనుద్దేశించి ఉపన్యసిస్తున్నాడు. అయితే యశపాల్ ను కాలేజీలో చదివించాలని తల్లి తహతహలాడింది. చివరికి తల్లి మాట

(మిగతా 35వ పేజీలో)

లోపలిపేజీల్లో...

1. ఆయన ఆయుధమెత్తినా, కుంపట్టినా దేశం కోసమే - యు. రామకృష్ణ 2
2. విమానాశ్రయాల ఆధునీకరణ - కె. వీరయ్య 4
3. వార్తలు చదువుతున్నది అమెరికా సైన్యం - జెఫ్ గెర్ట్ 9
4. గిరిజనుల హిందూకరణ - ఇర్లాన్ ఇంజనీర్ 15
5. రాజస్థాన్ రైతుల వీరోచిత పోరాటాలు - వికాస్ రావల్ 18
6. కులవివక్షపై సమరం - జగదీష్ 23
7. ఉన్నత విద్య వ్యాపారీకరణ - దినేష్ అబ్రాల్ 26
8. రాజ్యాంగయంత్రం అంటే ఏమిటి - మారినా హార్ట్ 31
9. బెంగాల్ పై దుష్టచారాన్ని ప్రజలే ఎండగడతారు - జివి రాఘవులు 33

సంపాదక వర్గం

పాటూరు రామయ్య (సంపాదకులు)
ఎస్.వెంకట్రావు (వర్కింగ్ ఎడిటర్)
కొరటాల సత్యనారాయణ
డా. వై. రాధాకృష్ణమూర్తి

భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ (మార్క్సిస్టు)
ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర కమిటీ తరుపున
ప్రచురణ కర్త, ముద్రాపకుడు : బి.వి.రాఘవులు
సంపాదకులు : పాటూరు రామయ్య
ముద్రణ : ప్రజాశక్తి డైలీ (ప్రింటింగ్ ప్రెస్,
1-1-60/2, ఆర్డీసీ క్రాస్ రోడ్స్,
హైదరాబాద్ - 20
ఫోన్ : ఎడిటోరియల్ 27665420, 27663761
మేనేజర్ : 27673787 ఫ్యాక్స్ : 27639921
Email:: marxist@cpimap.com
Visit cpi(m) site at : cpim.org

‘అణు’వణువునా లొంగుబాటా!

అమెరికా అణు ఉగ్రవాదానికి మన ప్రభుత్వం లొంగుబాటు ప్రదర్శించడం వల్ల మన దేశ అణుకార్యక్రమానికే కాక స్వతంత్రతకు కూడా ముప్పు వస్తోంది. ఈ భూగోళాన్ని వందసార్లకు పైగా భస్మీపటలం చేయగలన్ని అణుబాంబులు పోగుచేసుకుని, ఇప్పటికీ కొత్త బాంబులు తయారు చేస్తున్న అమెరికా తనూ, తన మిత్రులు మినహా ప్రపంచంలో ఇంకే దేశమూ అణుబాంబులనుగాని, స్వతంత్ర అణు కార్యక్రమాన్ని గాని కలిగి ఉండకూడదని వంతం పట్టింది. మిత్రులైనా, శత్రువులైనా ప్రపంచంలో అణుకార్యక్రమాలన్నీ తన కనుసన్నల్లో జరగాలని అది కోరుకుంటోంది. అన్ని దేశాల మాదిరిగానే భారత్ అణుకార్యక్రమాన్ని కూడా అమెరికా ఇదే దృష్టితో చూస్తోంది. దురదృష్టవశాత్తూ మన్మోహన్ సింగ్ నాయకత్వంలోని యుపిఎ ప్రభుత్వం భారత్ అణుకార్యక్రమాన్ని అమెరికా-అణువ్యూహంలో పావుగా మార్చేస్తోంది. అమెరికా, అణుబాంబులుగల ఇతర దేశాలూ తమవద్ద వున్న అణుబాంబులను తగ్గించుకోకుండా ఇతరదేశాపై ఆంక్షలు, పరిమితులు పెట్టడం అన్యాయమని భారత దేశం అనేక దశాబ్దాలుగా వాదిస్తూ వస్తోంది. అందుకే అది ఎన్.పి.టి, సి.టి.బి.టి వంటి వివక్షపూరిత అంతర్జాతీయ అణు ఒప్పందాలపై సంతకాలు చేయలేదు. ‘భారత దేశానికి అణ్వస్త్ర తయారీ సామర్థ్యం ఉంది, ఆ సామర్థ్యాన్ని కొనసాగిస్తూనే అణుబాంబు ఎప్పుడు కావాలంటే అప్పుడు తయారుచేసుకునే హక్కును భారత్ ఉంచుకుంటుంది. అదే సమయంలో దేశం అణుబాంబులు తయారుచేయదు, ఎవరిమీదా తొలిసారిగా అణుబాంబులు ప్రయోగించ బోదు’ అని భారత్ ప్రకటించింది. ఈ విధానం అంతర్జాతీయంగా భారత్ ప్రతిష్ట పెంచింది. అలీనోద్యమానికి ఆదర్శంగా నిలిచింది. మరోవైపు భారత్ కు అణుబాంబుల తయారీ ఖర్చులేకుండా, రిస్కులు లేకుండా చేసింది. అదే సమయంలో దక్షిణాసియాను అణ్వస్త్ర రహితంగా ఉంచేందుకు తోడ్పడింది. ఇన్ని సానుకూలాంశాలున్న మన అణు విధానాన్ని బిజెపి నాయకత్వంలోని ఎన్.డి.ఎ ప్రభుత్వం ఒక్కసారిగా మార్చేసింది. పోట్రాన్ లో రెండవసారి అణుపరీక్షలు జరపడం, సైన్యంలో అణుబాంబు విభాగం ఏర్పరచడం వంటి నిర్ణయాలు తీసుకుంది. దీని ఫలితంగా ఒక వైపు మన రక్షణ ఖర్చులు పెరిగాయి. మనను చూసి పాకిస్థాన్ కూడా అణుబాంబుల తయారీకి పూనుకోవడంతో దక్షిణాసియా అణ్వస్త్ర మండలంగా మారిపోయింది. మరోవంక అమెరికా, ఇతర సామ్రాజ్యవాద దేశాల ఆంక్షలను కూడా మనం ఎదుర్కొనాల్సి వచ్చింది. ఇప్పుడు మన్మోహన్ సింగ్ ప్రభుత్వం అమెరికా ఆంక్షలనుండి తప్పుకోవాలి అన్న పేరుతో మనదేశ అణు కార్యక్రమాన్ని అమెరికాకు తాకట్టు పెడుతోంది. భారత్-అమెరికా అణుఒప్పందం కింద మన పౌర, సైనిక విభాగాలుగా విడదీయడానికి అంగీకరించింది. అయితే అణు కార్యక్రమాన్ని ఆ విధంగా విడదీయడం ప్రపంచంలో ఎక్కడా సాధ్యం కాలేదని అణు నిపుణుల చెబుతున్నారు. అమెరికాకు లేదా అంతర్జాతీయ అణు ఇంధన సంస్థకు ఒక సారి మన అణురియాక్టర్లను తనిఖీ చేసుకు నేందుకు అనుమతిస్తే ఇక మన రియాక్టర్లపై మనకు పట్టు ఉండదు. పైగా మనం ఎంతో వ్యయప్రయాసలకోర్చి నిర్మించుకున్న ‘ఫాస్ట్ బ్రీడర్ రియాక్టర్లను’ కూడా రక్షణ ఒప్పందంలో భాగంగా తనిఖీకి పెట్టాలని అమెరికా అధ్యక్షుడు కోరుతున్నారు. ప్రస్తుతానికి ఈ డిమాండుకు మన ప్రభుత్వం అంగీకరించకపోయినా భవిష్యత్తులో అమెరికా ఒత్తిడి పెరగదనీ, భారత ప్రభుత్వం లొంగదనీ ఏమీలేదు. అందువల్ల మన అణువిధానాన్ని మార్చడానికి అమెరికా చేస్తున్న ప్రయత్నాలను వెనక్కు కొట్టాలి. మన పాలకుల మెడలు వంచి వారిచేత మన స్వతంత్ర అణువిధానాన్ని కొనసాగించేట్లు చూడాలి. ఇది ప్రజా చైతన్యంతోనే సాధ్యం.

జి.వి.రాఘవులు

చందా వివరాలు

విడిపత్రిక : రు.5.. సంవత్సర చందా : రు.60
పోస్టు ద్వారా లేదా ఏజెంటు ద్వారా తెప్పించుకోవచ్చు.
లేదా మీ స్థానిక పార్టీ కార్యాలయంలో సంప్రదించండి.
ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్ అన్ని బ్రాంచీలలోనూ లభిస్తాయి.

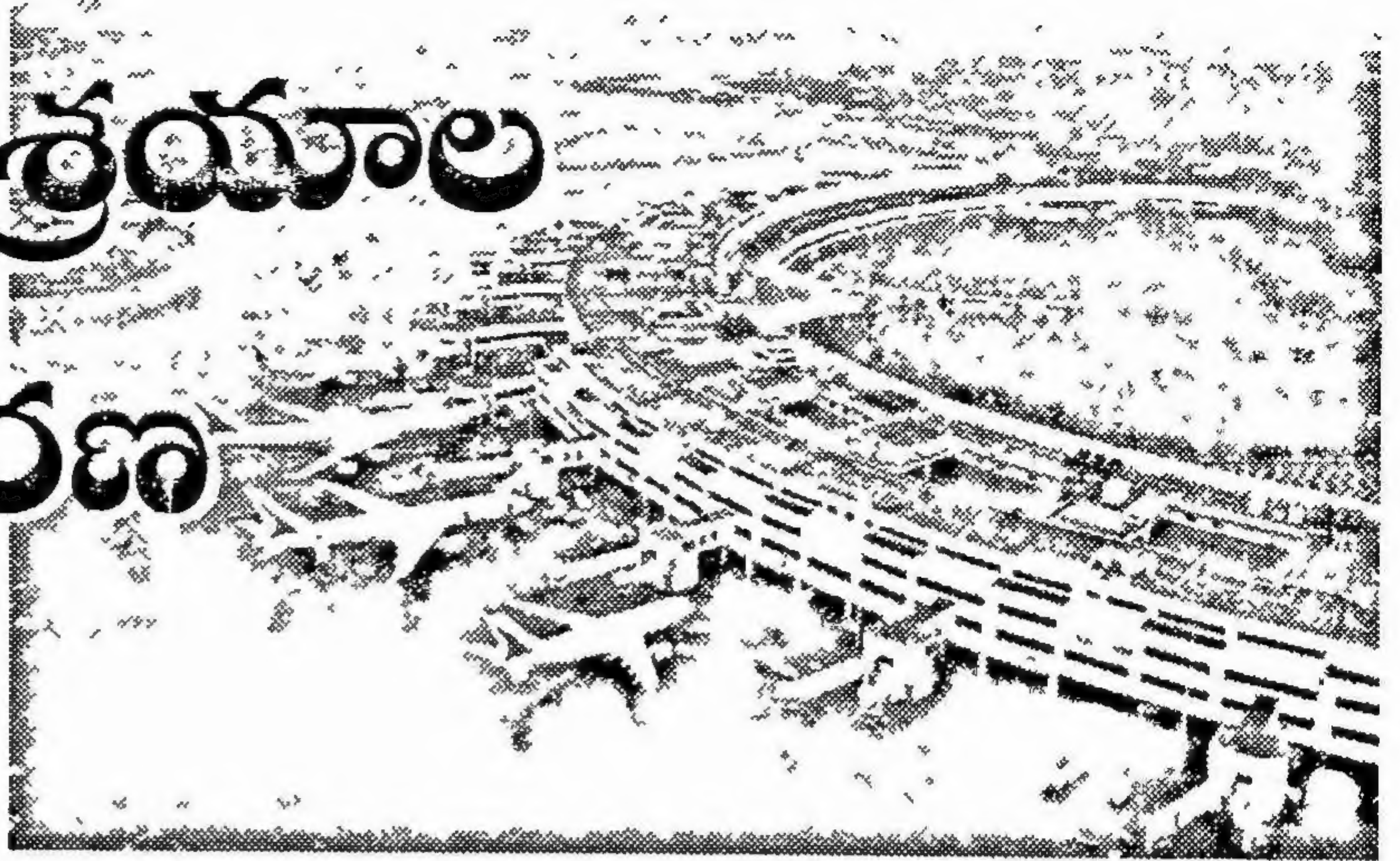
చిరునామా

మార్క్సిస్టు
(సైద్ధాంతిక మాసపత్రిక)
వీధి నెం.1, ఆశోక్ నగర్,
హైదరాబాద్ - 20

విమానాశ్రయాల ఆధునీకరణ

వాదనలు
వాస్తవాలు

కె. వీరయ్య

ఆర్థికమంత్రి చిదంబరం మూడో సారి పార్లమెంట్‌లో ప్రవేశపెట్టిన ఆర్థిక సర్వేలో పౌరవిమానయాన రంగం గురించి చెప్తూ “ఢిల్లీ, ముంబయి అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయాలను ప్రభుత్వ ప్రైవేటు రంగాల భాగస్వామ్యంతో ఆధునీకరించనున్నాము. ఇందులో కేంద్ర ప్రభుత్వం, ఎయిర్‌పోర్ట్స్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా 26 శాతం వాటా కలిగి ఉంటాయి. మిగిలిన 74 శాతం వాటాపై వ్యూహాత్మక భాగ స్వామి పెత్తనం కలిగి ఉంటుంది. సంయుక్త రంగం నిర్వహించే ఈ ప్రాజెక్టులో విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడిని 49 శాతానికి పరిమితం చేశాము.” అని ఘనంగా పేర్కొన్నారు. ఆవిధంగా ఆయన విమానాశ్రయాను ప్రభుత్వం ప్రైవేటీకరించడం లేదని చెప్పడానికి ప్రయత్నించారు. చిదంబరం బాటలో పయనించే ఇతరులు చాలా మంది కూడా ఇదంతా ఆధునీకరణ క్రమమే తప్ప ప్రైవేటీకరణ కాదని వాదిస్తున్నారు. ఆదాయంపరంగా, రక్షణ పరంగాను కీలకమైన రెండు విమానాశ్రయాలను ప్రభుత్వం ఆధునీకరణ ముసుగులో ప్రైవేటీకరిస్తున్నదని పార్లమెంట్‌లోనూ, వెలుపలా వామపక్షాలు వాదిస్తూ వచ్చాయి. ఈ వాదనలు ప్రజల దృష్టికి రాకుండా మీడియాలో శక్తివంతమైన సంస్కరణల లాభీ ప్రయత్నించింది. దీనికి ప్రభుత్వ ప్రోత్సాహం కూడా లభించింది. విమానాశ్రయాల ప్రైవేటీకరణపై పార్లమెంట్‌లో

ప్రభుత్వం కోరుతున్నది విమానాశ్రయాల ఆధునీకరణ? ప్రైవేటీకరణ? ఢిల్లీ, ముంబయి విమానాశ్రయాలను ఆధునీకరించేందుకు ముందుకొచ్చిన ప్రభుత్వరంగ సంస్థ ఎయిర్ పోర్టు అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా టెండర్లు వేయకుండా ప్రభుత్వం ఎందుకు అడ్డుకున్నది? స్వేచ్ఛా మార్కెట్లు, వాణిజ్య స్వేచ్ఛ గురించి మాట్లాడే వారు ప్రభుత్వరంగాన్ని పోటీలో పాల్గొనకుండా ఎందుకు అడ్డుపడుతున్నారు?.... సమాధానాల కోసం వ్యాసంలోకి వెళ్లండి!

వామపక్ష నేతలు చేసిన ఉపన్యాసాలు, లేవనెత్తిన విషయాలు ప్రసారం చేయకుండా, రాయకుండా ఉన్నందుకు కొన్ని టివిచానళ్లకు, పత్రికలకు లక్షల విలువైన వ్యాపార ప్రకటనలను ప్రభుత్వం కూడా అందజేసింది. నిజానికి ప్రైవేటీకరణను గుడ్డిగా అనుసరిస్తున్న ఉదంతానికి ఇది తిరుగులేని ఉదాహరణ. విమానాశ్రయాల ప్రైవేటీకరణకు సంబంధించి ప్రభుత్వం 1991 నుండి తనకు తానుగా ముందుకు తెచ్చిన వానదలను కూడా ఈ సందర్భంలో పట్టించుకోలేదు. స్వేచ్ఛగా అన్ని రంగాల్లో అందరూ పోటీపడేందుకు అవకాశాలు కల్పించటమే సంస్కరణల పరమార్థం అని, ప్రభుత్వానికి అదనపు ఆదాయాన్ని సమకూర్చటమే సంస్కరణల లక్ష్యమని 1991-1997లో ఆర్థిక శాఖ కార్యదర్శిగా ఉన్న మాంటెక్స్‌సింగ్

అహ్లవాలియా మొదలు ఆర్థిక మంత్రిగా ఉన్న నేటి ప్రధాని మన్మోహన్‌సింగ్ వరకు బాకా లూదారు. దేశంలోని మీడియా అంతా నిజమే సుమా! అంటూ వంత పాడింది. ఇప్పుడు ఆ ప్రవచిత సూత్రాలన్నిటినీ వారు పక్కన బెట్టేసి అడ్డుగోలుగా కేవలం ఒకటి రెండు సంస్థలకు లాభాలార్జించే విధంగా విమానాశ్రయాలను కట్టబెడుతున్నారు.

సంస్కరణ వాదుల సైంధవ పాత్ర 2003లో నాటి ఎన్డీయే ప్రభుత్వం తొలిసారిగా పైరెండు విమానాశ్రయాల ఆధునీకరణను సంపూర్ణంగా ప్రైవేటు రంగానికి అప్పగించాలని నిర్ణయించింది. ఆ మేరకు మంత్రివర్గం తీర్మానం కూడా ఆమోదించింది. అప్పట్లో ఆధునీకరణకు 9000 కోట్లు అవసరం అవుతాయని అంచనా వేశారు. ప్రస్తుతం ఆర్థిక

రచయిత పాత్రికేయుడు. న్యూఢిల్లీలో ప్రజాశక్తి మాజీ ప్రతినిధి

సర్వేలో ఢిల్లీ విమానాశ్రయం ఆధునీకరణకు రు. 7961 కోట్లు, ముంబయి విమానాశ్రయం ఆధునీకరణకు రు. 6131 కోట్లు అవసరం అవుతాయని అంచనా వేస్తున్నారు. అప్పటి నుండి ఈ నిర్ణయాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ వామపక్షాలు, విమానయాన శాఖ ఉద్యోగులు పెద్దఎత్తున ఆందోళనకు దిగారు. అంతకు ముందునుండే ఢిల్లీ, ముంబయి అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయాల ఆధునీకరణకు దేశీయంగాను అంతర్జాతీయంగాను పెద్దఎత్తున ఒత్తిడి వచ్చింది. దేశంలో పౌరవిమానయాన రంగాన్ని పర్యవేక్షించే ప్రభుత్వ నియంత్రణా సంస్థగా ఎయిర్ పోర్ట్స్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా ఉంది. పౌరవిమానయాన విభాగంగా ప్రయాణీకులకు వైమానిక సేవలు అందించటమే ప్రధాన కర్తవ్యంగా ఈ సంస్థ పని చేస్తోంది. గత యాభై ఏళ్లుగా పని చేస్తున్న ఈ సంస్థ దేశ వ్యాప్తంగా ఉన్న అన్ని విమానాశ్రయాల నిర్మాణానికి, నిర్వహణకూ ప్రధాన బాధ్యత వహిస్తోంది. తొలుతు నామమాత్రపు పెట్టుబడితో ఈ సంస్థ ఏర్పడింది. అటువంటిది ఇప్పుడు మూడు వేల కోట్లకు పైగా లాభాల్లో నడుస్తోంది. ఇందులో 90 శాతం లాభాలు ఢిల్లీ, ముంబయి విమానాశ్రయాల నిర్వహణ ద్వారా వచ్చినవే. అటువంటి ఈ రెండు విమానాశ్రయాల ఆధునీకరణ, నిర్వహణను ప్రైవేటు రంగానికి అప్పగించటాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ సంస్థ ఉద్యోగులు ఆందోళన చేయటంలో తప్పు లేదు. ఇక్కడ ప్రస్తావించాల్సిన మరో అంశం కూడా ఉంది. దేశంలో ప్రధాన విమానాశ్రయాలన్నీ ఆధునీకరించాలన్న డిమాండ్ వివిధ రాష్ట్రాలు, మంత్రులు, ఎంపీలు కేంద్ర ప్రభుత్వం దృష్టికి తెస్తూనే ఉన్నారు. ఈ డిమాండ్ల ఆధారంగా ఎయిర్ పోర్ట్స్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా ఢిల్లీ, ముంబయిలతో పాటు మరికొన్ని రద్దీ ఉన్న విమానాశ్రయాలను ఆధునీకరించేందుకు కూడా ముందుకు వచ్చింది. కానీ ప్రభుత్వం ఢిల్లీ, ముంబయి విమానాశ్రయాలను ప్రైవేటీకరించటానికి కంకణం కట్టుకోవటంతో అథారిటీ ప్రయత్నాలను అనుమతించలేదు. ఆ విధంగా పౌరవిమానయాన రంగంలో ప్రైవేటీకరణకు పునాదులు వేసింది ఎన్డీయే ప్రభుత్వమే.

2004లో దీనికి సంబంధించి ప్రయివేటీకరణ ప్రక్రియలో పాల్గొనేందుకు ఆసక్తి ఉన్న వారు దాఖలు పెట్టుకోవలసిందిగా ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. అందరితోపాటే ఎయిర్ పోర్ట్స్ అథారిటీ కూడా ధరఖాస్తు పెట్టుకుంది.

“ ప్రైవేటు సంస్థలతో పోటీపడి తాముకూడా ఆధునీకరణకు అవసరమైన నిధులు సమకూర్చగలమని ఎయిర్ పోర్ట్స్ అథారిటీ ఒక ముసాయిదా ప్రతిపాదనను తయారు చేసి ప్రభుత్వానికి అందచేసింది. ఈ ప్రతిపాదనల్లో దాదాపు 15000 కోట్ల రూపాయలు సమకూర్చటానికి కావల్సిన వివరాలు ఉన్నాయి. అయినా ఆధునీకరణ కాంట్రాక్టును ప్రభుత్వరంగ సంస్థకు అప్పగించటానికి ప్రభుత్వానికి మనసాప్పలేదు. ”

ఆరునూరైనా నూరుఆరైనా ప్రభుత్వరంగ సంస్థలను ప్రోత్సహించకూడదని కంకణం కట్టుకున్న బిజెపి, ఎన్డీయే ప్రభుత్వం ఎయిర్ పోర్ట్స్ అథారిటీ తప్ప మిగిలిన వారెవ్వరైనా (విమానాశ్రయాల నిర్మాణం, నిర్వహణలో అనుభవం ఉన్నా లేకపోయినా) దాఖలు చేసుకోవచ్చని ఆదేశాన్ని సవరించింది. ఈ విధంగా రెండు విధాలుగా ప్రభుత్వ రంగ సంస్థ ప్రవేశానికి అవకాశం లేకుండా ప్రభుత్వం కట్టడి చేసింది. దీనికి సంబంధించి ప్రభుత్వం గానీ, పౌర విమానయాన శాఖ గానీ ఎటువంటి వివరణ ఇవ్వలేదు. ఇవ్వమని వామపక్షాలు తప్ప మరెవ్వరూ అడగనుకూడా లేదు. అయినా పట్టువదలని ఎయిర్ పోర్ట్స్ అథారిటీ ప్రైవేటు సంస్థలతో పోటీ పడి తాముకూడా ఆధునీకరణకు అవసరమైన నిధులు సమకూర్చగలమని ఒక ముసాయిదా ప్రతిపాదనను తయారు చేసి ప్రభుత్వానికి అందచేసింది. ఈ ప్రతిపాదనల్లో దాదాపు 15000 కోట్ల రూపాయలు సమకూర్చటానికి కావల్సిన వివరాలు ఉన్నాయి. అయినా ఆధునీకరణ కాంట్రాక్టును ప్రభుత్వరంగ సంస్థకు అప్పగించటానికి ప్రభుత్వానికి మనసాప్పలేదు.

దేశంలో పోటీ లేకపోవటం వల్లనే ప్రభుత్వ రంగం సోమరిగా మారిందని, తెల్ల ఏనుగులా తయారైందని ఆర్థిక సంస్కరణల అమలు ప్రారంభమైన తొలిరోజుల్లో చాలామంది వాదించారు. దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థకు భారంగా మారిన పరిశ్రమలను, రంగాలను వదిలించుకోవాలని వీరు చెప్పిన మాటలను దేశం నమ్ముతూ వచ్చింది. కాని దేశానికి యాభై ఏళ్లుగా సేవలందించిన ఎయిర్ పోర్ట్స్ అథారిటీకి ప్రయివేటు రంగంతో పోటీపడే అవకాశం లేకుండా చేయడమంటేనే ఏ రంగం సమర్థత ఎంతో తెలుస్తుంది. ప్రయివేటీకరణ వాదుల

వాదనల్లోని డొల్లతనం ఎంతో తెలుస్తుంది.

ప్రఫుల్ పటేల్ అమితోత్సాహం

2003లో ఎన్డీయే ప్రభుత్వం ప్రారంభించిన ఈ క్రమం 2006లో యుపిఎ ప్రభుత్వం ఒక కొలిక్కి తెచ్చింది. 2004లో ఎన్నికల అనంతరం పౌరవిమానయాన శాఖ బాధ్యతలు చేపట్టిన ప్రఫుల్ పటేల్ ముంబయి పారిశ్రామిక వర్గానికి బాగా దగ్గరి వ్యక్తి. వారి అభీష్టాన్ని నెరవేర్చేందుకు విమానయాన రంగంలో పలు చర్యలు ప్రతిపాదిస్తూ వచ్చారు. ఈ సంవత్సరంన్నర కాలంలో పలు కొత్త ప్రైవేటు విమానయాన సంస్థలు ఉనికిలోకి వస్తున్న తీరు తెలిసిందే. సంస్కరణల కంటే ఈ పేరుతో కొన్ని పారిశ్రామిక సంస్థలకు ప్రయోజనం చేకూర్చటమే తమ ఏకైక లక్ష్యంగా ప్రఫుల్ పటేల్ వ్యవహరించారు. వ్యవహరిస్తున్నారు. 1997లో అప్పటి యునైటెడ్ ఫ్రంట్ ప్రభుత్వం రూపొందించిన “విమానాశ్రయాల మౌలిక వసతులపై విధాన పత్రం”ను పటేల్ సాకుగా చూపిస్తూ తన చర్యల అమలుకు పూనుకున్నారు. పెరుగుతున్న ప్రయాణీకుల రద్దీని తట్టుకునేందుకు వీలుగా విమానాశ్రయాలను ఆధునీకరించటానికి అందుబాటులో ఉన్న ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు నిధులను సమర్థవంతంగా ఉపయోగించుకోవటమే తన లక్ష్యమని ఈ ముసాయిదా విధానం ప్రకటించింది.

మంత్రి ఆధ్వర్యంలోనే ఢిల్లీ, ముంబయి విమానాశ్రయాల ఆధునీకరణ ఒక మలుపు తిరిగింది. లాభాలార్జించే ఈ రెండు విమానాశ్రయాలు ప్రభుత్వం చేతి నుండి ప్రైవేటురంగం చేతిలోకి జారిపోయాయి. ఈ క్రమాన్ని ప్రతిఘటిస్తూ వామపక్షాలు మొదటి నుండి పోరాడుతూ వచ్చాయి. వామపక్షాలు లేవనెత్తిన సూటి ప్రశ్నలకు ప్రభుత్వం గానీ, మంత్రిగానీ సమాధానాలు ఇవ్వలేక పోయారు. వారి

“ కామన్వెల్త్ క్రీడల సందర్భంగా వేలాది మంది క్రీడాకారులు, మంత్రులు రానున్నారని వీరి ఆగమనం సుఖంగా ఉండాలంటే ఈ రెండు విమానాశ్రయాలను ఆధునీకరించాలన్నది ప్రభుత్వం వాదన. దీనికి వామపక్షాలు అడ్డుపడుతున్నాయన్నది మరో అపప్రధ. నిజానికి 1997 నుండి 2006 వరకు దేశంలో కీలకమైన విమానాశ్రయాల ఆధునీకరణకు అడ్డుపడింది ప్రభుత్వం అంటే ఆశ్చర్యం వేస్తుంది. ”

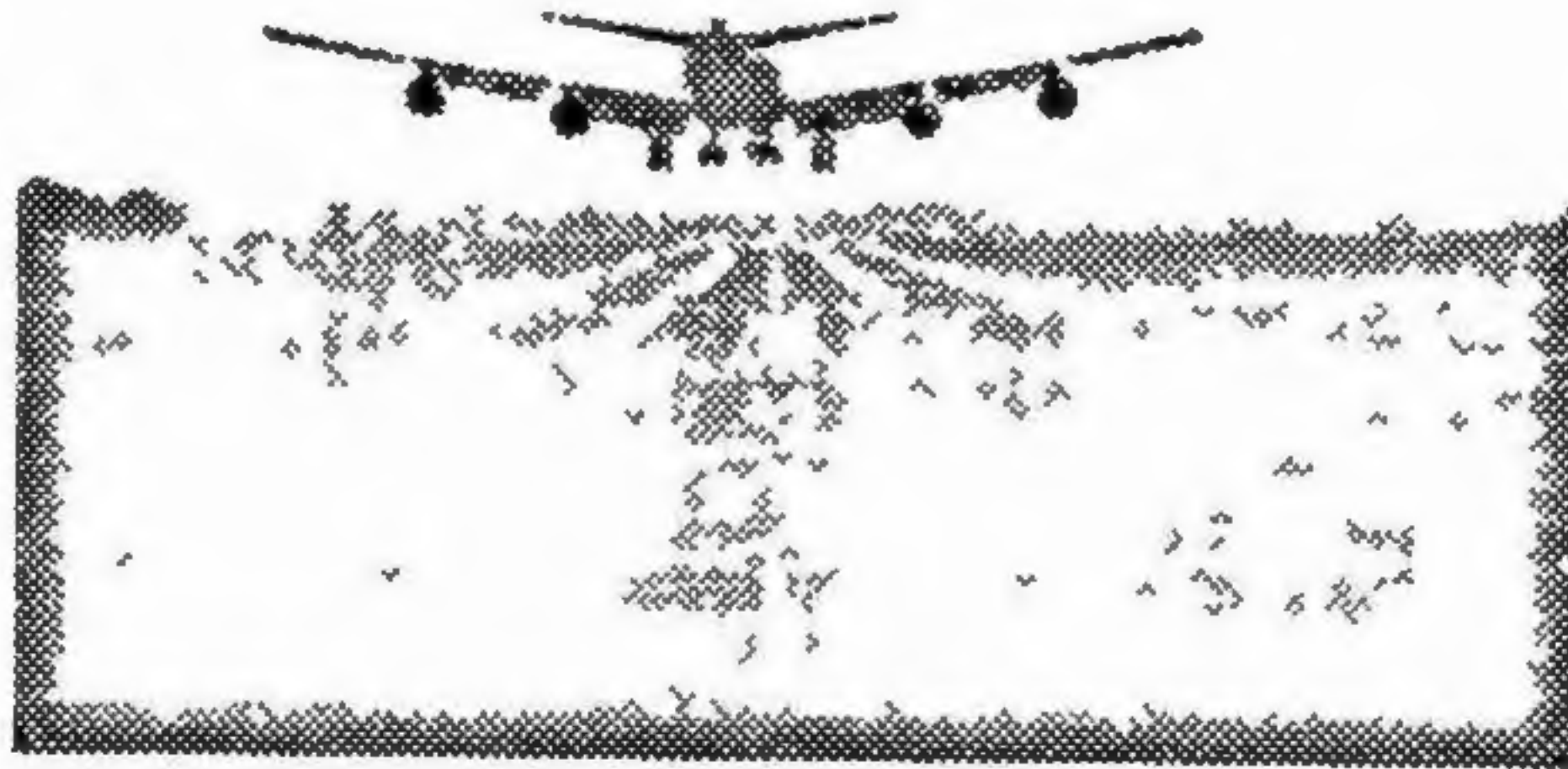
అభిప్రాయాలను విననట్లే వ్యవహరించటం ప్రారంభించారు. చివరకు ప్రభుత్వ ప్రయత్నాలకు అడ్డుకట్ట వేయాలన్న ఉద్దేశ్యంతో నీలోత్పల్ బసు అధ్యక్షతన ఉన్న పార్లమెంటరీ స్థాయి సంఘం ఎయిర్పోర్ట్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా, ఉద్యోగ సంఘాలు సంయుక్తంగా సమర్పించిన ప్రతిపాదనలను పరిశీలించి అవి ఆచరణ యోగ్యంగా ఉన్నాయని ఈ ప్రత్యామ్నాయాన్ని పరిశీలించాలని పార్లమెంటుకు నివేదించింది. సాధారణంగా పార్లమెంటరీ స్థాయి సంఘంలో ఉండే సభ్యులు సహజంగానే అటు ప్రతిపక్షం, ఇటు పాలక పక్షం నుండి ఉంటారు. వీరంతా కలిసి ఏకాభిప్రాయంతో ఇచ్చిన నివేదికను కూడా ప్రఫుల్ పటేల్ బుట్టదాఖలు చేశారు. ప్రభుత్వం లో అగ్రస్థానంలో ఉన్న మన్మోహన్ సింగ్, చిదంబరం, మాంటెక్ సింగ్ లతో పాటు తమ పార్టీ (ఎన్ డీపీ) అధినేత శరద్ పవార్ అండదండలు పుష్కలంగా ఉండటంతో పటేల్ మరింత రెచ్చిపోయారు. ఈ నివేదికకు ప్రభుత్వం స్పందించను కూడా లేదు. మరో మార్గం లేని వామపక్షాలు, పౌరవిమానయాన ఉద్యోగులు ఆందోళనకు దిగారు. వారిపై ఎస్మా ప్రయోగించేందుకు కూడా ప్రభుత్వం వెనకాడలేదు. చివరికి వామపక్షాలు పార్లమెంటులో ప్రభుత్వాన్ని హెచ్చరిస్తే ఎస్మా ప్రయోగాన్ని ఉపసంహరించారు.

సాంకేతిక ప్రక్రియలన్నీ పూర్తి చేయటానికి ప్రభుత్వం ఆరు కమిటీలు నియమించింది. ఒక నిర్ణయం తీసుకోవటానికి ఆరు కమిటీలు నియమించాల్సి రావటమే ఈ విషయంపై ప్రభుత్వంలో ఉన్న ప్రముఖుల మధ్య గల భిన్నాభిప్రాయాలను వ్యక్తం చేస్తుంది. ప్రభుత్వంలో ఏకాభిప్రాయం లేకపోయినా

పటేల్ వెరవకపోవటం గమనార్హం. ఈ విమానాశ్రయాల నిర్మాణంలో తమ వద్ద ఉన్న నల్ల ధనాన్ని తెల్ల ధనంగా మార్చుకునేందుకు తాపత్రయపడుతున్న కంపెనీల ప్రభావానికి పటేల్ ఎంతగా లొంగిపోయారో ఈ విషయం రుజువు చేస్తోంది.

వామపక్షాలపై తప్పుడు ప్రచారం

ఈ క్రమంలోనే ప్రభుత్వం, ప్రత్యేకించి పౌరవిమానయాన శాఖ, వామపక్షాలపై తప్పుడు ప్రచారానికి పూనుకుంది. 2010లో ఢిల్లీలో కామన్వెల్త్ క్రీడలు నిర్వహించాల్సి ఉందని, అప్పటి లోగా ఈ రెండు

విమానాశ్రయాలను ఆధునీకరించలేకపోతే అంతర్జాతీయంగా దేశం అవ్రతిష్ట పాలవుతుందని ప్రభుత్వం కొత్త వాదన తలకెత్తుకుంది. ప్రైవేటీకరణలో జరుగుతున్న లోపాలను, దొడ్డిదారి అవగాహనలను బట్టబయలు చేస్తున్నందునే ప్రభుత్వం మరే వాదన లేక ఈ వాదనను ముందుకు తెచ్చింది. కామన్వెల్త్ క్రీడల సందర్భంగా వేలాది మంది క్రీడాకారులు, మంత్రులు రానున్నారని వీరి ఆగమనం సుఖంగా ఉండాలంటే ఈ రెండు విమానాశ్రయాలను ఆధునీకరించాలన్నది ప్రభుత్వం వాదన. దీనికి వామపక్షాలు అడ్డుపడు

తున్నాయన్నది మరో అపప్రధ. నిజానికి 1997 నుండి 2006 వరకు దేశంలో కీలకమైన విమానాశ్రయాల ఆధునీకరణకు అడ్డుపడింది ప్రభుత్వం అంటే ఆశ్చర్యం వేస్తుంది. పైన చెప్పినట్లు 1997లోను ప్రభుత్వం విమానాశ్రయాల్లో ప్రైవేటు రంగాన్ని ఆహ్వానించటానికి సంబంధించి ఒక విధాన పత్రాన్ని రూపొందించింది. దీన్ని పూర్తిగా అమలు చేయటం అంటే దేశంలో విమానాశ్రయాల నిర్వహణ అంతా పూర్తిగా ప్రైవేటుపరం కావటమే. దీనికనుగుణంగానే ప్రభుత్వం దేశంలోని ఏ విమానాశ్రయాన్నీ ఆధునీకరించేందుకు ఎయిర్పోర్ట్ అథారిటీకి అనుమతివ్వలేదు. తద్వారా ప్రభుత్వం రెండు లక్ష్యాలు సాధించదలచుకున్నది. ఒకటి, విమానయాన రంగంలో పెరిగే అసౌకర్యాన్ని ప్రయాణీకులు గుర్తించేలా చేయటం. రెండు, అటువంటి అసౌకర్యాన్ని తొలగించలేకపోతున్నందుకు ఎయిర్పోర్ట్ అథారిటీని అసమర్థ సంస్థగా ముద్ర వేయటం. ఈ వాతావరణం నెలకొన్నప్పుడు మాత్రమే, ఎయిర్పోర్ట్ అథారిటీ స్థానంలో ప్రైవేటు రంగానికి అవకాశం కల్పించయినా సరే అసౌకర్యాన్ని తొలగించాలన్న డిమాండ్ ముందుకు వస్తుంది. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం

జయప్రదం అయ్యిందనే చెప్పాలి. పదేళ్ల పాటు ఆధునీకరణకు ఏ చర్యలు చేపట్టకుండా, చేస్తామన్న వారిని వద్దనీ ఇప్పుడు ప్రభుత్వం 2010లోగా ఆధునీకరణ పూర్తి చేయకపోతే ప్రపంచం తల్లక్రిందులవుతుందని వాదించటం విద్వారంగా లేదా? విమానాశ్రయాలు ప్రయి వేటీకరిస్తే భారత గగనతలంపై ఎయిర్పోర్ట్ అథారిటీకి గానీ, ప్రభుత్వానికి గానీ అదుపు ఉండదు. ఈ ప్రమాదాన్ని ముందుగా వామపక్షాలు గుర్తించాయి. భారత గగనతలంపై ప్రభుత్వానికి సంపూర్ణ హక్కులు ఉన్న ఈ సమయంలోనే ప్రధాని నివాసం మీదుగా విదేశీ విమానాలు ప్రయాణిస్తుంటే పట్టుకునే దిక్కులేదు. రక్షణ రీత్యాను, మర్యాద రీత్యాను ఏ దేశ అధికార భవనం మీదుగా ప్రైవేటు విమానాలు గానీ, సైనిక విమానాలు గానీ ప్రయాణించకూడదు. ఈ నిబంధనను ఉల్లంఘించి 2003లో రెండు సార్లు విదేశీ విమానాలు ప్రధాని నివాసం 7 రేస్ కోర్స్ రోడ్ మీదుగా ప్రయాణించాయి. దీనిపై అప్పట్లో రక్షణ రంగ నిపుణులు, ఇంటెలిజెన్స్ వర్గాల్లో పెద్దఎత్తున గగ్గోలు తలెత్తింది. పరువు దక్కించుకోవటానికి

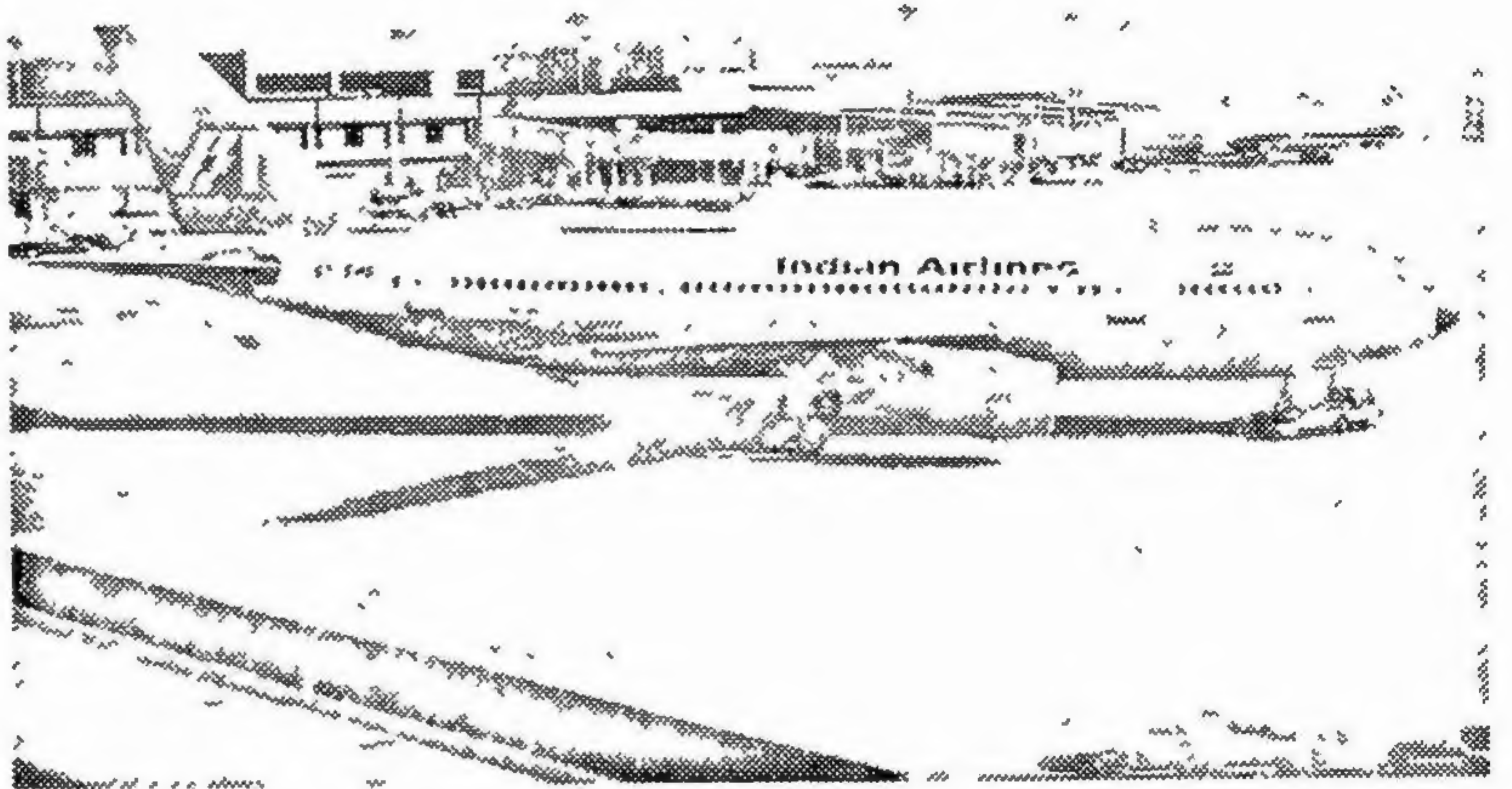

వాజ్‌పేయి ప్రభుత్వం ఈ విషయం పత్రికలకెక్కుకుండా చూసుకుంది. గగనతలంపై ఎవరు ప్రయాణించాలి, ఎవరు ప్రయాణించకూడదు అన్న విషయంపై మనకు నియంత్రణ ఉండబట్టే 2001లో ఆఫ్‌నిస్టాన్ యుద్ధం, 2003లో ఇరాక్ యుద్ధం సమయంలోను బ్రిటిష్, అమెరికాల యుద్ధ విమానాలు కేంద్ర ప్రభుత్వ అనుమతి కోసం అర్జీ పెట్టుకున్నాయి. దేశంలో ఉన్న ప్రజాతంత్ర అభిప్రాయానికి తలొగ్గి ప్రభుత్వం వీటికి అనుమతించలేదన్నది వేరే విషయం. అటువంటిది ఈ రంగాన్ని పూర్తిగా ప్రైవేటీకరించి, గగనతలంపై ప్రభుత్వం హక్కులు వదులుకుంటే తదుపరి కాలంలో తలెత్తే భద్రతాపరమైన సమస్యలకు ఎవరు బాధ్యత వహిస్తారు. వామపక్షాలు ప్రభుత్వంతో తమ చర్చల్లో ప్రధానంగా ఈ అంశాలనే లేవనెత్తాయి. కానీ దీనికి సమాధానం ఇవ్వటానికి సిద్ధంగా లేని ప్రభుత్వం, వామపక్షాల వల్లనే విమానాశ్రయాల ప్రయివేటీకరణ జరగడం లేదు అన్న ప్రచారాన్ని అంభించుకుంది.

లోపాయికారీ విధానం

ఢిల్లీ, ముంబయి విమానాశ్రయాల ప్రైవేటీకరణకు ప్రభుత్వం అనుసరించిన సాంకేతిక ప్రక్రియ అంతటినీ ఇక్కడ పునఃప్రస్తావించాల్సిన పని లేదు. ఆసక్తి గలిగిన వారు దాఖలు చేసుకోవటం మొదలు కాంట్రాక్టు సంపాదించుకునేందుకు బిడ్డింగ్ దాఖలు చేయటం వరకు సాగిన సాంకేతిక ప్రక్రియలో అనేక లోపాలు దొర్లాయి. ప్రభుత్వం బిడ్డింగ్‌కు నిర్దేశించిన ప్రమాణాలే రిలయన్స్ కంపెనీకి అనుకూలంగా ఉన్నాయన్న ఆరోపణలు వచ్చాయి. ఈ ఆరోపణలనుండి తప్పుకోడానికి ప్రభుత్వం ఒకదానిపై ఒకటిగా నాలుగు కమిటీలు నియమించింది. చివరకు ప్రతిష్టాత్మకమైన ఢిల్లీ మెట్రో కార్పొరేషన్ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ శ్రీధరన్ నేతృత్వంలో నియమితమైన కమిటీ తన నివేదికను ప్రభుత్వానికి సమర్పించింది. ఈ నివేదికలో రిలయన్స్‌తో సహా ఒకటి రెండు కంపెనీలకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వటానికి వీలుగా బిడ్డింగ్ (టెండరు) క్రమాన్ని రూపొందించారని, దీన్ని వెనక్కు తీసుకోకపోతే భవిష్యత్తులో పలు ప్రశ్నలకు ప్రభుత్వం సమాధానం ఇవ్వల్సి ఉంటుందని శ్రీధరన్ హెచ్చరించారు. ఈ రెండు విమానాశ్రయాలను ప్రైవేటీకరించటానికి అర్హులను గుర్తించటంలో తనకు సహకరించే పనిని ప్రభుత్వం కొన్ని ప్రయివేటు సలహాదారులకు అప్పగించింది. మన రాష్ట్రంలో విజన్

“ ప్రభుత్వం బిడ్డింగ్‌కు నిర్దేశించిన ప్రమాణాలే రిలయన్స్ కంపెనీకి అనుకూలంగా ఉన్నాయన్న ఆరోపణలు వచ్చాయి. ఈ రెండు విమానాశ్రయాలను ప్రైవేటీకరించటానికి అర్హులను గుర్తించే పనిని ప్రభుత్వం కొన్ని ప్రయివేటు సలహా సంస్థలకు అప్పగించింది. ఈ సంస్థలన్నీ రిలయన్స్‌తో వాణిజ్య లావాదేవీలు చేస్తున్నవే కావటం మరిన్ని విమర్శలకు తావిచ్చింది. ఈ కంపెనీలు తమ స్వామిభక్తిని ప్రదర్శిస్తూ ముంబయి విమానాశ్రయ ఆధునీకరణకు రిలయన్స్ కంపెనీయే అర్హురాలయ్యేట్లు పత్రాలు రూపొందించాయి. ”

2020 డాక్యుమెంట్ తయారు చేయటానికి ఆస్ట్రేలియాకు చెందిన మెకన్సీ కంపెనీకి కాంట్రాక్టు ఇచ్చినట్లన్నమాట. ఈ సంస్థలన్నీ రిలయన్స్ కంపెనీతో వాణిజ్య లావాదేవీలు చేస్తున్నవే కావటం మరిన్ని విమర్శలకు తావిచ్చింది. ఈ కంపెనీలు తమ సహజ స్వామిభక్తిని ప్రదర్శిస్తూ ముంబయి విమానాశ్రయ ఆధునీకరణకు రిలయన్స్ కంపెనీయే అర్హురాలయ్యేట్లు పత్రాలు రూపొందించాయి. ఈ నిర్ణయాన్ని అమలు చేయటానికి ఏర్పడిన కార్యదర్శుల కమిటీలో తలెత్తిన భిన్నాభిప్రాయాలు చివరకు రాజకీయ (ప్రభుత్వ) నిర్ణయంతో ముగిశాయి.

అయితే శ్రీధరన్ కమిటీ సిఫార్సులపై ప్రభుత్వంలో కూడా భిన్నాభిప్రాయాలు తలెత్తాయి. ప్రణబ్ ముఖర్జీ, చిదంబరం, భరద్వాజలు శ్రీధరన్ కమిటీ నిర్ణయాలను తుంగలో తొక్కేందుకు సిద్ధం కాగా, మాంటెక్ సింగ్, కమల్‌నాథ్‌లు అందుకు సిద్ధంకాలేదు.

దీంతో మొత్తం టెండరు క్రమాన్ని సవరించి రిలయన్స్‌ను అనర్హురాలిగా ప్రకటించి జివికె కంపెనీకి ఈ కాంట్రాక్టు అప్పగించటంతో వివాదం ఒక కొలిక్కి వచ్చింది. ఈ విధంగా ప్రభుత్వంలో ఉన్న భిన్నాభిప్రాయాలతో జివికె లబ్ధిపొందింది. హైదరాబాద్ అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయాన్ని నిర్మిస్తున్నారన్న కారణంతో పాటు జర్మనీకి చెందిన ఫ్రాంక్‌ఫర్ట్ విమానయాన సంస్థతో ఒప్పందం కుదుర్చుకోవటంతో ఢిల్లీ విమానాశ్రయాన్ని జిఎంఆర్ గ్రూపుకు అప్పగించారు. ఇందులో కూడా ప్రైవేటు కంపెనీలకు ఆకర్షణీయ లాభాలపై ఆశ కలిగించటానికి గాను విమానాశ్రయం పరిసరల్లో విమానయానేతర సేవల నిర్వహణకు అవకాశాలు కూడా కల్పించారు. అంటే అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయాల నిర్మాణం, ఆధునీకరణకు కేటాయించిన స్థలంలోనే అపార్ట్‌మెంట్‌లు నిర్మించవచ్చు. రియల్‌ఎస్టేట్ వ్యాపారాలు చేయవచ్చు. దుకాణ సముదాయాలు నిర్మించ

“ప్రభుత్వం ఇప్పుడున్న పరిస్థితి నుండి బయటపడేందుకు ప్రత్యామ్నాయాలు ఉన్నాయని వామపక్షాలు సూచించాయి. హైదరాబాద్, బెంగళూరు తరహాల్లో ఇప్పుడున్న విమానాశ్రయాల నిర్వహణ, ఆధునీకరణను ఎయిర్పోర్ట్స్ అథారిటీకి అప్పగించి, పెరుగుతున్న అవసరాలు తీర్చేందుకు గ్రీన్ ఫీల్డ్ విమానాశ్రయాలు నిర్మించాలని వామపక్షాలు ప్రతిపాదించాయి. 99

వచ్చు. హోటళ్లు నిర్మించవచ్చు. తద్వారా ఖాళీ స్థలాలను సద్వినియోగం చేసుకోవచ్చు. ఇటువంటి అవకాశాలు ఇచ్చినందునే మూడో ప్రపంచ దేశాల్లో విమానయాన రంగం ప్రైవేటీకరించబడిన తర్వాత పెద్దఎత్తున భద్రతా పరమైన సమస్యలు తలెత్తాయని 2005లో విమానాశ్రయాలపై వెలువడిన ఒక నివేదిక 'ఎయిర్పోర్ట్స్ ప్రైవేటీకరణ 2005' అభిప్రాయ వడింది. 2001లో ముంబయిలో అంతర్జాతీయ విమానయాన సంస్థల సంఘం నిర్వహించిన సదస్సులో భద్రతా నిపుణులు మాట్లాడుతూ విమానయాన రంగంలో ప్రైవేటీకరణ వల్ల ప్రయాణీకుల పట్ల సమానత్వ భావన కొరవడు తుందని చెప్పారు. భద్రతకు సేవా దృక్పథం వెనకపట్టు పడతాయని పేర్కొన్నారు. అంతర్జాతీయంగా అనుభవాలు ఇన్ని ఉన్నా ప్రభుత్వం వీటిని గమనంలోకి తీసుకునేందుకు నిరాకరించింది.

ప్రత్యామ్నాయాలు

ప్రభుత్వం ఇప్పుడున్న పరిస్థితి నుండి బయటపడేందుకు ప్రత్యామ్నాయాలు ఉన్నాయని వామపక్షాలు సూచించాయి. హైదరాబాద్, బెంగళూరు తరహాల్లో ఇప్పుడున్న విమానాశ్రయాల నిర్వహణ, ఆధునీకరణను ఎయిర్పోర్ట్స్ అథారిటీకి అప్పగించి, పెరుగుతున్న అవసరాలు తీర్చేందుకు గ్రీన్ ఫీల్డ్ విమానాశ్రయాలు నిర్మించాలని వామపక్షాలు ప్రతిపాదించాయి. కొల్కతా, చెన్నైల్లో మాత్రం ఇందుకు అవకాశం ఉంది కానీ ఢిల్లీ, ముంబయిల్లో ఇందుకు అవకాశం లేదని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. మరో ప్రత్యామ్నాయంగా ఆధునీకరణ చర్యలన్నీ నిర్వహించేందుకు ఎయిర్పోర్ట్స్ అథారిటీని అనుమతించి అవసరమైన పెట్టుబడులు సమకూర్చటంలో ప్రైవేటు రంగానికి భాగస్వామ్యం కల్పించాలని కూడా వామపక్షాలు సూచించాయి. తద్వారా నియంత్రణాధికారం ప్రభుత్వం చేతిలో ఉంచు

కోవచ్చన్నది ఈ సూచన సారాంశం. దీనికి కూడా ప్రభుత్వం సుతరామూ అంగీకరించ లేదు. చివరికి విదేశీ సంస్థలకు 49 శాతం వాటాలు ఇచ్చే బదులు దేశంలోనే ఉన్న శక్తివంతమైన పారిశ్రామిక సంస్థల ద్వారా నమకూర్చాలని, మిగిలిన వాటాలు ఎయిర్పోర్ట్స్ అథారిటీకి కేటాయించాలన్న ప్రతిపాదనను కూడా ప్రభుత్వం తోసిపుచ్చింది.

అనుభవాలు

విమానాశ్రయాల ప్రైవేటీకరణ ప్రధానంగా రెండు విషయాలను వెలుగులోకి తెస్తోంది. మొదటిది, ప్రైవేటీకరణ అన్నది ఆర్థిక పరిణామం కాదు, అదో రాజకీయ పరిణామం. రెండోది, మీడియా పాత్ర. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అమలు జరుగుతున్న ఉదారవాద ఆర్థిక సంస్కరణల్లో ప్రైవేటీకరణ ఒక భాగం మాత్రమే. ప్రైవేటీకరణ ద్వారా పెద్దఎత్తున పోగుపడిన ప్రైవేటు పెట్టుబడిని వినియోగించేందుకు అవకాశం కల్పించటం, దానిపై లాభాలు ఆర్జించేందుకు మార్గం సిద్ధం చేయటం ఈ ప్రైవేటీకరణ లక్ష్యమని పలు దేశాల అనుభవాలు రుజువు చేస్తున్నాయి. ఈ విధానాన్నింటికి గొడుగు వంటిది నయా ఉదారవాద విధానం. ఇప్పుడున్న ఆలోచన తీరు మొదలు, వినిమయ వ్యవహారాల వరకు కంపెనీల అవసరాలు, పెట్టుబడి ప్రయోజనాలు తీర్చేలా చూడాలన్నది ఈ నయా ఉదారవాదంలో కీలకం. అయితే ఇది కేవలం ఒక ఆర్థిక క్రమం మాత్రమే అని జరుగుతున్న ప్రచారంలో నిజం లేదని వామపక్షాలు చెప్తూనే వచ్చాయి. వామపక్షాల నిర్ధారణలకు విమానాశ్రయాల ప్రైవేటీకరణ ఒక మైలురాయిగా మిగులుతుంది. ప్రైవేటీకరణ, నయా ఉదారవాదం కేవలం ఆర్థిక విధానాలు మాత్రమే కాదని, దీనివెనక శక్తివంతమైన రాజకీయాలు కూడా ఇమిడి ఉన్నాయని మన దేశంలో రుజువు చేసిన

తొలి సంఘటనగా దీన్ని చెప్పవచ్చు. ఎన్నోయే హయాంలో కూడా కొన్ని సంస్థలను అమ్మి వేయటం జరిగినా ఆ సందర్భంగా జరిగిన విధాన నిర్ణయ క్రమం పెద్దగా ప్రాచుర్యంలోకి రాలేదు. దీనికి భిన్నంగా రాజకీయంగా గట్టి నిర్ణయం తీసుకుని జరిగే ప్రైవేటీకరణ ప్రక్రియ ఏ విధంగా ఉంటుందో, కావల్సి వస్తే ప్రభుత్వ సంస్థల గొంతు నొక్కినా సరే ప్రైవేటు పెట్టుబడికి పెద్ద పీట వేయటానికి రాజకీయ నాయకత్వాలు ఎలా ప్రయత్నిస్తాయో తెలుసుకోవటానికి ఈ క్రమం ఉపకరిస్తుంది. రెండో అనుభవం మీడియా. 1991 నుండి మీడియాలో వచ్చిన ఒక మార్పు విమానాశ్రయాల ప్రైవేటీకరణ క్రమంతో ఒక మలుపు తిరుగుతోంది. 1991కి ముందు రాజకీయాలు ప్రజలకు సేవ చేయటానికే అన్న అభిప్రాయం ఉన్నట్లుగానే పత్రికలు సమాజాన్ని ప్రక్షాళన చేయటానికే అన్న అభిప్రాయం కూడా ఉండేది. దీనికనుగుణంగా పత్రికలు సామాజిక నిబద్ధతతో పని చేసేవి. ఆ నిబద్ధత పత్రికలకు నైతిక బాధ్యతగా ఉండేది. కానీ 91 తర్వాతి కాలంలో కొన్ని పత్రికలు ఈ నిబద్ధత, నైతికతను విడనాడుతున్న తీరు బహిష్కరణమౌతూ వచ్చింది. కొన్ని పారిశ్రామిక సంస్థలు నిర్వహించే పత్రికలు ఆయా పరిశ్రమలకు లబ్ధి కలిగించే విధానాలు ప్రచారం చేసే సాధనాలుగా మారాయి. ఈ దశ కూడా దాటి మెజారిటీ పత్రికలు, ప్రత్యేకించి వాణిజ్య పత్రికలు ప్రస్తుతం నయా ఉదారవాద ఆలోచనా విధానాన్ని బాగా తలకెత్తుకున్నాయి. ఈ క్రమంలోనే తమ ప్రయోజనాలకు విరుద్ధంగా ఉండే వాస్తవాలు ప్రజల దృష్టికి రాకుండా అడ్డుకోవటంలో పత్రికలు, టీవి ఛానళ్లు ప్రధాన సాధనాలుగా ఉపయోగపడుతున్నాయి. వామపక్షాలు, ఎయిర్పోర్ట్స్ అథారిటీ, మరికొందరు మేధావులు ముందుకు తెస్తున్న ప్రత్యామ్నాయాల గురించిన సమాచారం ప్రజల వరకూ చేరకుండా చూడటంలో ఇవి సాధనాలుగా ఉపయోగపడుతున్నాయి. ప్రసార మాధ్యమాల్లో వచ్చిన ఈ మార్పు కూడా ఆర్థిక సంస్కరణలను వేగవంతం చేయటానికి ప్రభుత్వానికి ఊత మిస్తోంది. ఈ విషయాన్ని గమనించి ప్రజలు ప్రత్యామ్నాయ ప్రసార మాధ్యమాలను, విధానాలను సమర్థించి ప్రోత్సహించకపోతే మన దేశం కూడా క్రమంగా లాటిన్ అమెరికా, ఆగ్నేయ ఆసియా దేశాల తరహాలో 'సంస్కరణల సంక్షోభం'లో కూరుకుపోక తప్పదు.

వార్తలు...

చదువుతున్నది అమెరికా సైన్యం

అమెరికా సైన్యం ఇతర దేశాలమీద బాంబులు కురిపించి నేలమట్టం చేయటం, జనావాసాల మీద దాడులు చేయడం, పౌరులను హతమార్చటం నిత్యకృత్యంగా సాగిస్తున్న సంగతి అందరికీ తెలుసు. తాము చేస్తున్నది ధర్మయుద్ధమని, తాము ఏ దేశంమీద దాడిచేస్తూ, ఏ దేశ పౌరుల జీవితాలను దుర్భరం గావిస్తున్నారో ఆ దేశ ప్రజల శ్రేయస్సు కొరకే అతంతా చేస్తున్నట్లా, దీనికిగాను అక్కడి ప్రజలు తమ చర్యలను హర్షిస్తున్నట్లా, స్వాగతించుతున్నట్లా నమ్మించటానికి పెద్దఎత్తున ప్రచారం చేయటం కూడా సైన్యం చేసే పనులలో ఒకటి. దానికోసం అమెరికా సైన్యంలో ప్రత్యేక విభాగమే ఉంది. ఈ పనికి ఖర్చు చేయటానికి అపారమైన ఆర్థిక వనరులున్నాయి. సైన్యంలోని వారే వార్తలు సృష్టిస్తారు. వాటిని పత్రికలు, టీవి ఛానెళ్ల ద్వారా ప్రచారం చేస్తారు. అందుకుగాను వారు సాగిస్తున్న సమాచారయుద్ధం గురించి తెలుసుకుంటే, ప్రపంచంలో వార్తా ప్రసార సాధనాలను అమెరికా సైన్యాలు ఎలా ఉపయోగ పెట్టుకుంటున్నదీ అర్థమవుతుంది. అమెరికా సైనియంత్రాంగమే వార్తలు సృష్టిస్తున్నారు. పత్రికలు నడుపుతున్నారు. రేడియో కేంద్రాలు, టెలివిజన్ కేంద్రాలు నిర్వహిస్తున్నారు. దాలర్లతో పాత్రికేయులను కొనేస్తున్నారు. కిరాయిచ్చి ఉపయోగపెట్టుకుంటున్నారు. ఈ చర్యలన్నిటి వెనుక అమెరికా సైన్యం హస్తం వున్నదనే విషయం అక్కడి వారికి తెలియకుండా వుంచడానికి అత్యంత జాగ్రత్త పడుతున్నారు. 'న్యూయార్క్ టైమ్స్'లో గత డిసెంబర్ 11న ప్రచురితమైన ఒక వ్యాసంలో జెఫ్ గెర్ట్ అందించిన వివరాలు అమెరికన్ సామ్రాజ్యవాదులను ప్రజాస్వామ్యవాదులుగా ఆరాధించేవారి మాటల్లోని బందారాన్ని బట్టబయలు చేస్తాయి. సుదీర్ఘమైన ఆ వ్యాసంలోని ముఖ్యాంశాలను మీ ముందుంచుతున్నాం. పరిశీలించండి!

జెఫ్ గెర్ట్

అమెరికా సైన్యం సాగించే యుద్ధంలో సమాచార యుద్ధం కూడా అంతర్భాగమే. అది గోప్యంగా వుంటుంది. అయినా విస్తృతంగా సాగుతుంది.

ఫయోటీవిల్లె (ఎన్.సి)లో గల మీడియా సెంటర్ ను చూస్తే ప్రపంచంలో ఎంతటి గొప్ప కమ్యూనికేషన్స్ కంపెనీకయినా అనూయ కలుగుతుంది. అయితే అదొక వార్తాసంస్థకు చెందినది కాదు అమెరికా సైన్యంచేత నిర్వహించబడుతున్న వార్త విభాగం.

అందులో రాతగాళ్లా, ఆ రాతలను జనం మీదకు వదిలేందుకు అవసరమైన ఏర్పాట్లు చేసేవాళ్లా అందరూ సైనికులే. ఫోర్టుబ్రాగ్ కేంద్రంలో పనిచేసే ఈ కేంద్రంలో పన్నెండు వందలమంది పనిచేస్తుంటారు. మనుషుల ఆలోచనలను ప్రభావితం చేయడానికి ఉద్దేశించిన కార్యకలాపాలలో నిమగ్నమై వుంటారు. అమెరికా ప్రభుత్వం ఆయా దేశాలలో సాగించే యుద్ధాల లక్ష్యాలను సమర్థించే "సత్య సువార్తలు" అక్కడినుండి

ప్రసారమవుతుంటాయి. అదంతా అమెరికా చేయించుతున్నపనే అనేది మాత్రం గోప్యంగా వుంచుతారు.

ఈ మీడియా సెంటర్ లో అధునాతనమైన శక్తివంతమైన స్టూడియోల నుంచి బాగ్దాద్ లో, కాబూల్ లో అచ్చయ్యే పత్రికలకూ, తమ బృందానికి చెందిన రేడియో కేంద్రాలకూ, టెలివిజన్ ప్రసార కేంద్రాలకూ అనునిత్యం వార్తలను ముస్తాబుచేసి అందించడం జరుగుతుంటుంది. టెలి కాన్ఫరెన్సుల ద్వారా ఈ కేంద్రానికి వారికి సజీవ సంబంధాలు సాగుతుంటాయి.

అమెరికా సైనికులు రాసిన "శుభవార్త" వ్యాసాలను ప్రచురించినందుకుగాను ఇరాక్ లో పత్రికలకు, 'పెంటగాన్' (అమెరికా సైనిక కార్యాలయం) కాంట్రాక్టరు ఒకరు డబ్బు చెల్లించిన విషయం ఇటీవల వెలుగులోకి వచ్చింది. అమెరికా రాజధాని వాషింగ్టన్ లోనూ దానిపై విమర్శలు ఎదురయినాయి. ఈ చర్యల వల్ల అమెరికా దేశపు విశ్వన నీయత (క్రెడిబిలిటీ)కి దెబ్బ తగిలిందని అమెరికన్ కాంగ్రెస్ (పార్లమెంటు) సభ్యులు వాపోయారు. అయితే ఆ చెల్లింపు ఊసే తమకు తెలియదని ఉన్నత సైనిక అధికారులూ, అమెరికన్ అధ్యక్ష భవనం ప్రతినిధులూ ఖండించారనుకోండి.

ఈ వార్త వెలుగులోకి వచ్చినందు వల్ల అమెరికా అధ్యక్షుడు బుష్ ఇరకాటంలో వద్దారని, ఆయనకు జాతీయ భద్రతా సలహాదారుగా పనిచేస్తున్న స్టీఫెన్ జె.హడ్లీ పేర్కొన్నారు.

ముస్లిం ప్రపంచంలో అమెరికా పట్ల తీవ్ర వ్యతిరేకత వుంది. దాన్ని తిప్పి

రచయిత అమెరికాకు చెందిన ప్రముఖ ఇన్వెస్టిగేటివ్ జర్నలిస్టు

“ సెప్టెంబరు 11 దాడులు జరిగిన వెంటనే అమెరికా అధ్యక్ష కార్యాలయం ఈ ప్రచార కార్యక్రమం ప్రారంభించింది. పెంటగాన్ తదితర ప్రభుత్వ సంస్థలూ, ప్రైవేటు కాంట్రాక్టర్లూ సాగించే సమాచార కార్యకలాపాలను సమన్వయ పరచటానికి రహస్య బృందాన్ని ఏర్పాటు చేశారు. ఇవి ప్రధానంగా ఇరాక్, ఆఫ్ఘనిస్తాన్లకు ఉద్దేశించ బడినాయి. అమెరికా సైన్యం ఆ రెండు దేశాల్లోనూ రేడియో స్టేషన్లనూ, వార్తాపత్రికలనూ నిర్వహిస్తోంది. అయితే అవి అమెరికా వాళ్లవనే విషయం గోప్యంగా వుంచుతారు. ”

కొట్టగలమన్న ఆశాభావంతో, బుష్ ప్రభుత్వం సమాచారయుద్ధం సాగించుతోంది. విస్తృతంగా సాగుతున్న ఆ యుద్ధం భారీవ్యయంతో కూడు కున్నది కూడా. అయితే దాన్నంతటినీ గోప్యంగా వుంచుతున్నారు. ఇరాక్ పత్రికలకు డబ్బులిచ్చి వ్యాసాలు ప్రచురింప జేసిన పెంటగాన్ కాంట్రాక్టర్లయిన లింకన్ గ్రూపు ఆపనిని తనంత తానుగా చేయలేదు. బుష్ ప్రభుత్వ ప్రచారయుద్ధంలో భాగంగానే అది జరిగింది. అలాంటి కాంట్రాక్టర్ల తోనూ, ప్రభుత్వ అధికారులతోనూ, సైనిక అధికారులతోనూ మాట్లాడిన మీదట ఈ వాస్తవం తెలిసింది.

సెప్టెంబరు 11 దాడులు జరిగిన వెంటనే అమెరికా అధ్యక్ష కార్యాలయం ఈ ప్రచారం కార్యక్రమం ప్రారంభించింది. పెంటగాన్ తదితర ప్రభుత్వ సంస్థలూ, ప్రైవేటు కాంట్రాక్టర్లూ సాగించే సమాచార కార్యకలాపాలను సమన్వయ పరచటానికి రహస్య బృందాన్ని ఏర్పాటు చేశారు. ఈ కార్యకలాపాలు ప్రధానంగా ఇరాక్, ఆఫ్ఘనిస్తాన్ దేశాలకు ఉద్దేశించ బడినాయి. అమెరికా సైన్యం ఆ రెండు దేశాల్లోనూ రేడియో స్టేషన్లనూ, వార్తా పత్రికలనూ నిర్వహించుతోంది. అయితే అవి అమెరికా వాళ్లవనే విషయం గోప్యంగా వుంచుతారు. వాటి ద్వారా వార్తా కథనాలు వినిపించుతారు. ‘అంతర్జాతీయ సమాచార కేంద్రం’ వార్తలుగా వాటిని పేర్కొంటాయి. అయితే ఆ

కేంద్రం ఎక్కడున్నదో మాత్రం తెలియదు. ఇరాక్ పత్రికలలోనూ, అరబ్ పత్రికలలోనూ, ఇరాక్ వెబ్ సైట్లలోనూ వెయ్యికి పైగా వ్యాసాలు ప్రచురింపజేసినట్లు, ఆ పని చేయటానికి

అబుగ్రాయిబ్ జైలులో ఇరాక్ ఖైదీలను చిత్రహింసలు పెడుతున్న అమెరికా సైన్యం అకృత్యాలకు ఈ ఫోటో ఒక నిదర్శనం. ఒకవైపు ప్రజలపై ఇటువంటి అఘాయిత్యాలకు పాల్పడుతున్న అమెరికా సైన్యం ఈ విషయాలు బయటి ప్రపంచానికి తెలియకుండా మీడియాను పరోక్షంగా నియంత్రిస్తోంది

పెంటగాన్ నుంచి కాంట్రాక్టు పొందిన లింకన్ కంపెనీ చెప్పిందని పెంటగాన్ కు చెందిన అధికార పత్రాల ద్వారా తెలిసింది. ఇరాక్ పొరుగు దేశాలలోనూ అదే విధంగా ప్రచారం చేయటానికి అజ్ఞాతంగా వార్తాపత్రిక ప్రచురణలూ, టెలివిజన్ వార్తా ప్రసారాలూ ఏర్పాటు చేయటానికి కూడా లింకన్ కంపెనీ ప్రతిపాదనలు తయారుచేసి పంపింది. కాని దానికి ఆమోదం పొందలేకపోయింది.

అమెరికా సైన్యానికి చెందిన మానసిక యుద్ధకార్యకలాపాల (సైకలాజికల్ ఆపరేషన్స్) యూనిట్లు కూడా కొన్ని సందర్భాలలో, లింకన్ గ్రూపు మాదిరి కార్యకలాపాలు నిర్వహిస్తాయి. తమ ‘సందేశాన్ని’ ప్రసారం చేయటంకోసం టెలివిజన్ స్టేషన్లకు డబ్బులివ్వటం, వార్తాపత్రికల రచయితలకు డబ్బులివ్వటం, అమెరికా సైన్యం చెప్పినట్లుగా కాక, తమ స్వంత కథనాలుగానే వాటిని అందించే ఏర్పాటు చేయడం జరిగినట్లు కూడా సైనికాధికారులు చెప్పారు.

అమెరికా ప్రభుత్వం తరపున చెప్పబడుతున్న విషయం అనేది గమనించితే వాటిని వినకుండా లేక చూడకుండా స్విచ్ ఆఫ్ చేయడం జరగవచ్చు గనుక, అలాంటిది జరగకుండా, శ్రోతలు లేక ప్రేక్షకులు పూర్తిగా వినడం లేక చూడటం జరగాలని ఆ విధంగా చేస్తున్నట్లు తంపా వద్దగల ప్రత్యేక స్థావరం నుంచి సైకలాజికల్ ఆపరేషన్లను నిర్వహించుతున్న కర్నల్ జేమ్స్ ట్రెడ్వెల్ చెప్పాడు.

అంతర్జాతీయాభివృద్ధికి సంబంధించిన అమెరికన్ సంస్థ (యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఏజెన్సీ ఫర్ ఇంటర్నేషనల్ డెవలప్ మెంట్- యుఎస్ఎడి) కూడా కొన్ని సందర్భాలలో తన వంతు పాత్రను గోప్యంగా నిర్వహించుతోంది. ఈ సంస్థ ఆఫ్ఘనిస్తాన్లో దాదాపు 30 రేడియో స్టేషన్లకు డబ్బులిస్తోంది. అయితే ఆ విషయం

శ్రోతలకు చెప్పదు. అదే సంస్థ ఇరాక్, ఆఫ్ఘనిస్తాన్ దేశాలలో కొన్ని లక్షలమందికి ఇయర్ ఫోన్ వంటి పరికరాలు పంచిపెట్టింది. ముందుగానే నిర్దేశించబడి, అమెరికన్ సందేశాలను మాత్రమే వీటి ద్వారా వినవచ్చు. పాటలుగాని, సంగీతంగాని వినే అవకాశం వుండదు. వీటిని అమెరికా వాళ్లే పంచారన్న అనుమానం రాకుండా జాగ్రత్త పడగలననే హామీ పొందిన మీదట ఒక కాంట్రాక్టరుకు ఈ పంపిణీ బాధ్యతను ఒప్పగించారు.

ఖండాంతరాలలో ప్రజాస్వామ్యం నెలకొల్పటం, పత్రికా స్వేచ్ఛకు అండగా నిలుస్తున్నామని చెబుతూ బుష్ ప్రభుత్వం చేసే ఈ పనులు విమర్శలకు గురవుతున్నాయి. ఇరాక్ యుద్ధం పట్ల ప్రపంచంలో పెద్ద భాగం తీవ్ర వ్యతిరేకత తెలుపుతోంది. అయితే ఈ కార్యకలాపాల నిర్వాహకులు మాత్రం తాము చేస్తున్నది సరైనదేనని సమర్థించుకుంటున్నారు. మానసిక యుద్ధం (సైకలాజికల్ వార్) కూడా యుద్ధంలో అంతర్భాగమే నంటున్నారు. ఈనాటి “ఎలక్ట్రానిక్ యుగం”లో అది మరీ అవసరం అంటున్నారు. మీరు ఏదైనా ఒక దేశం మీద దండయాత్ర చేయాలనీ, అక్కడున్న ప్రభుత్వాన్ని కూలదోయాలనీ, ఆ భూభాగాన్ని ఆక్రమించుకోవాలనీ అనుకున్నప్పుడు “మీరు ఆ పని ఎందుకు చేస్తున్నారనేది అక్కడి ప్రజలకు చెప్పాలి. అందుకు పకడ్బందీ అయిన సమాచార ప్రసార కార్యక్రమం వుండాలి” అని అమెరికా సైన్యం తరపున ప్రతినిధిగా పత్రికా సంబంధాల బాధ్యత నిర్వహించి రిటైరయిన పాత్రికేయుడు లెఫ్టినెంట్ కర్నల్ ఛార్లెస్ ఏ. క్రోన్ చెప్పాడు.

అయితే సమాచార రంగంలో కోవర్డు యుద్ధాలు బెడిసికొట్టవచ్చని, లేదా ఎందుకూ కొరగాకపోవచ్చుననీ ఇతరులు హెచ్చరిస్తున్నారు. అమెరికన్ సైన్యం డబ్బులిచ్చి పత్రికలలో తమకు అనుకూలంగా రాయించుకోవడం ఇరాక్ లో కూడా బెడిసి కొడుతోంది.

ఇరాక్ ప్రజల్లో మీడియా పట్ల అనుమానాలు ప్రబలుతున్నాయి. అమెరికన్లు చేస్తున్న ప్రయత్నం “స్వతంత్రంగా వ్యవహరిస్తున్న నేషనల్ ప్రెస్ ను కించపరచటమే” అని ఇరాకీ దినపత్రిక “అజ్జమాన్” తన సంపాదకీయంలో విమర్శించింది. అమెరికన్ సైన్యాల ఆక్రమణలో తమ దేశంలో దుర్భర పరిస్థితులు నెలకొన్నాయి. అందువల్ల అక్కడి ప్రజలను తమకు అనుకూలంగా మలుచుకోవటం కోసం ఎంత డబ్బు ఖర్చుచేసినా నిష్ప్రయోజనమే అవు

“ ఇరాక్ ప్రజల్లో మీడియా పట్ల అనుమానాలు ప్రబలుతున్నాయి. అమెరికన్లు చేస్తున్న ప్రయత్నం “స్వతంత్రంగా వ్యవహరిస్తున్న నేషనల్ ప్రెస్ ను కించపరచటమే” అని ఇరాకీ దినపత్రిక “అజ్జమాన్” సంపాదకీయంలో విమర్శించింది. అమెరికన్ సైన్యాల ఆక్రమణలో ఇరాక్ లో దుర్భర పరిస్థితులు నెలకొన్నాయి. అందువల్ల ఇరాక్ ప్రజలను తమకు అనుకూలంగా మలుచుకోవటం కోసం ఎంత డబ్బు ఖర్చుచేసినా నిష్ప్రయోజనమే అవుతుందని చాలామంది ఇరాకీయులు చెబుతున్నారు. ”

ఆఫ్ఘనిస్తాన్ లో వెలువలా పుట్టుకొస్తున్న పత్రికల్లో అత్యధిక శాతం ప్రత్యక్షంగా గాని, పరోక్షంగా గాని అమెరికా ప్రభుత్వం నడుపుతున్నవే.

తుందని చాలామంది ఇరాకీయులు చెబుతున్నారు.

ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన వార్తలే వయినా ప్రచారంలో పెట్టటప్పుడు ఆ విషయాలు ఎవరు చెప్పారో పేర్కొనాలనేది, అలా పేర్కొనకపోతే అలాంటి వార్తా కథనాలతో కూడిన వీడియోలకు విశ్వసనీయత ఉండదని అమెరికా దేశంలోపల వర్తించే నియమం. అలా లేనివి ప్రసారం చేయటం నిషిద్ధం కూడా. కాని ఇతర దేశాలలో అలాంటి సమాచారాన్ని ప్రసారం చేయటాన్ని మాత్రం అమెరికా నిషేధించలేదు.

అమెరికా రక్షణమంత్రి డొనాల్డ్ రమ్స్ ఫెల్డ్ రాసిన వ్యాసం ఒకటి “దివాల్ స్ట్రీట్ జర్నల్”లో జులై నెలలో ప్రచురితం అయింది. “వాగ్యుద్ధం” శీర్షికతో వెలువడిన ఆ వ్యాసంలో, ఆయన అమెరికన్ వార్తా ప్రసార వ్యవస్థలో

పారదర్శకత, ప్రాధాన్యతను గురించి వివరించారు. ఇతర దేశాలలో అమెరికా నిర్వహిస్తున్న చర్యలను గురించి ప్రపంచానికి తెలియజెప్పటంలో మరింత మెరుగైన, నూతన పద్ధతులను అవలంబించాలనీ, ప్రభుత్వానికి-ప్రజలకూ మధ్య సంబంధాలు దాపరికం లేని, ఆరోగ్య ప్రదమైన సంస్కృతితో కూడినవిగా ఉండాలని రమ్స్ ఫెల్డ్ పేర్కొన్నారు. ఆ ౦౪ బి ప్రపంచ దృష్టిలో అమెరికన్ల స్థానం ఎలాంటిదో సెప్టెంబరు 11 దాడుల తర్వాత చాలామంది అమెరికన్లు గుర్తించారు. తమ దేశ ప్రతిష్ఠను పెంపొందించటానికి “విలువలను” పెంపొందించటానికి పూనుకోవాలని బుష్ ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది.

ఆ దాడుల అనంతరం అమెరికా అధ్యక్షుడు బుష్ మీడియా ప్రతినిధులతో మాట్లాడుతూ ఏమన్నారో చూడండి :

“విదేశీ శ్రోతలను ప్రభావితం చేసేందుకు అమెరికా ప్రభుత్వం ‘వాషింగ్టన్ కమ్యూనికేషన్స్ కంపెనీ’ నిర్వాహకుడైన జాన్ రెండన్ ను ఆశ్రయించింది. ఆఫ్ఘన్ యుద్ధానికి ముందు వాషింగ్టన్, లండన్, పాకిస్థాన్ కేంద్రాలు నెలకొల్పి, తాలిబాన్లకు వ్యతిరేకంగా ఎప్పటి కప్పుడు ప్రసారాలు చేయటానికి ఆయన తోడ్పడ్డారు. 1990 దశకంలో ఏర్పడిన ఇరాక్ నేషనల్ కాంగ్రెస్ లో సద్దాం హుస్సేన్ కు వ్యతిరేకంగా ప్రచారం నిర్వహించేందుకు ఆయనను ఉపయోగపెట్టుకుంది. 99

బాగ్దాద్ లో వార్తపత్రికల అమ్మకాలు, కొనుగోళ్లు పెరిగాయి. వీటిలో అత్యధికభాగం అమెరికా వార్తలు తెలియజేసేవే.

ప్రచ్ఛన్నయుద్ధం ముగిసిన తర్వాత అమెరికా సమాచార సంస్థతో సహా ప్రభుత్వ సమాచార యంత్రాంగంలో అత్యధిక భాగాన్నీ, సిఐఏ (అమెరికా గూఢచారి సంస్థ) కార్యక్రమాలలో కొన్నింటినీ మూసివేయటం జరిగింది. సోవియట్ యూనియన్ తో పోరాటంలో సమాచార యుద్ధ నిర్వాహకులకు అనుకూలించిన అంశం ఒకటుంది. అదేమిటంటే, ‘నిరంకుశ పాలన’లో మగ్గుతున్న బాధితులకు అమెరికా ప్రభుత్వం అండగా నిలిచిందన్న భావన. అయితే ఆ పరిస్థితి ఇప్పుడు మారింది. సౌదీ అరేబియా, ఈజిప్టు తదితర దేశాలలో నియంతృత్వ పాలకులను సమర్థించుతున్న దేశం అమెరికా అని అత్యధిక ముస్లిములు అభిప్రాయ పడుతున్నారు.

విదేశీ శ్రోతలను ప్రభావితం చేయటంలో సహాయం కోసం అమెరికా ప్రభుత్వం వాషింగ్టన్ కమ్యూనికేషన్స్ కంపెనీ నిర్వాహకుడైన జాన్ రెండన్ ను ఆశ్రయించింది. ఆఫ్ఘనిస్తాన్ యుద్ధానికి ముందు వాషింగ్టన్, లండన్, పాకిస్థాన్ లో కేంద్రాలు నెలకొల్పి తద్వారా తాలిబాన్లు చెబుతున్న దాన్ని ఖండిస్తూ విదేశీ మీడియాలో ఎప్పటికప్పుడు ప్రసారాలు చేయటానికి ఆయన తోడ్పడ్డారు. రెండన్ గ్రూప్ పేరుతో ఆయన వ్యాపారం సాగుతోంది. 1990 దశకంలో ఆయనకు డబ్బిచ్చి రహస్యంగా పని చేయించుకున్నారు. అప్పుడు ఏర్పడిన ఇరాక్ నేషనల్ కాంగ్రెస్ లో సద్దాం హుస్సేన్ కు వ్యతిరేకంగా ప్రచారం నిర్వహించేందుకు ఆయనను ఉపయోగ

పెట్టుకుంది. అదే సమయంలో ఆయన అమెరికా సైన్యాధిపతుల తోనూ ఒక ఒప్పందం చేసుకున్నారు. 2.76 కోట్ల డాలర్ల కాంట్రాక్టు అది. ప్రపంచమంతటా ఫోకస్ గ్రూపులను ఏర్పాటు చేయటం, కతార్ కేంద్రంగా పనిచేసే “అల్ జజీరా” వంటి ప్రసార సాధనాల ద్వారా వచ్చే కథలనూ, మీడియా కథనాలనూ విశ్లేషించటం ఆయనకు అప్పగించబడిన పని.

దాదాపుగా అదే సమయంలో జెఫ్రీ బి. జోన్స్ అనే మాజీ సైన్యాధికారిని అమెరికా అధ్యక్ష భవనం నూతన సమాచార యుద్ధ సందాన కర్తగా నియమించింది. ఆయన నాయకత్వాన రహస్య బృందం ఒకటి ఏర్పడింది. అమెరికా అధ్యక్షుని ప్రసంగాలతో సహా పలు అంశాలను ఈ కమిటీ పరిశీలిస్తుండేది.

అమెరికా అధ్యక్షుడు బుష్ ప్రసంగాల ముగింపులో “గాడ్ బైస్ అమెరికా” అని పలకటాన్ని మానాలని ఈ బృందం సూచించింది. విదేశాల్లోని ముస్లిములను దూరం చేసుకోవటానికి కారణమవుతున్నదని చెప్పి వారు ఆ సూచన చేశారు. అయితే దాన్ని బుష్ పాటించలేదు.

ఆ బృందానికే తర్వాత పేరు మార్చారు. ‘టెర్రరిజం నిరోధక సమాచార వ్యూహ సమన్వయ సంఘం’ అని నామకరణం చేశారు. రక్షణశాఖ-పెంటగాన్ ప్రతినిధులకు, గూఢచారి శాఖ-సిఐఏ ప్రతినిధులకు కూడా ఆ బృందంలో స్థానం కల్పించారు. అమెరికా వ్యతిరేక ప్రచారాలను ఖండించే ప్రచార బృందానికి సలహాదారుగా రెండన్ వ్యవహరించాడు.

ఇంతలోనే జోన్స్ ప్రయత్నానికి భ్రేకు పడింది. “వార్తా కథనాలు అందించటానికి, తప్పుడు వార్తలయినా సరే ప్రచారం పెట్టడానికి, పెంటగాన్ ఒక బృందాన్ని ఏర్పాటు చేసింది” అంటూ ‘న్యూయార్క్ టైమ్స్’లో 2002 ఫిబ్రవరిలో ఒక వార్త వెలువడిన తర్వాత కొద్ది రోజులకే రమ్సే ఫెల్డ్ ఆ కార్యాలయాన్ని మూసివేశారు. ముస్లిం ప్రపంచాన్ని మంచి చేసుకునే భారీవ్యూహం చేపట్టడం కోసం జోన్స్ చేసిన ప్రయత్నానికి ఆ విధాంగా దెబ్బ తగిలింది.

అమెరికా ప్రతిష్టను పెంచటానికంటూ మొదలయిన ప్రయత్నం, ఇరాక్, ఆఫ్ఘనిస్తాన్ లో చొరబాట్లకు వ్యతిరేకంగా సాగే రహస్య ప్రచార యంత్రాంగంగా రూపు దాల్చింది. అమెరికా రక్షణ శాఖ-పెంటగాన్

ఈ పనిని చేపట్టింది. నిధుల ఖర్చు కూడా అదే చేసింది. అవుట్ సోర్సింగు ద్వారా కాంట్రాక్టు పద్ధతిపై పనులు అప్పగించటం అనే పద్ధతి తొలిసారిగా ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. దీనివల్ల లాభపడినవారిలో రెండవ గ్రూపు ఒకటి. అదనంగా మరికొన్ని కోట్ల డాలర్ల మేరకు పెంటగాన్ కాంట్రాక్టులు దక్కించుకుంది. బాగ్దాద్ లో మీడియా సెంటర్ నిర్వహణ, మీడియా విశ్లేషణ పనిని అదే చేపట్టింది. అదేవిధంగా 'ది న్యూలింకన్ గ్రూపు' కూడా కాంట్రాక్టులు దక్కించుకొని లాభపడింది.

పెంటగాన్ కాంట్రాక్టు

యుద్ధ ప్రాంతంలో 2.5 కోట్ల డాలర్ల మేరకు పెంటగాన్ కాంట్రాక్టులను లింకన్ గ్రూప్ ఎలా దక్కించుకో గలిగింద నేది మిస్టరీ.

ఇరాకీ పత్రికలలో వస్తున్న వార్తలకు ఖండనలు వెలువరించటం లింకన్ గ్రూపు పనులలో ఒకటి. సద్దాం హుస్సేన్ వతనానం తరం ఇరాక్ లో మీడియాకు 'యు.ఎస్. ఎయిడ్' సంస్థ సుమారు పది కోట్ల డాలర్ల సహాయం అందించింది. దీంతో అక్కడి మీడియా బాగా విస్తరించింది. ఇరాకీ యాజమాన్యం క్రింద దాదాపు రెండు వందల వార్తా పత్రికలు, 15 నుంచి 17 వరకు టెలివిజన్ కేంద్రాలు, ఇప్పుడున్నాయి. అందులో చాలా భాగం ఆయా రాజకీయ పార్టీలకు చెందినవి. అమెరికాకు అనుకూలంగానో, వ్యతిరేకంగానో ఖచ్చితమైన వైఖరులు తీసుకున్నవే అన్నీనూ. అందులో కొన్ని వదంతులను ప్రచారం చేయటం,

అర్థ సత్యాలను ప్రచురించటం, వచ్చి అబద్ధాలను ప్రచురించటం కూడా జరుగుతున్నది. ఇరాక్ లోని అమెరికా సైనిక స్థావరం క్వార్టర్లు నుంచి లింకన్ గ్రూపు తన కార్యకలాపాలు నిర్వహిస్తోంది. అమెరికా సైన్యపు సందేశాన్ని మోసుకెళ్తుంది.

లింకన్ కంపెనీ ఉద్యోగులూ, అమెరికా సైనికులూ ప్రక్కప్రక్కనే వుంటూ పని చేస్తుంటారు. లింకన్ కంపెనీ పనిపై సైనికా

“తామిచ్చిన వ్యాసాలను వార్తా కథనాలుగానో, అడ్వర్టయిజ్ మెంట్లుగానో ప్రచురించడానికి లింకన్ గ్రూపు 40 నుంచి 2000 డాలర్ల వరకు చెల్లిస్తున్నట్లు మాజీ ఉద్యోగి ఒకరు 'న్యూయార్క్ టైమ్స్' పత్రికకు అందజేసిన పత్రాలను బట్టి తెలుసింది. 12 నుంచి 15 ఇరాకీ, అరబ్బు వార్తా పత్రికలలో వెయ్యికిపైగా కథనాలు ఆ విధంగా ప్రచురితమైనట్లు పెంటగాన్ అధికారపత్రాలు తెలుపుతున్నాయి.

గ్వాంటానామో బే జైలులో అమెరికా సైనికుల అకృత్యాలకు బలైపోతున్న యుద్ధవైదీలను గురించిన వార్తలు బయటకు రాకుండా అమెరికా ప్రభుత్వం పడరాని పాట్లు పడుతోంది.

ధికారుల పర్యవేక్షణ సాగుతుంది. ప్రచురణ చేయబోతున్న వ్యాసాలనూ, అందులోని విషయాలనూ వాటికయ్యే ఖర్చు వివరాలనూ అన్నింటినీ ఆరా తీస్తూ వుంటారని ఆ గ్రూపులో పనిచేసి మానేసిన ఉద్యోగులు కొందరు చెప్పారు. అయితే తమ పేర్లు ఉదహరించ వద్దని కోరారు. లింకన్ గ్రూపు ఉద్యోగులు తమ కార్యకలాపాలను గురించి ఇతరులెవరితోనూ చర్చించ కూడ దనేది

పెంటగాన్ కు - లింకన్ గ్రూపుకూ మధ్య ఒప్పందంలోని షరతులలో ఒకటి.

సైన్యాధిపతుల ఆమోదముద్ర లేకుండా తాము చేసేది దాదాపుగా ఏదీ వుండదని - అతడు చెప్పాడు. సైనికులు రాసిన వాటినే, అరబిక్ భాషలోకి అనువదించి, అక్కడి వార్తా పత్రికలకు అందజేయటమే లింకన్ గ్రూపు ఉద్యోగుల పని. అందుకుగాను లింకన్ గ్రూపు అరబ్బు జర్నలిస్టులుగా పనిచేసిన అనుభవం వున్న వారిని వేతనాలిచ్చి నియమించుకోవటం, అడ్వర్ట యిజింగ్ ఏజెన్సీలకు డబ్బులిచ్చి తామిచ్చిన సమాచారాన్ని ప్రచురింపజేయటం జరుగుతూ వుంది.

తామిచ్చిన వ్యాసాలను వార్తా కథనాలుగానో, అడ్వర్టయిజ్ మెంట్లుగానో ప్రచురించడానికి లింకన్ గ్రూపు 40 నుంచి 2000 డాలర్ల వరకు చెల్లిస్తున్నట్లు మాజీ ఉద్యోగి ఒకరు 'న్యూయార్క్ టైమ్స్' పత్రికకు అందజేసిన పత్రాలను బట్టి తెలుసింది. 12 నుంచి 15 ఇరాకీ, అరబ్బు వార్తా పత్రికలలో

వెయ్యికి పైగా కథనాలు ఆ విధంగా ప్రచురితమైనట్లు పెంటగాన్ అధికారపత్రాలు తెలుపుతున్నాయి. ఆయా వ్యాసాలు లేదా కథనాలు అమెరికా సైనికులు అందించినవనే విషయాన్ని ఆ పత్రికలు ఎక్కడా చెప్పవు.

ఇరాకీ పాత్రికేయులు ఎప్పుడూ కలుస్తుండే బాగ్దాద్ కన్వెన్షన్ సెంటర్ ను లింకన్ కంపెనీ ఉద్యోగి తరచూ సందర్శిస్తుంటాడు. అమెరికాకు అనుకూలంగా రాసి ప్రచురించేట్లు

“ఆఫ్ఘనిస్తాన్లో ఇప్పుడు వార్తాపత్రికలు, పీరియాడికల్స్ 350 దాకా వున్నాయి. టెలివిజన్, రేడియో స్టేషన్లు 68 దాకా ఉన్నాయి. అందులో ఎక్కువభాగం స్వతంత్రమైనవి. మిగతావి ప్రభుత్వ నిర్వహణలో ఉన్నాయి. మీడియాను నిలబెట్టటానికి, పాత్రికేయులకూ, ప్రభుత్వ ప్రతినిధులకూ శిక్షణ గరపటానికి అవసరమయిన నిధులను అమెరికాయే సమకూర్చుతోంది.”

చేయటానికి పాత్రికేయులను రిక్రూట్ చేసుకొనేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నారు. అలా ముందుకొచ్చిన వారికి నెలకు నాలుగు వందల నుంచి ఐదు వందల డాలర్ల వరకు స్టైఫెండ్ చెల్లించటం జరుగుతోంది.

పోర్ట్ బ్రెగ్లో తయారయిన వాటిలానే, ఇక్కడ తయారయ్యే కథనాలూ ఒకవైపు మొగ్గు చూపేవే. మొత్తంగా ఇరాకీ యులన్, లేదా షియాలన్ ఉద్దేశించినవే. క్యాంప్ విక్టరీలోని సైనికులు రాసిన వ్యాసాలనే ఇరాక్ ప్రజల అభిప్రాయాలుగా ప్రచురించటం జరుగుతుంది. “మేమంతా, ఇరాక్ ప్రజలం. మాదే ప్రభుత్వం, మాదే దేశం” అంటూ ఒక వ్యాసంలో పేర్కొన్నారు. “నువ్వు, నేను, ఇరుగూ-పొరుగూ, అందరి కుటుంబాల సభ్యులూ, మిత్రులూ యావన్ముది ఒక్కటిగా నిలవవలసిన సమయం ఆసన్నమైంది” అని మరో వ్యాసంలో పేర్కొన్నారు. కొన్ని వ్యాసాలలో సైనిక పదజాలం, మరికొన్నింటిలో అధికార దర్పం తొణికిసలాడుతుండగా, మరికొన్నింటిలో టాబ్లాయిడ్ భాష, పరుష పదజాలం కనిపించు తుంది.

అయితే వార్తలు, వ్యాసాల్లో అమెరికన్లు రాసిన జాడలు కనిపించకుండా చేసి, ఇరాకీయులే రాసినట్లుగా ముస్తాబు చేయటానికి జరుగుతున్న ప్రయత్నాలు ఫలప్రదమవటం లేదు. “అవి అమెరికన్ల రాతలే అనేది చాలా మంది ఇరాకీయులకు తెలుసు” - అని లింకన్ గ్రూపు మాజీ ఉద్యోగి ఒకరు అన్నాడు.

తమ మీడియా ప్రభావం ఇరాక్ కే పరిమితం కాకుండా, సౌదీ అరేబియా, సిరియా, జోర్డాన్ తో సహా పొరుగు దేశాలకు విస్తరించ టానికి అమెరికా సైన్యం ప్రయత్నిస్తున్నట్లు అమెరికా రక్షణ శాఖ అధికార పత్రాలు తెలుపుతున్నాయి. అందుకోసం లింకన్ కంపెనీ ఒక పథకాన్ని రూపొందించి అందజేసిందని,

తాము దాన్ని తిరస్కరించటం జరిగిందనీ పెంటగాన్ ప్రతినిధి ఒకరు చెప్పారు.

వార్తా పత్రికల్లోనూ, పీరియాడికల్స్ లోనూ, వెబ్ సైట్లలోనూ సంపాదకీయాలు ప్రచురింపజేద్దామని లింకన్ కంపెనీ ప్రతిపాదించింది. ఇరాక్ లో ఒక వెబ్ సైట్ లో ఎడిటోరియల్ ను ప్రచురింపజేయటం కూడా జరిగింది. అయితే మిలటరీ కమాండర్లు దానిని నిలుపుచేయించారు. వెబ్ సైట్ ప్రపంచమంతటా కనపడుతుంది. అందువల్ల అమెరికాలోనూ కనిపించుతుంది. కనుక, అమెరికన్లకు ప్రచార సమాచారాన్ని అందించరాదంటూ అమెరికా ఫెడరల్ ప్రభుత్వం విధించిన నిషేధాన్ని ఉల్లంఘించి నట్లవుతుందన్న భయంతో వారా పని చేశారు.

ఆఫ్ఘన్ రంగం

ఆఫ్ఘనిస్తాన్ లో తాలిబాన్ పాలన అంతమయిన అనంతరం, అమెరికా రక్షణ శాఖ మీడియా ప్రయత్నాలను వెంటనే మొదలు పెట్టింది. మీడియారంగంలో ఎడారివంటి ఆఫ్ఘనిస్తాన్ లో ఇప్పుడు వార్తాపత్రికలు, పీరియాడికల్స్ 350 దాకా వున్నాయి. టెలివిజన్, రేడియో స్టేషన్లు 68 దాకా ఉన్నాయి. అందులో ఎక్కువభాగం స్వతంత్రమైనవి. మిగతావి ప్రభుత్వ నిర్వహణలో ఉన్నాయి. మీడియాను నిలబెట్టటానికి, పాత్రికేయులకూ, ప్రభుత్వ ప్రతినిధులకూ శిక్షణ గరపటానికి అవసరమయిన నిధులను అమెరికాయే సమకూర్చుతోంది.

అమెరికా పాత్ర గురించి స్థానిక ఆఫ్ఘన్ పాఠకులకూ, వీక్షకులకూ తెలియనీయకుండా గోప్యంగా వుంచుతారు. ఉదాహరణకు, తాలిబాన్ రేడియో స్టేషన్ ను పెంటగాన్ స్వాధీనపరచుకుంది. ‘పీస్ రేడియో’గా నామకరణం చేసింది. స్థానిక భాషలో, యాసలో అతిశక్తివంతమైన పార్ట్ వేవ్ ప్రసారాలు చేస్తోంది. దాని కార్యక్రమాలలో సంగీతం,

రోజూ తొమ్మిది సార్లు వార్తా ప్రసారాలు, పదహారు సార్లు ప్రజాసేవా సందేశాలు వినిపించుతున్నారు. అందులో ప్రసారమయ్యే వార్తలకు మూలం ‘అంతర్జాతీయ సమాచార కేంద్రం’ అని పేర్కొనటం జరుగుతుంది. జరిగిన ఘటనలను తమకు అనుకూలంగా, ప్రభుత్వ అవసరాలకు తగినట్లుగా మలచుకోవటం జరుగుతోంది.

అమెరికా సైన్యం ఆఫ్ఘనిస్తాన్ లో ఒక పత్రికనూ ప్రచురించుతోంది. దానిపేరు ‘శాంతి’. రేడియో స్టేషన్ గానీ, వార్తాపత్రికగానీ అమెరికా సైన్యంతో తమ బంధాన్ని గురించి చెప్పుకోవు.

“పాత్రికేయ నియమాలు పాటించవలసిన బాధ్యత మాకేమీ లేదు. ఆయా సందర్భాల్లో అమెరికన్ కథనాన్ని అందించటం వరకే మా పని” అని అమెరికన్ మానసిక కార్యకలాపాల స్పెషలిస్టు కర్నల్ సుమ్మే పేర్కొన్నారు. యుఎస్ ఎఐడి నుంచి ఆఫ్ఘనిస్తాన్ లో డజన్ల కొద్దీ రేడియో స్టేషన్లకు ఆర్థిక సహాయం అందుతుంది. లండన్ కేంద్రస్థానంగా పని చేస్తున్న ఇంటర్ న్యూస్ అనే సంస్థ నుంచి గ్రాంట్ల రూపంలో అవి అందుతాయి. అమెరికా ప్రభుత్వ పత్రాల్లో ఈ ఆర్థిక సహాయం గురించి పేర్కొనటం జరిగినా, ఆఫ్ఘనిస్తాన్ ప్రతినిధి మాత్రం అవన్నీ పూర్తిగా స్వతంత్రమైనవన్న భావన కొనసాగాలన్నదే తమ అభిమతమని పేర్కొంటున్నారు.

ఆఫ్ఘనిస్తాన్ లో కొత్తగా ఏర్పడిన మీడియా ఎలా పనిచేస్తున్నదీ చూడటం కోసం, యుఎస్ ఎఐడి అధికారులు ఫిబ్రవరిలో ఒక ప్రముఖుని ఆహ్వానించారు. ఆయన పేరు రష్ లింబాగ్. ఆయన కన్సర్వేటివ్ వ్యాఖ్యాత. ఆఫ్ఘనిస్తాన్ లో ఒక జర్నలిజం స్కూలు విద్యార్థుల నుద్దేశించి ప్రసంగించారు.

‘న్యాయం, సత్యం, నిబద్ధత’ ఈ మూడింటినీ సమతూకంలో వుంచటానికి ఏమి చేయాలని ఆ విద్యార్థులలో కొందరు తనను ప్రశ్నించారని పేర్కొని, అందుకు తాను ఇలా సమాధానం చెప్పినట్లు పేర్కొన్నారు:

నిజాన్నే రిపోర్టు చేయండి. ఏ అభిప్రాయాలనూ దాచవద్దు. పర్యవసానం ఏమవుతుందని ఆలోచించవద్దు. నీ గురించి దాచవద్దు- అప్పుడు నీకు విశ్వసనీయత, గౌరవం పెరుగుతాయి.

అమెరికా ప్రభుత్వం, సైన్యం సరిగ్గా దీనికి వ్యతిరేకంగా వ్యవహరిస్తోంది.

(అనువాదం: వాసిరెడ్డి)

గిరిజనుల హిందూకరణం

సంఘపరివార్ సరికొత్త కార్యక్రమం

- ఇర్ఫాన్ ఇంజనీర్

గుజరాత్ లో గిరిజన ప్రజలు ఎక్కువగా నివసించే డాంగ్స్ జిల్లాలో 2006 ఫిబ్రవరి 11న భారీఎత్తున శబరికుంభ జరిగింది. బిజె పికి చెందిన రాష్ట్రప్రభుత్వ బహిరంగ మద్దతుతో సంఘ పరివార్ అనుబంధ సంస్థలు దీనికోసం గిరిజనులను పెద్ద ఎత్తున సమీకరించాయి. సంఘ పరివార్ సంస్థలు గిరిజనులను ఎటువంటి పద్ధతులు ఉపయోగించి సమీకరిస్తున్నాయో తెలుసుకునేందుకు రెండు నిజనిర్ధారణ కమిటీలు ప్రయత్నించాయి. ఈ కమిటీల సభ్యులు డాంగ్స్ జిల్లాలో పర్యటించి స్థానిక ప్రజలనూ, విశ్వహిందూ పరిషత్ కార్యకర్తలనూ, జిల్లా అధికారులనూ, యితర సంబంధిత వ్యక్తులనూ కలిసి అక్కడి పరిస్థితులను అధ్యయనం చేశాయి.

కమిటీల పరిశీలనాంశాలు : గుజరాత్ లోని డాంగ్స్ ప్రాంతంలో ప్రత్యేకించి ఇప్పుడు జరిగిన స్థలంలోనే కుంభమేళా ఎందుకు జరుపవలసి వచ్చింది? డాంగ్స్ లో క్రైస్తవులపై జరిగిన హింసాత్మక దాడులకూ, ఈ కార్యక్రమానికి మధ్య ఏమైనా సంబంధం వుందా;;? ఉంటే అదేమిటి? స్థానిక ప్రజలలో అభద్రతా భావం నెలకొని వుందా? ఈ కార్యక్రమానికి మద్దతు యిచ్చి నిర్వహించడంలో రాష్ట్రప్రభుత్వానికి ఏమైనా పాత్ర వుందా? ఉంటే అదేమిటి? అనే వాటిపై నిజనిర్ధారణ కమిటీలు పరిశీలన జరిపాయి.

మొదటి కమిటీ: ఈ కమిటీలో ముంబాయికి చెందిన 'సమాజం-సెక్యులరిజం అధ్యయన కేంద్రం' డైరెక్టర్ ఇర్ఫాన్ ఇంజనీర్ ఒక సభ్యులు. ఈయనతోబాటు సురేష్ బైర్నార్ (ధర్మనిరపేడ్ నాగరిక్ మంచ్ కన్వీనరు, నాగపూర్), దిగాంత్ ఓజా (జల్ సేవ

గిరిజనులు ప్రత్యేకంగా ఏ మతానికీ చెందరు. వారికి ప్రకృతిని ఆరాధించే తమదైన సంస్కృతి, సంప్రదాయాలు వున్నాయి. అయితే సంఘ పరివార్ సంస్థలు వారిని హిందువులని పేర్కొంటున్నాయి. ఆ విధంగా గిరిజనులు తమ ప్రత్యేకమైన సాంస్కృతిక గుర్తింపును కోల్పోయేలా చేయడం సంఘ సంస్థల లక్ష్యంగా తేలింది.

సంపాదకుడు, సామాజిక కార్యకర్త, అహ్మదాబాద్), రామ్ పునియాని (అఖిలభారత సెక్యులర్ వేదిక కార్యదర్శి) ఉన్నారు.

రెండవ కమిటీ: ఈ కమిటీలో హర్ష మండేర్ (అన్ హాద్), ఉత్తంభాయ్ పార్మార్, రోహిత్ ప్రజాపతి (పియుసిఎల్, వడోదర), ప్రసాద్ చీక్ (రీజనల్ డైరెక్టరు, యాక్షన్ ఎయిడ్, గుజరాత్), లక్ష్మణ్ భాయ్ రాథోడ్ (అమన్ సముదయ, గుజరాత్), షబ్బుం హామ్మి (సహమత్)లు సభ్యులుగా ఉన్నారు.

రెండు కమిటీలూ 2005 డిసెంబరు 10 నుండి 21 మధ్యకాలంలో డాంగ్స్ జిల్లాలోని ఆహ్వా, సుబిర్, ఉనాయ్, సహతరా ప్రాంతాలను సందర్శించాయి. కమిటీల సభ్యులు స్థానిక ప్రజలతో కార్యకర్తలతో మాట్లాడారు. ముఖ్యంగా రెండవ కమిటీ సభ్యులు స్థానిక జిల్లా అధికారులనూ, ఆర్ఎస్ఎస్ నాయకులనూ కలిశారు.

1998లో, డాంగ్స్ జిల్లాలో గిరిజన క్రైస్తవులపై పథకం ప్రకారం వరుసగా దాడులు జరిగాయి. అప్పటి నుండి గిరిజన క్రైస్తవులకు వ్యతిరేకంగా ప్రజలను సమీకరించడం జరుగుతోంది. గిరిజన క్రైస్తవులు తమకు రక్షణ

కొరవడిందని వ్యక్తం చేసిన భయాందోళనలను గురించి కూడా కమిటీలు పరిశీలించాయి. ఈ సందర్భంగా గుజరాత్, మధ్యప్రదేశ్, చత్తీస్ గఢ్, జార్ఖండ్, ఒరిస్సా లాంటి చాలా రాష్ట్రాలలోని గిరిజన క్రైస్తవ ప్రజలపైనా, మిషనరీలపైనా సంఘ అనుబంధ సంస్థలు చేసిన దాడులు కూడా కమిటీల గమనంలో ఉన్నాయి. అయితే కమిటీలే నివేదికలు రూపొందించేటప్పుడు మాత్రం ఈ విషయాలను పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు. ప్రధానంగా డాంగ్స్ జిల్లా ఘటనలపై మాత్రమే కేంద్రీకరించి నివేదికలు తయారు చేశాయి.

గిరిజనులు ప్రత్యేకంగా ఏ మతానికీ చెందరు. వారికి ప్రకృతిని ఆరాధించే తమదైన సంస్కృతి, సంప్రదాయాలు వున్నాయి. అయితే సంఘ పరివార్ సంస్థలు వారిని హిందువులని పేర్కొంటున్నాయి. ఆ విధంగా గిరిజనులు తమ ప్రత్యేకమైన సాంస్కృతిక గుర్తింపును కోల్పోయేలా చేయడం సంఘ సంస్థల లక్ష్యంగా తేలింది.

డాంగ్స్ గుజరాత్ రాష్ట్రంలోని అత్యంత చిన్న జిల్లా. ప్రజలు దట్టమైన అడవుల్లో

రచయిత ప్రముఖ సామాజిక కార్యకర్త, అఖిలభారత సెక్యులర్ ఫోరమ్ ఆర్గనైజర్

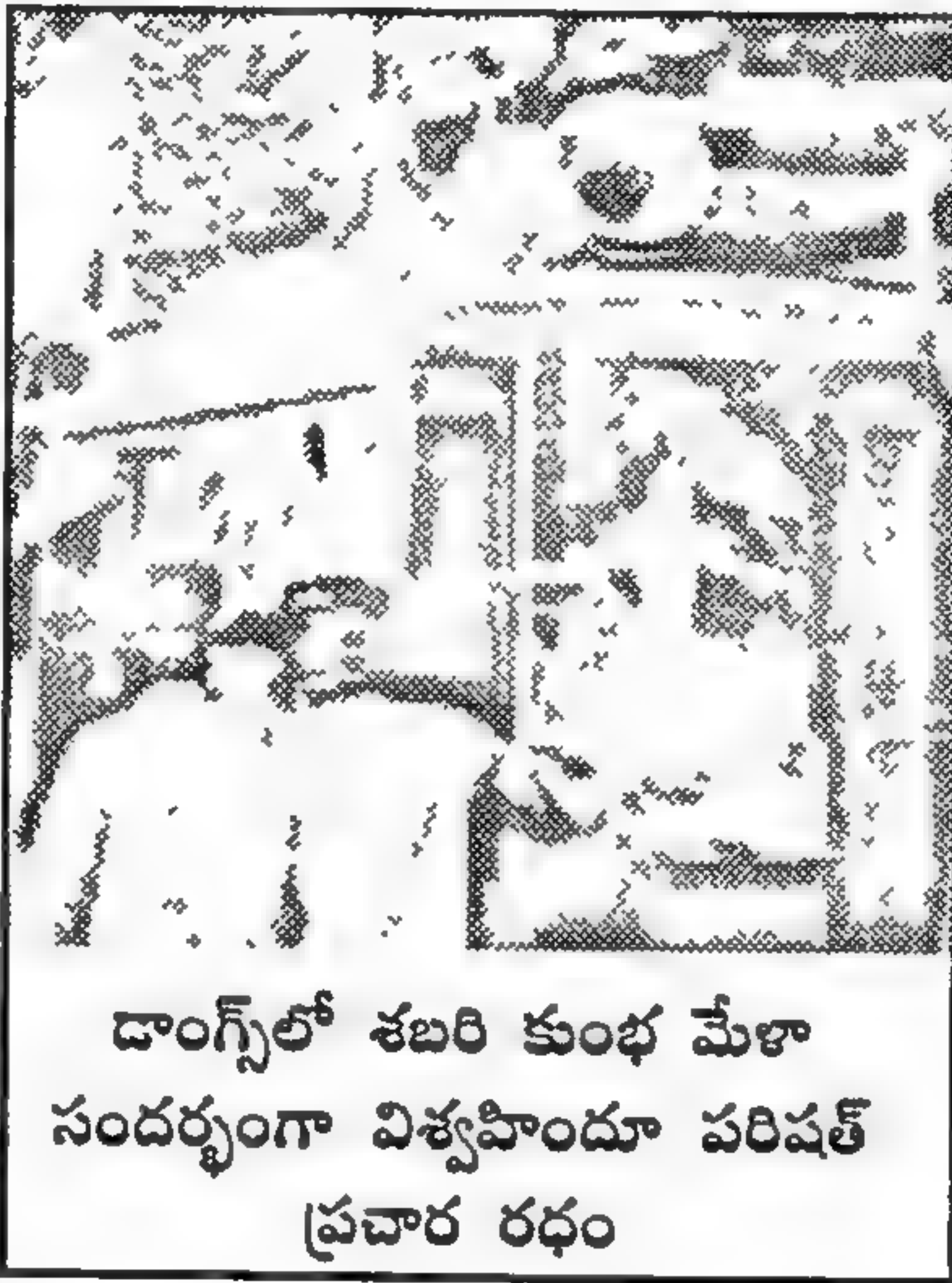

“ ఈ ప్రచారానికి నిస్సందేహంగా రెండు లక్ష్యాలున్నాయి. మొదటిది, క్రైస్తవ మతాన్ని పాటించే గిరిజనుల ప్రాథమిక హక్కులను కాలరాయడం, దాంతోబాటు క్రైస్తవ మిషనరీలు మత కార్యకలాపాలను నిర్వహించకుండా అణచివేయడం. రెండవది, సాంప్రదాయ హక్కులపట్ల, స్వయం పాలన పట్ల డాంగ్స్ గిరిజనుల్లో పెరుగుతున్న చైతన్యాన్ని పక్కదోపట్టించడం కోసం గిరిజనుల్లో వారిలో వారికే తగాదాలు పెట్టడం. ”

అక్కడక్కడా విసిరివేయబడ్డట్లు నివసిస్తుంటారు. జనాభా 1,86,000. జిల్లాలో 92 శాతం ప్రజలు గిరిజనులు. భిల్లులు, కొకణీలు, వర్లీలు - ప్రధానమైన తెగలు. దేశంలో 90 శాతానికి పైగా దట్టమైన అటవి ఉన్న రెండు జిల్లాలలో డాంగ్స్ ఒకటి. రైతుల భూ కమతాలు చాలాచిన్నవి. వాటిలో వచ్చే ఫలసాయం కేవలం కొన్ని నెలల జరుగుబాటుకే అంతంత మాత్రంగా సరిపోతుంది. వ్యవసాయ కూలీలకు సీజనులో మాత్రమే పని దొరుకుతుంది. అత్యధికులు అర్థ బానిస స్థితిలో సూరత్ జిల్లాలోని చక్కెర సహకార స్థలంలో చెరుకు నరికేందుకు వలసలు పోతుంటారు. డాంగ్స్ జిల్లా, పాలకుల నిరాదరణకు గురయి, వెనక బాటుతనంలో మగ్గుతున్న ప్రాంతం.

జిల్లాలో క్రైస్తవ జనాభా ఎనిమిది వేలు లోపే. దాదాపు ఐదు శాతం మంది క్రైస్తవులు. జిల్లాలో కేథలిక్, ప్రొటెస్టెంట్లు మిషనరీలు వంద సంవత్సరాలకు పైగా తమ కార్యకలాపాలు సాగిస్తున్నప్పటికీ గుజరాత్ రాష్ట్రం మొత్తంతో చూసినప్పుడు ఇక్కడ క్రైస్తవ జనాభా 0.5 శాతం మాత్రమే ఉంది. అయినప్పటికీ ఇక్కడ సంఘపరివార్ సంస్థలు క్రైస్తవ వ్యతిరేకతను రెచ్చగొట్టాయి. ముస్లింలపై ద్వేషాన్ని రెచ్చగొట్టడంతోపాటు, క్రైస్తవంలోకి మత మార్పిడి చేస్తున్నారన్న ప్రచారంతో ప్రజల్లో భయాన్ని ఉద్వేగపూరితంగా వ్యాపింపజేశాయి.

ఈ పూర్వరంగంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సంఘ అనుబంధ సంస్థల సహకారంతో, డాంగ్స్ గిరిజనులను మతపరంగా విభజించి ఒక గ్రూపుకు వ్యతిరేకంగా మరో గ్రూపును మోహరించింది. ఒక పథకం ప్రకారం ప్రభుత్వం ఈ పనిచేసింది. క్రైస్తవ మిషనరీల మతమార్పిడి కార్యక్రమాల నెదిరించి, హిందూ ఆదివాసీలను రక్షించే పేరుతో బిజెపి-ఆర్ఎస్ఎస్ నాయకులూ, కార్యకర్తలూ జిల్లాలోని మారుమూల గ్రామాల్లో

డాంగ్స్లో శబరి కుంభ మేళా సందర్భంగా విశ్వహిందూ పరిషత్ ప్రచార రథం

కార్యకలాపాలు సాగిస్తూ వచ్చారు. ఈ ప్రచారానికి నిస్సందేహంగా రెండు లక్ష్యాలున్నాయి. మొదటిది, క్రైస్తవ మతాన్ని పాటించే గిరిజనుల ప్రాథమిక హక్కులను కాలరాయడం, దాంతోబాటు క్రైస్తవ మిషనరీలు మత కార్యకలాపాలను నిర్వహించకుండా అణచివేయడం. రెండవది, సాంప్రదాయ హక్కులపట్ల, స్వయం పాలన పట్ల డాంగ్స్ గిరిజనుల్లో పెరుగుతున్న చైతన్యాన్ని పక్కదోపట్టించడం కోసం గిరిజనుల్లో వారిలో వారికే తగాదాలు పెట్టడం.

గడచిన చాలా సంవత్సరాలుగా సంఘ పరివార్కు చెందిన వనవాసి కళ్యాణ్ పరిషత్, హిందూ జాగరణ్ మంచ్ లాంటి అనుబంధ సంస్థలు మధ్యప్రదేశ్, చత్తీస్ఘడ్, బీహార్, జార్ఖండ్, రాజస్థాన్, ఒరిస్సా, గుజరాత్ రాష్ట్రాలలోని గిరిజన ప్రాంతాలను లక్ష్యాలుగా పెట్టుకొని కార్యకలాపాలు సాగిస్తున్నాయి. ఆదివాసీలు ఏ మతానికీ చెందకుండా ప్రకృతిని ఆరాధించే తమవైన సంస్కృతీ సంప్రదాయాలు పాటిస్తూ వస్తున్నారు. కాని యిప్పుడు వారంతా

హిందువులని సంఘ అనుబంధ సంస్థలు నొక్కి చెప్పడం ద్వారా గిరిజనులుగా వారికి గల ప్రత్యేక గుర్తింపును కోల్పోయేలా చేస్తున్నారు.

1995లో గుజరాత్ రాష్ట్రంలోనూ, 1996 లో కేంద్రంలోనూ బిజెపి అధికారానికి ఎగబాకిన తరువాత డాంగ్స్లో క్రైస్తవ వ్యతిరేక ప్రచారం తీవ్రస్థాయికి చేరింది. 1997 తరువాత పశ్చిమబెంగాల్ నుండి కరుడుగట్టిన విశ్వహిందూ పరిషత్ నాయకుడు స్వామి అసీమానంద జిల్లాకి వచ్చిన తరువాత క్రైస్తవ వ్యతిరేక ప్రచారం ఊపందుకుంది. క్రైస్తవ మిషనరీల కార్యకలాపాలు హిందూ మతానికీ, జాతిరక్షణకూ ప్రమాదమని ప్రచారం చేయడం ప్రారంభించారు. 1997 తరువాత ఈ ప్రచార మూ, ప్రయత్నాలూ నిర్మాణ బద్ధమయ్యాయి. క్రైస్తవ మిషనరీలకూ, ఇస్లాం జిహాదీలకూ వ్యతిరేకంగా ప్రచారం చేస్తూ స్వామి అసీమానంద గ్రామాలన్నీ తిరిగాడు. గిరిజనుల్లో తిరిగి వెనక్కు మతమార్పిడి జరగాలని, వారిని స్వగృహానికి, అంటే హిందూ మతంలోకి రప్పించాలని ప్రచారం చేశాడు.

డాంగ్స్ గిరిజనులు ప్రకృతి ఆరాధకులు. మొక్కలు, చెట్లు, పర్వతాలు, గాలి, వర్షం లాంటి ప్రకృతిశక్తులనూ, ఆవులు, పాములు, పెద్ద పులులు లాంటి జంతువులనూ పంట దేవతలనూ, వాన దేవతలనూ, కొండదేవతలనూ, అడవి దేవతలనూ పూజిస్తారు. అదే వారి మతం. వీరు హిందువులు కారు. బ్రాహ్మణీకానికి చెందిన మతాచారాలు వీరికి లేవు. అందువల్ల వారు హిందూమతాన్ని వదిలిపెట్టి క్రైస్తవ మతంలోకి వెళ్లారనేది తప్పుడు వాదన. ఈ తప్పుడు వాదన ఆధారంగా వారు మళ్లీ స్వగృహానికి రావాలనీ - అంటే హిందువులుగా మతం మార్చుకోవాలనీ చేసే వాదన అంతకంటే తప్పుడు వాదన.

క్రైస్తవ మిషనరీలు ఈ ప్రాంతంలో వంద సంవత్సరాల నుండి పనిచేస్తున్నాయి. మిషనరీలపై 1998లో దాడులు జరిగినట్లు 38 కేసులు నమోదయ్యాయి. వాటికి వ్యతిరేకంగా అనేక కరపత్రాలు ప్రచురించ బడ్డాయి. ఇక్కడ క్రైస్తవుల సంఖ్య చాలా తక్కువ. అయినా వారికి వ్యతిరేకంగా చేస్తున్న ప్రచారాలకు గుజరాత్ పత్రికలు మద్దతివ్వడంతో అగ్నికి ఆజ్యంపోసినట్లయ్యింది. 'హిందువులారా మేల్కొనండి, క్రైస్తవులను వెళ్లగొట్టండి' - లాంటి నినాదాలతో కరపత్రాలు ఉద్రేకాలు రెచ్చగొట్టాయి. క్రైస్తవులపై దాడులు ఒక పథకం ప్రకారం జరిగాయనీ, రాష్ట్రంలో బిజెపి, కేంద్రంలో బిజెపి నాయకత్వంలోని

సంకీర్ణ ప్రభుత్వమూ అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత తీవ్రతరం చేయబడ్డాయనీ మానవ హక్కుల గ్రూపుల అధ్యయనాలు ధృవీకరించాయి. దాడుల్లో గాయపడ్డ క్రైస్తవుల్ని ఓదార్చి ఊరట కల్పించడానికి మారుగా అప్పటి ప్రధానమంత్రి వాజ్ పేయి తనదైన శైలిలో 'మత మార్పిడులపై జాతీయస్థాయిలో చర్చ జరగాలి' అని పిలుపునిచ్చి హింసకు పరోక్షంగా హేతు బద్ధత కల్పించారు.

గిరిజనులను హిందూమతంలోకి మార్చే ప్రయత్నాలలో విశ్వహిందూ పరిషత్, వనవాసి కళ్యాణ ఆశ్రమ్లు 'రాముడు శబరి' కథను వక్రీకరించి దుర్వినియోగపరిచాయి. రాముడు గాండ్స్ సందర్శించాడని, అది రామాయణం లోని దండకారణ్యమని ప్రచారంచేశాయి. దగ్గరలో వున్న 'చమక్ డోంగార్' (ప్రకాశిస్తున్న పర్వతం) వద్ద రాముడు శబరిని కలిసి ఆమె ఎంగిలి చేసిన పండ్లను తిన్నాడని చెప్పాయి. ఈ ప్రచారంతో బాటు అనేక చోట్ల వృక్షాలు పడగొట్టి గుడులు కట్టారు. గిరిజనుల భూ

“ గిరిజన తెగల సంస్కృతికి గుర్తింపు కలిగిఉండే హక్కు, బతుకుతెరువు చూసుకునే హక్కు రాజ్యాంగం హామీ ఇచ్చిన మేరకు ఏ మతాన్నైనా విశ్వసించి ప్రచారం చేసుకునే హక్కు గిరిజనులకు ఉన్నాయి. అయితే సంఘపరివారం వారి ఈ హక్కులను కాలరాస్తోంది. సంఘ పరివారం ప్రయత్నాలకు గుజరాత్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం బాహాటంగా మద్దతిస్తోంది. ”

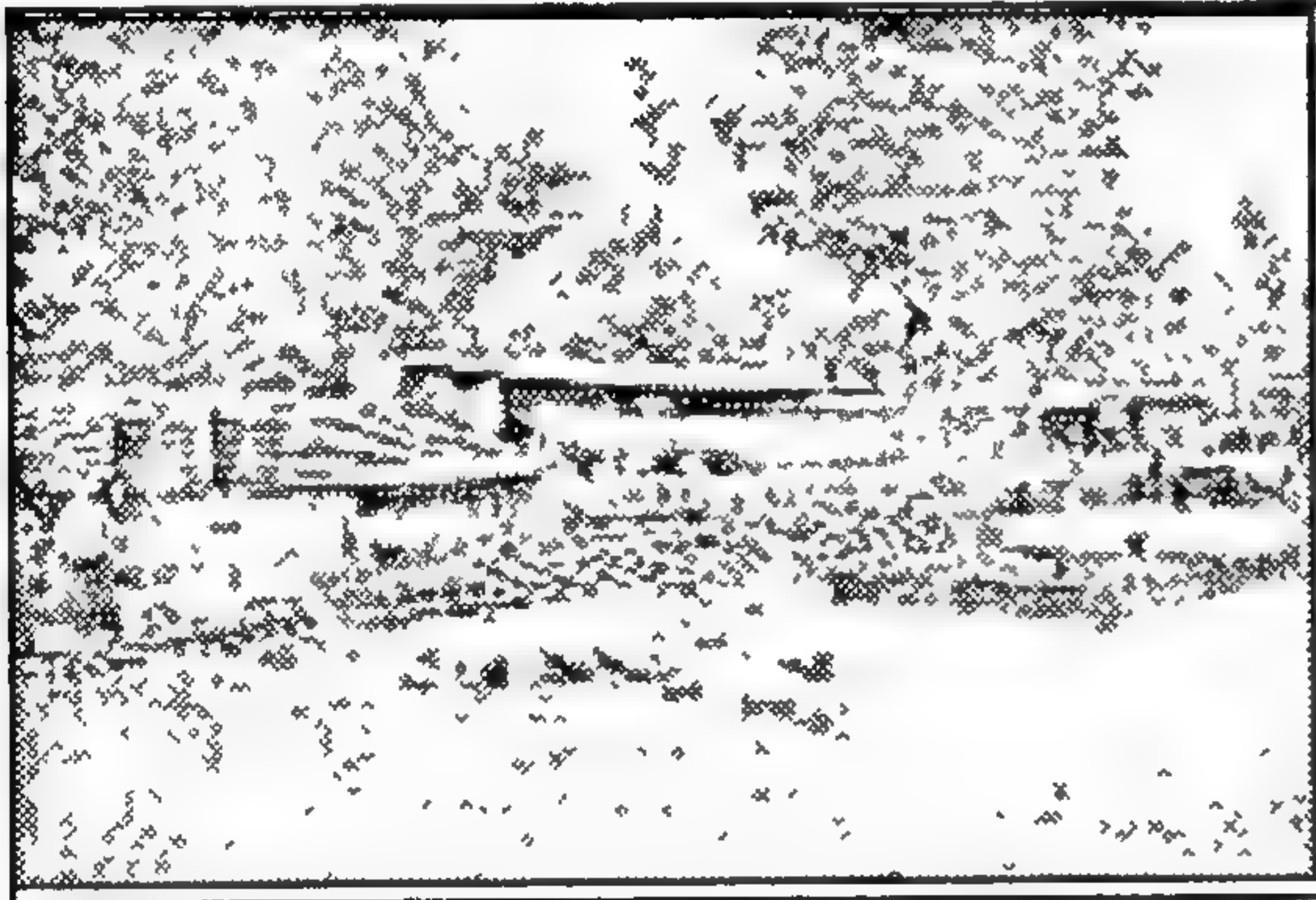
ఈ సిడిలలో పేర్కొన్నారు. 'విదేశీయులను, క్రైస్తవమతాన్ని తరిమికొట్టండి'- అంటూ రెచ్చగొట్టేవిధంగా వారు చేస్తున్న విద్యేష ప్రచారం క్రైస్తవులందరినీ భయోద్యేగాలకు గురిచేస్తున్నది. "మేము కలిసిన క్రైస్తవుల ముఖాలలో భయాందోళనలు స్పష్టంగా కనిపించాయి" అని నిజనిర్ధారణ కమిటీలు పేర్కొన్నాయి.

క్రతువు కాదు. దాన్ని కావాలని అక్కడ నిర్వహిస్తున్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వమూ, గిరిజనేతరులైన బయటివారూ కలిసి గిరిజనులను దుర్భర దారిద్ర్యంలోకి నెట్టివేయడం వల్ల వారిలో రగులుతున్న కోపాన్ని పక్కదారి పట్టించేందుకు నయవంచనతో నకిలీ కట్టుకథను సృష్టించి ఆడుతున్న రాజకీయ నాటకం ఇది. ఈ కుంభమేళా లక్ష్యం గిరిజనులను వారి భూముల నుండి, సంస్కృతి నుండి పరాయీకరణ చెందించడం... ఆహారపుటలవాట్లలో, రాజకీయ సంబంధాలలో, మతంపేరుతో తీవ్రమైన విభేదాలు సృష్టించడం... హిందువులుగా మార్చడం... మత ప్రాతిపదికన మెజారిటీ నియోజకవర్గాలను ఏర్పాటు చేయడం... రాజకీయ ప్రయోజనాలను సాధించడం.

గిరిజనల తెగల సంస్కృతికి గుర్తింపు కలిగిఉండే హక్కు, బతుకుతెరువు చూసుకునే హక్కు రాజ్యాంగం హామీ ఇచ్చిన మేరకు ఏ మతాన్నైనా విశ్వసించి ప్రచారం చేసుకునే హక్కు గిరిజనులకు ఉన్నాయి. అయితే సంఘపరివారం వారి ఈ హక్కులను కాలరాస్తోంది. సంఘ పరివారం ప్రయత్నాలకు గుజరాత్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం బాహాటంగా మద్దతిస్తోంది.

శబరి గుడి వెలుపల ఒక శిలాఫలకం ఉంది. దానిపై హిందీలో యిలా చెక్కబడింది. "సంకల్ప్ : ధర్మాంతరక ఔర్ జిహాద్ కే విచార్ కో విశ్వసే నిర్మూల్ కరేంగే" (మత మార్పిడి, జిహాద్ సిద్ధాంతాల నుండి ప్రపంచానికి విముక్తి కల్పించడం మా లక్ష్యం). గుజరాత్ ప్రభుత్వ మద్దతుతో సంఘ పరివారం గిరిజనులపై మరోసారి యుద్ధానికి కాలు దువ్వతోందన్న విషయం నిజనిర్ధారణ కమిటీల పరిశీలనలో వెల్లడయింది.

(అనువాదం: కేశవ రెడ్డి)

పంపా సరోవరం వద్ద ఏర్పాటు చేసిన కుంభమేళా కార్యలయం.

యాజమాన్యాన్ని రక్షించే చట్టాలనూ, అటవీ చట్టాలనూ అతిక్రమించారు.

సహస్రాబ్ది మారినా కుంభమేళా సాంప్రదాయం కొనసాగుతోంది. కుంభమేళా భారతదేశంలోని నాలుగు నిర్దిష్ట ప్రదేశాలలో -నాసిక్, హరిద్వార్, అలహాబాద్, ఉజ్జయిని లలో జరుపబడుతుంది. మతపరమైన అనుమతి లేని డాంగ్స్ లో సంఘ పరివారం నకిలీ కుంభమేళా నిర్వహిస్తున్నది. ప్రచార సామాగ్రిలో భాగంగా అత్యంతాధునిక పరిజ్ఞానంతో తయారు చేయబడిన సి.డి.లు ఈ కుంభమేళా యొక్క నిజమైన ఉద్దేశాన్ని తెలియజేస్తున్నాయి. క్రైస్తవ మతం చాలా ప్రమాదకరమైన విదేశీమతమని, కాబట్టి రాముడు రాక్షసుడైన రావణున్ని వధించిన విధంగా వారిని అంతమొందించాలని

ప్రభుత్వ యంత్రాంగానికి సంఘ అనుబంధ సంస్థలకు మధ్య ఎలాంటి విభజనరేఖ లేకుండా రెండూ కలిసి కార్యకలాపాలు చేపట్టడం అధ్యయన బృందాలకు ఆశ్చర్యాన్ని, ఆందోళననూ కలిగించింది. స్థానిక పాలనా యంత్రాంగం, నిర్వాహకులు, వాహనాలు, నిధులు మొదలైన వాటిని విచ్చిన్న కార్యక్రమాల కోసం యధేచ్ఛగా వినియోగించుకుంటున్నారు. మతతత్వ శక్తుల పదజాలాన్ని జిల్లా కలెక్టర్ యధతథంగా ఉచ్చరిస్తున్నాడు. ఇదంతా మతపరమైన, సాంస్కృతిక పరమైన చైతన్యం అని ఆయన సమర్థించారు.

గమనించవలసిన ముఖ్యమైన విషయమేమిటంటే కుంభమేళా మతపరమైన

రాజస్థాన్ రైతుల వీరోచిత పోరాటాలు

- వికాస్ రావల్ ✍

ఇటీవల రాజస్థాన్ రైతులు నీటికోసం, విద్యుత్తు కోసం గొప్ప పోరాటాలు చేశారు. ఆ పోరాటాలకు అఖిల భారత కిసాన్సభ, నీపీఎం నాయకత్వం వహించాయి. ఇందిరాగాంధీ నహర్ ప్రాజెక్టు కాలువ నీటికోసం గంగానగర్, హనుమాన్గఢ్, బికనీర్ జిల్లాలలో ఆందోళన జరిగింది. కాంగ్రెస్, బిజెపి ప్రభుత్వాలు చేపట్టిన విద్యుత్తరంగ సంస్కరణలు రైతులను ఇక్కట్లపాలు చేశాయి. దాంతో రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా రైతులు ఉద్యమించారు. అయితే ప్రధాన సమీకరణ సీకర్, నాగోర్, ఝుంఝును, జైపూర్, జోధ్పూర్, జాలోర్, ఛరు, బికనీర్ జిల్లాలలో జరిగింది.

సాగునీటి కోసం పోరాటం నేపథ్యం :-

ఇందిరాగాంధీ నహర్ ప్రాజెక్టు అనేది ఒక కాలువ. దీనినే రాజస్థాన్ కాలువ అనేవాళ్లు. 1958లో ప్రారంభించి రెండు దశలలో పనులు పూర్తిచేశారు. కాలువకు నీరు హిమాచల్ ప్రదేశ్లోని 'పోంగ్' ఆనకట్ట నుంచి వస్తుంది. మొదటిదశ 5.53 లక్షల హెక్టార్లకు, రెండవదశ 14.1 లక్షల హెక్టార్లకు ఉద్దేశించబడినాయి. దీనికితోడు రెండవదశకు

రాజస్థాన్ రైతులు జరిపిన చారిత్రాత్మక పోరాటానికి దారితీసిన పరిస్థితులను వివరించి, విశ్లేషించడం ఈ వ్యాసం ఉద్దేశ్యం. ఆ ఆందోళనల పురోగతిని పరిశీలిస్తూ, వామపక్ష ఉద్యమానికి ఇంకెంత ముఖ్యమో ఈ వ్యాసం సవివరంగా చర్చిస్తుంది. - సం॥

చెందిన ప్రాంతానికి తాగునీటి సౌకర్యం కూడా కల్పించడం ప్రాజెక్టు లక్ష్యం. మొత్తం 19.6 లక్షల హెక్టార్లకుగాను ఇప్పటి వరకు 14.22 లక్షల హెక్టార్లకు సాగునీరు అందించగలిగారు. కొరవ ప్రాంతం ఎక్కువభాగం రెండవదశ ప్రాంతంలోనే ఉంది. మంచినీటి స్కీములు కూడా చాలావరకు పెండింగులో వున్నాయి.

మొదటి దశ ప్రాంతానికి, రెండవదశ ప్రాంతానికి మధ్య మూడు ముఖ్యమైన తేడాలున్నాయి.

ఒకటి : ప్రాజెక్టు ద్వారా లబ్ధిపొందిన ప్రాంతం చాలా వరకు ప్రాజెక్టు రాకముందు నిర్వాసితంగా ఉండేది. అందులో హెచ్చుభాగం ప్రభుత్వానికి చెందినదే. మోహన్లాల్ సుఖాడియా ప్రభుత్వం మొదటిదశ ప్రాంతంలోని ప్రభుత్వ భూములను వేలం వేయడానికి సిద్ధపడింది. 1969-70లలో, అఖిల భారత కిసాన్సభ

భూమిలేని పేదలకు ప్రభుత్వ భూములను పంచాలని కోరుతూ పెద్ద ఎత్తున పోరాటం నిర్వహించింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దిగివచ్చి 4 లక్షల హెక్టార్ల భూమిని సుమారు ఒక లక్ష కుటుంబాలకు పంచింది. భూమిలేని ప్రతి కుటుంబానికి 16 ఎకరాల నీటిసౌకర్యం గల భూమిని ఇచ్చారు. ఈ 16 ఎకరాలకుగాను రు.17,500 ధరకట్టి 10 సం॥లలో తీర్చే వెసులుబాటు కల్పించారు. ఈ విధంగా పంచబడిన భూమి మొదటి దశ కింద వున్న మొత్తం భూమిలో 72 శాతం. చుట్టుపక్కల ప్రాంతాలకు చెందిన భూమిలేనివారు, సన్నకారు రైతులు భూమిని పొందారు. అలాగే పోంగ్ డ్యాము నిర్మాణం వల్ల నిర్వాసితులైన వారికి కూడా సహాయం అందింది. లబ్ధిదారులలో 80 శాతం షెడ్యూల్డు కులాలకు చెందిన వారు.

గతానికి భిన్నంగా రెండవదశ వచ్చే సరికి ప్రభుత్వం సంబంధిత ప్రాంతంలోని ప్రభుత్వ

భూములను వేలం వేసింది. ఫలితంగా రెండవదశ భూమి యావత్తు ధనికులు, వలుకుబడి గలవారికి చేరిపోయింది. అందులో వ్యాపారస్తులు, భూస్వాములు, రాజకీయ వేత్తలు, అధికారులు ఉన్నారు.

రెండు : మొదటిదశ ప్రాంతానికి, రెండవదశ ప్రాంతానికి మధ్య నేలలో తేడా ఉంది. మొదటిదశ ప్రాంతం సారవంతమైన నల్లరేగడి నేల. రెండవ దశ ప్రాంతంలో ఎక్కువభాగం ఇసుక పర్రలు. ఉత్పాదకత చాలా తక్కువ. ఇసుక మేటలు వేయడం వల్ల కాలువల నిర్వహణ కూడా కష్టం.

మూడు : మొదటిదశ ప్రాంతంలో ప్రతి వెయ్యి హెక్టార్లకు 5.23 క్యూసెక్కుల నీరు అందేలా కాలువల నిర్మాణం జరిగింది. కాగా రెండవదశ ప్రాంతానికి 3 క్యూసెక్కుల నీటి సరఫరాకు ఏర్పాటు చేశారు. దేశంలోని ఏ ప్రాజెక్టు క్రింద ఇవ్వనంత నీటి సరఫరా మొదటిదశ ప్రాంతానికి ఏర్పాటైందని అధికార గణాంకాలు చెబుతున్నాయి. ఉదాహరణకు పంజాబ్, హర్యానాలలో 3 క్యూసెక్కులే ఇచ్చేది. గంగానగర్ జిల్లాకు ఇందిరాగాంధీ నహర్ కాలువతో పాటు, భాక్రా, గంగ అనే కాలువలు కూడా నీరు తెస్తాయి. అవి అందించే నీరు 2.5 క్యూసెక్కులు.

2004 ఆందోళన :-

2002లో అశోక్ గెవ్లాట్ ప్రభుత్వం మొదటిదశ ప్రాంతానికి 5.23 క్యూసెక్కుల నుంచి 3.5 క్యూసెక్కులకు నీటి సరఫరా తగ్గించాలని నిర్ణయించింది. ఈ నిర్ణయం అమలు జరగలేదు. అంతలో ఎన్నికలొచ్చాయి. కాంగ్రెస్ గద్దెదిగింది. వసుంధర రాజే సింధియా నాయకత్వన బిజెపి ప్రభుత్వం ఏర్పడింది. నూతన ప్రభుత్వం కూడా నీటి సరఫరా తగ్గించాలని నిర్ణయించింది. వ్యవసాయ సంక్షోభంలో రైతులు తల్లడిల్లుతున్న సమయంలో తీసుకున్నారీ నిర్ణయం. కరువు, పంటల వైఫల్యం, వ్యవసాయ ఖర్చులు ఇబ్బడిముబ్బడి కావడం, పంటకు ధర లేకపోవడం, రుణ

“ 2004 సెప్టెంబరులో రైతులు, కూలీలు, వ్యాపారస్తులతో కూడిన ఐక్య పోరాటసంఘం ఒకటి ఏర్పడింది. దానిపేరు కిసాన్ మజ్దూర్ వ్యాపారి సంఘర్ష సమితి. రబీ పంటకు చాలినంత నీరు సాధించడానికి పోరాడాలనే ధ్యేయంతో ఈ సంఘర్ష సమితి రూపొందింది. ”

సదుపాయం లేకపోవడం - వీటన్నింటికీ తోడు నీరు తగ్గించే నిర్ణయం.

2004 ఖరీఫ్ సమయంలో ఈ నిర్ణయం జరిగింది. ఫలితంగా ఆయకట్టులో ఎక్కువ ప్రాంతం నాట్లు పడలేదు. రైతుల్లో ఆగ్రహవేశాలు పెల్లుబికాయి. 2004 సెప్టెంబరులో రైతులు, కూలీలు, వ్యాపారస్తులతో కూడిన ఐక్య పోరాటసంఘం ఒకటి ఏర్పడింది. దానిపేరు కిసాన్ మజ్దూర్ వ్యాపారి సంఘర్ష సమితి. రబీ పంటకు చాలినంత నీరు సాధించడానికి పోరాడాలనే ధ్యేయంతో ఈ సంఘర్ష సమితి రూపొందింది. వ్యాపారస్తులు కూడా రైతులతో కలిసి ముందడుగు వేయడం విశేషమే. వ్యవసాయం బాగుంటేనే తమ వ్యాపారం బాగుంటుందనే స్పృహ వల్లనే వారుకూడా ముందుకొచ్చారు. ఈ సమితి ఏర్పాటులో కిసాన్సభ కీలకపాత్ర వహించింది. కామ్రేడ్ సంత లేఖాసింగ్ సమితి అధ్యక్షుడుగా ఎన్నికయ్యాడు. వాతావరణం చూసి కాంగ్రెస్, బిజెపిల స్థానిక నాయకత్వాలు కూడా ఉద్యమానికి మద్దతు పలికాయి. కాంగ్రెస్వారు కాస్త చురుగ్గానే పాల్గొన్నారు.

సెప్టెంబరు 27న సంఘర్ష సమితి ఆందోళన కార్యక్రమాలను ప్రారంభించింది. ఘర్సానా సబ్ డివిజనల్ మేజిస్ట్రేట్ ఆఫీసు ముందు బైరాయింపు నెలరోజుల పాటు జరిగింది. ఈ కాలంలోనే ఘర్సానా, రావ్లా, అనూప్ ఘడ్ తాలూకాలలో (గంగానగర్ జిల్లా) అనేక శాంతియుత ఆందోళనా

కార్యక్రమాలు జరిగాయి. అక్టోబరు 26న పోలీసులు ఘర్సానా, రావ్లాలో రైతులపై వివరీతంగా లాఠీఛార్జీ, భాష్పవాయు ప్రయోగం జరిపారు.

అక్టోబర్ 27న పోలీసు చర్యను నిరసిస్తూ, రావ్లా, ఘర్సానా మండీల వద్ద పెద్దసంఖ్యలో రైతులు చేరారు. పోలీసులు వారిని చుట్టుముట్టే ప్రయత్నం చేస్తుండగా ఆందోళన కారులు పోలీసులపై దాడిచేశారు. దాంతో పోలీసులు కాల్పులు ప్రారంభించారు. ఐదుగురు చనిపోయారు. వందలాది రైతులు, కూలీలు గాయపడ్డారు. దరిమిలా ఘర్సానా, రావ్లా, అనూప్ ఘడ్, ఖజువాలా పట్టణాల్లో కర్ఫ్యూ విధించి, అనేక మంది నాయకులను, వందలాది రైతులను అరెస్టు చేశారు. అయినప్పటికీ అనేక రోజులపాటు కర్ఫ్యూ ఎప్పుడు సడలిస్తే అప్పుడు పెద్దఎత్తున నిరసన వ్రదర్శనలు జరిగాయి. డిసెంబరు మొదటివారంలో ఖజువాలాలో (బికినీర్ జిల్లా) రైతుల సమీకరణపై పోలీసులు విరుచుకుపడగా ఒక రైతు చనిపోయాడు. దాంతో వేలాదిమంది రైతులు చేరి మృతవీరుల కుటుంబాలకు పరిహారం చెల్లించాలని, రైతుల కోర్కెలు నెరవేర్చాలని డిమాండ్ చేస్తూ నిరవధిక ధర్నా ప్రారంభించారు. చెక్కు చెదరని రైతుల నిశ్చయబలం ఒకవైపు, పోలీసు చర్యకు సర్వత్రా వ్యక్తమవుతున్న నిరసన మరోవైపు. దీంతో ప్రభుత్వం దిగివచ్చి చర్యలకు ఆహ్వానించింది. డిసెంబరు 11న ఇద్దరు

“ ప్రభుత్వం సంఘర్ష సమితితో చర్చలకు నిరాకరించింది. పైగా సమితి నాయకత్వానికి వ్యతిరేకంగా దుష్ప్రచారానికి దిగింది. సమితి నాయకులకు రైతుల మద్దతు లేదని, వారి డిమాండ్లు సహేతుకం కావనీ వాదించింది. ”

రాష్ట్రమంత్రులు, సీనియర్ అధికారులు అజ్మీర్ జైలులో నిర్బంధించబడిన కామ్రేడ్స్ హెత్వామ్ బెనివాల్, బల్లభ్ కొచ్చార్, సాహెబ్ రాంపునియాలతో చర్చలు జరిపి ఒక ఒప్పందంపై సంతకం చేశారు. గతంలో మాదిరి మొదటి దశ ప్రాంతానికి 5.23 క్యూసెక్కులు, రెండవదశ ప్రాంతానికి 3 క్యూసెక్కులు నీరు అందించడానికి, ఒకవేళ డ్యాం వద్ద నీరు తగ్గితే పై దామాషాలోనే ఉభయ ప్రాంతాలకు నీరు వంపిణీ జరపడానికి ఒప్పుకున్నారు. అరెస్టయిన నాయకులు, రైతులందరినీ బేషరతుగా విడుదల చేయడానికి ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. పోలీసు చర్యకు బాధ్యులైన అధికారులపై న్యాయవిచారణ జరపడానికి కూడా అంగీకరించింది.

2005 జులై, సెప్టెంబరు ఆందోళనలు

2005 ఖరీఫ్ పంటలకు నీటి విడుదల సమయంలో ప్రభుత్వం ఒప్పందాన్ని ఉల్లంఘించింది. ఒప్పందం అమలు జరక్కపోతే మళ్లీ ఆందోళన ప్రారంభిస్తామని సంఘర్ష సమితి హెచ్చరికలు చేసినా ఖాతరు చేయలేదు. జులై 18న సంఘర్ష సమితి ఒక బహిరంగసభ నిర్వహించింది. ఆ సభలో ప్రసంగిస్తున్న కామ్రేడ్ హేత్రాం బెనివాల్ను పోలీసులు ఈడ్చుకెళ్లి పాశవికంగా కొట్టి నౌఖా జైలులో పడేశారు. తర్వాత కొద్దిరోజులు పాటు పోలీసులు చెలరేగిపోయారు. 500 మంది రైతులను అరెస్టు చేశారు.

ప్రభుత్వ నిరంకుశ చర్యలను నిరసిస్తూ వరుసగా ప్రదర్శనలు, బందులు గంగానగర్, హనుమాన్ గడ్ జిల్లాలలో జరిగాయి. సంఘర్ష సమితి ఆగస్టు 1న ఘర్సానాలో పెద్ద ప్రజా సమీకరణకు పిలుపునిచ్చింది. ఈ సభ జరగకుండా అడ్డుకోవడానికి ప్రభుత్వం పోలీసులను రంగంలోకి దించింది. ఆ ప్రాంతానికి చెందిన రైతు నాయకులనేక మందిని అరెస్టు చేశారు. ఘర్సానా ప్రాంతంలో నిషేధాజ్ఞలు జారీచేశారు. వాహనాల కదలికలపై ఆంక్షలు విధించారు. జులై 31న సంఘర్ష సమితి సభాస్థలాన్ని ఘర్సానా దగ్గరిలోని ఒక గ్రామంలోకి మార్చాలని నిర్ణయించింది. అనుకున్న రోజున ఆ గ్రామంలో సభ జయవ్రదంగా జరిగింది. 25వేల మందిరైతులు పోలీసు నిర్బంధానికి జంకకుండా ఆగ్రామానికి వెళ్లి సభకు హాజరయ్యారు.

ప్రభుత్వం సంఘర్ష సమితితో చర్చలకు నిరాకరించింది. పైగా సమితి నాయకత్వానికి వ్యతిరేకంగా దుష్ప్రచారానికి దిగింది. సమితి నాయకులకు రైతుల మద్దతు లేదని, వారి డిమాండ్లు సహేతుకం కావనీ వాదించింది. సమితి జరిపిన సభకు బదులుగా గంగానగర్ జిల్లాలోని బంధాలో బిజెపి ఆగస్టు 4న ఒక సభ జరిపింది. సాక్షాత్తు ముఖ్యమంత్రి పాల్గొన్నప్పటికీ ఆ సభ విఫలం చెందింది.

ఆగస్టులో కిసాన్సభ రాజస్థాన్ శాఖ సాగునీరు, వ్యవసాయానికి విద్యుత్తు

కోరుతూ సమైక్య పోరాటం ప్రారంభించాలని పిలుపునిచ్చింది. దానికోసం సెప్టెంబరు 1నుండి జైపూరులో ఒక మహావదన్ (నిరవధిక జైతాయంపు) నిర్వహించాలని నిర్ణయించింది. ఇది చాలా కీలకమైన నిర్ణయం. ఎందుకంటే ఇది ఉద్యమ పునాదిని విస్తరింపజేయడానికి ఉపయోగపడింది. దాంతో ఇందిరాగాంధీ నహర్ ప్రాజెక్టు ప్రాంతంలోని ఆందోళనను విడగొట్టి అణగదొక్కడం ప్రభుత్వానికి దుర్లభమైంది.

విద్యుత్ సమస్యపై పోరాటం

నేపథ్యం : రాజస్థాన్లో భూగర్భ జలమే ప్రధాన సాగునీటి వనరు. బావులు, బోర్లపై ఆధారపడిన భూమి 69 శాతం ఉంటుంది. అనేక జిల్లాలలో భూగర్భ నీటిమట్టం చాలా కిందకు ఉంటుంది. చాలినంత కరెంటు అందుబాటులో ధరలో లభించడం బోర్లు నడపడానికెంతో అవసరం.

1999లో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం రాజస్థాన్లో విద్యుత్రంగ సంస్కరణలకు నాంది పలికింది. మే 1999లో ఒక విధాన ప్రకటన చేసింది. రాష్ట్రం 10వ ప్రణాళికా కాలంలో 5000 మెగావాట్ల అదనపు ఉత్పత్తి సామర్థ్యాన్ని సాధించాలని, వ్యవసాయానికి, గృహాలకు ఇస్తున్న సబ్సిడీల వల్ల ఏటా వెయ్యికోట్ల రూపాయల నష్టం వస్తున్నదని ఆ ప్రకటనలో పేర్కొన్నది.

సబ్సిడీలు, విద్యుత్బోర్డు అసమర్థత విద్యుత్రంగంలో పెట్టుబడులకు అడ్డంకులుగా వున్నాయనే వాదనొకటుంది. సంస్కరణలకు మద్దతుగా ఈ వాదనను ప్రభుత్వం ఉపయోగించుకుంది.

తన విధాన ప్రకటన లక్ష్యాలకు అనుగుణంగా ప్రభుత్వం 1999 సెప్టెంబరులో రాజస్థాన్ విద్యుత్రంగ సంస్కరణల చట్టాన్ని చేసింది. రాష్ట్ర విద్యుత్బోర్డుని ఒక దెబ్బతో మూడుచెక్కులుగా పగలగొట్టింది. ఒక భాగం ఉత్పత్తికోసం, రెండవది సరఫరా కోసం, మూడవది పంపిణీకోసం (డిస్ట్రిబ్యుట్)

2000 జనవరిలో విద్యుత్తు

రెగ్యులేటరీ కమిషన్ ను ఏర్పాటు చేశారు. ఈ విధంగా సంస్కరణలకు అంకితమైనట్లు నిరూపించుకుని ప్రపంచబ్యాంకు నుండి రుణం పొందే అర్హత సాధించింది రాజస్థాన్ ప్రభుత్వం. 80 నుండి 100 కోట్ల డాలర్ల దాకా రుణం పొందే అవకాశం ఉంది. అయితే రుణం ఒక్కసారిగా ఇవ్వరు. దశలు దశలుగా ఇస్తారు. ప్రతి దశకు షరతులుంటాయి. కిందటి దశ షరతులు నెరవేర్చితేనే తరువాత విడత రుణం చేతికొచ్చేది.

మొదటి విడత 18 కోట్ల డాలర్లు 2001-06 కాలానికి మంజూరయింది. షరతులేం పెట్టారు? డిస్కం కంపెనీల్లో వాటాలు అమ్మేసి ప్రైవేటుపరం చేయాలి. సబ్సిడీలన్నీ నాలుగేళ్లలో మాయంకావాలి. ఒక్కసారి తీసేస్తే, జనం తిరగబడొచ్చు. దశలవారీగా కరెంటుధర పెంచుకుంటూ పోవాలి. సంవత్సరానికి 26 శాతం పెరుగుదల వుండాలి. ఈ పథకాన్ని అమలు చేయడంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో కాంగ్రెస్ వున్నా, బిజెపి వున్నా ఒకే మాదిరి నిబద్ధత చూపుతూ వచ్చారు. వ్యవసాయానికిచ్చే కరెంటు ఛార్జీలు 1999 నుంచీ పెంచడం మొదలెట్టారు 1999లో యూనిట్ 50 పైసలు నుంచి 70 పైసలుకు, మార్చి 2001లో 90 పైసలుకు పెంచారు. ధర పెంచడంతో పాటు సరఫరా కూడా దారుణంగా తగ్గించారు. 2000-01లో వ్యవసాయానికి 660 కోట్ల యూనిట్లందిస్తే 2001-02లో ఇచ్చింది 380 కోట్ల యూనిట్లే.

కరెంటు ఛార్జీలు పెరగటం, వ్యవసాయానికి సరఫరా తగ్గడం 2003 ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్ ఓటమికి సహకరించాయి. ప్రతిపక్షంలో ఉన్న బిజెపి రైతులకు కరెంటుధర పెంచడం తప్పన్నది. 2001లో రెగ్యులేటరీ కమిషన్ వద్ద చర్చలో పాల్గొంటూ ధర పెంపును వ్యతిరేకించింది. తనను గనుక ఎన్నుకుంటే కరెంటుధర తగ్గిస్తానని, రైతులకు కరెంటు సరఫరా పెంచుతానని బిజెపి 2003 ఎన్నికల

“ అఖిల భారత కిసాన్ సభ, సిపిఎం సాగునీటి కోసం జరుగుతున్న పోరాటాన్ని విద్యుత్ కోసం మొదలైన ఆందోళనను అనుసంధానించి ఒక బ్రహ్మాండమైన ప్రజా ఉద్యమాన్ని సాధించాలని నిర్ణయించాయి. పెంచిన కరెంటు ఛార్జీలు తగ్గించాలని కోరుతూ సీకార్ లో అనేక ప్రదర్శనలు జూలై మాసంలో జరిగాయి. ”

ప్రణాళికలో వాగ్దానం చేసింది. గెలిచాక ఆ ఊసెత్తలేదు. గత ప్రభుత్వం చేపట్టిన సంస్కరణలను ముందుకు తీసుకెళ్లడంలో నిమగ్నమైంది.

2004లో వ్యవసాయానికిచ్చే విద్యుత్తుధర మళ్లీ పెరిగింది. 90 పైసల నుంచి రు.1.10 చేశారు. హార్స్ పవర్ లెక్కన చెల్లించే ఫ్లాట్ రేట్ల నింకా బాగా పెంచారు. 2001లో 42 శాతం పెంచారు. (హార్స్ పవరుకు రు.60 నుండి రు.85కు) 2004లో 65 శాతం పెంచారు. (ఇప్పుడు రు.140). కరెంటు ధర పెరగడం వట్ల రైతులు తీవ్రంగా స్పందించారు. ఈ పరిస్థితులలో అఖిల భారత కిసాన్ సభ, సిపిఎం సాగునీటి కోసం జరుగుతున్న పోరాటాన్ని విద్యుత్ కోసం మొదలైన ఆందోళనను అనుసంధానించి ఒక బ్రహ్మాండమైన ప్రజా ఉద్యమాన్ని సాధించాలని నిర్ణయించాయి. పెంచిన కరెంటు ఛార్జీలు తగ్గించాలని కోరుతూ సీకార్ లో అనేక ప్రదర్శనలు జూలై మాసంలో జరిగాయి. అనంతరం నాగోర్, ఛరు, జైపూర్, ఝుంఝును, బికినీర్ మొదలైన జిల్లాలలో అనేక పట్టణాలు, గ్రామాల్లో పెద్దఎత్తున నిరసన ప్రదర్శనలు జరిగాయి. ప్రభుత్వం దిగిరాకపోతే సెప్టెంబరు 1నుండి జైపూర్ లో నిరవధిక బైరాయింపు జరుగుతుందని కిసాన్ సభ ఆగస్టు 14న ప్రకటించింది. ఆపై రెండువారాలూ కిసాన్ సభ, మార్క్సిస్టు పార్టీల కార్యకర్తలు గ్రామాలన్నీ తిరిగి రైతులను బైరాయింపు

కార్యక్రమం కోసం సమీకరించడానికి సన్నద్ధం చేశారు.

ఆగస్టు 31 రాత్రి ఒక మహాసముద్రంలాగా రైతులు జైపూర్ వైపు సాగారు. జైపూర్ చేరే ప్రధాన రహదారులన్నీ ఆందోళనకారులను చేరవేసే ట్రాక్టర్లతో కిక్కిరిసిపోయాయి. సెప్టెంబరు 1 ఉదయానికి అసెంబ్లీ పక్కనే వున్న విశాలమైన ఖాళీ ప్రదేశం నిండా రైతులు చేరుకున్నారు. అధికాలక నగరంలోని ఇతర పెద్ద పెద్ద మైదానాలు నిండా చేరారు. దాదాపు లక్ష మంది రైతులు బైరాయింపులో పాల్గొన్నారని అంచనా.

రైతుల ఆమోదంపై 12 కోర్కెల పత్రం తయారైంది. ప్రధానంగా పెంచిన ఛార్జీలు తగ్గించాలని, వ్యవసాయానికి కరెంటు 12 గంటలపాటు అందించాలని, రైతులకు కోరిన వెంటనే కరెంటు కనెక్షన్లు ఇవ్వాలనీ డిమాండు చేశారు. ఇందిరాగాంధీ నహర్ ప్రాజెక్టు పోరాటంలో అరెస్టయిన వారందరినీ విడుదల చేయాలనీ సంఘర్ష సమితితో సాగునీటి విడుదల గురించి ప్రభుత్వం చేసిన ఒప్పందాన్ని అమలు జరపాలనికూడా డిమాండ్లలో వుంది.

బైరాయింపు రెండవరోజు, అంటే సెప్టెంబరు 2న జైపూరులో రైతులు, కూలీలతో ఒక బ్రహ్మాండమైన ప్రదర్శన జరిగింది. సెప్టెంబరు 3న భారత విద్యార్థి ఫెడరేషన్ రైతుల పోరాటానికి మద్దతుగా ఒక బహిరంగసభ నిర్వహించింది. సెప్టెంబరు 4న అనేక ప్రజాసంఘాలు, పౌరబృందాలు,

“ ఈ ఉద్యమాలు ప్రస్తుత బిజెపి ప్రభుత్వ విధానాలకు వ్యతిరేకంగా నడిచాయి. అయితే ఆ విధానాలను ప్రారంభించింది గత కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వమే. ప్రస్తుత ప్రభుత్వ రైతు వ్యతిరేక విధానాల పట్ల కాంగ్రెస్ ఉదాసీన వైఖరి ప్రజలకు అర్థమైపోయింది. ”

రైతులకు సంఘీభావంగా ప్రదర్శనలు జరిపాయి. సెప్టెంబరు 5న మరో ప్రదర్శన జరిగింది. లక్షలాది రైతులు జైపూర్ వీధుల్లో తిరిగి నగర ప్రజల మద్దతు నభ్యర్థించారు. సెప్టెంబరు 8 ఉదయం 11 గంటలకు ముఖ్యమంత్రి చర్చలకు పిలవనట్లయితే అదేరోజు రైతులందరూ ముఖ్యమంత్రి నివాసానికి దండయాత్ర చేస్తారని, జైపూర్ను దిగ్బంధనం చేస్తారని సెప్టెంబరు 6న నాయకులు ప్రకటించారు.

సెప్టెంబరు 7న ప్రభుత్వం రైతులతో చర్చించేందుకు ఆరుగురు మంత్రులతో కమిటీని నియమించింది. ఈ కమిటీ రైతులతో చర్చించింది కానీ చర్చలు విఫలమయ్యాయి.

ఈ కమిటీకి నిర్ణయాధికారం లేకపోవడమే దీనికి కారణం. ఇక ముఖ్యమంత్రి నివాసానికి తరలివెళ్లడానికి నిర్ణయమైంది. సెప్టెంబరు 8 తెల్లవారు జామున రైతులను చెదరగొట్టడానికి ప్రభుత్వం పోలీసుల ద్వారా ప్రయత్నించింది. కాని సాధ్యపడలేదు. రైతుల సంఖ్యాబలం, తెగింపు, జాగరూకతల ముందు పోలీసులు విఫలమయ్యారు. చివరికి సెప్టెంబరు 8న ముఖ్యమంత్రికి రైతు నాయకులను చర్చలకు పిలవక తప్పలేదు.

ప్రభుత్వం రైతుల 12 డిమాండ్లనూ ఆమోదించింది. విద్యుత్ రేట్లను పాతస్థాయికి మార్చడానికి, రైతు నాయకులను విడుదల చేయడానికి ఒప్పుకుంది.

రాజస్థాన్ రైతు పోరాటాలు..

ఉజ్వల భవిష్యత్తుకు బాటలు

రాజస్థాన్లో జరిగిన రైతాంగ పోరాటాలు రాజకీయ పరిస్థితులపై గొప్ప ప్రభావం కలిగించాయి. ఈ పోరాటాలు ముఖ్యంగా 2005లో కిసాన్సభ, సిపిఎంల నేతృత్వంలో జరిగాయి. ఈ ఉద్యమాలు రాజస్థాన్లోని బిజెపి ప్రభుత్వపు ప్రజా వ్యతిరేక స్వభావాన్ని బహిర్గతం చేశాయి.

ఈ ఉద్యమాలు ప్రస్తుత బిజెపి ప్రభుత్వ విధానాలకు వ్యతిరేకంగా నడిచాయి. అయితే ఆ విధానాలను ప్రారంభించింది గత కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వమే. ప్రస్తుత ప్రభుత్వ రైతు వ్యతిరేక విధానాల పట్ల కాంగ్రెస్ ఉదాసీన వైఖరి ప్రజలకు అర్థమై పోయింది. గంగానగర్, హనుమాన్గడ్లలో స్థానిక కాంగ్రెస్ నాయకత్వం సంఘర్ష సమితి స్థాపనలో ముఖ్యపాత్ర వహించిన మాట నిజమే కానీ 2005లో సమితి చేపట్టిన ఆందోళనలో వారి పాత్ర నామమాత్రంగా మిగిలింది.

విద్యుత్ సంస్కరణలను ప్రారంభించిన చరిత్ర ఉండటం వల్ల కాంగ్రెస్ విద్యుత్ ఛార్జీల సమస్యపై ఒక వైఖరి తీసుకోలేకపోయింది. రాజస్థాన్ రైతాంగం కిసాన్సభ, మార్క్సిస్టు పార్టీల నాయకత్వంలో జైపూర్లో తమ శక్తిని ప్రదర్శిస్తున్నప్పుడు ప్రతిపక్ష కాంగ్రెస్ మానంగా ప్రేక్షకపాత్ర వహించింది.

రైతు పోరాటాలు మార్క్సిస్టు పార్టీకి 2005 మార్చిలో జరిగిన పంచాయతీ ఎన్నికల్లో మంచి రాజకీయ ప్రయోజనాలను అందించాయి. జిల్లా పరిషత్ స్థానాలు 5 నుండి 14కు పెరిగాయి. అందులో 4 సీకార్ జిల్లాలో, రెండు హనుమాన్గడ్ జిల్లాలో, రెండు బికనీర్ జిల్లాలో, నాలుగు సీకార్ జిల్లాలో వచ్చాయి. కాంగ్రెస్ చేతిలో అనూప్గడ్ పంచాయతీ సమితి అధ్యక్ష వదలిని సిపిఎం గెలుచుకుంది. ఇందిరాగాంధీ నహర్ ప్రాజెక్టు నీటికోసం జరిగిన పోరాటంలో ముఖ్యకేంద్రాలైన ఘర్నానా, రావ్లా, అనూప్గడ్ తాలూకాలు ఈ సమితిలో వున్నాయి. వివిధ పంచాయతీ సమితుల్లో మార్క్సిస్టుల ప్రాతినిధ్యం 26 నుండి 46కు పెరిగింది. పెద్దసంఖ్యలో గ్రామ సర్పంచులుగా మార్క్సిస్టుపార్టీ సభ్యులు ఎన్నికయ్యారు. ముఖ్యంగా గంగానగర్, హనుమాన్గడ్, సీకార్ జిల్లాల్లో బాగా గెలిచారు. ఈ జిల్లాల్లో కాంగ్రెస్, బిజెపిలు బాగా నష్టపోయాయి.

అఖిల భారత కిసాన్సభ సభ్యత్వం కూడా గణనీయంగా పెరిగింది. గత సంవత్సరం వరకు జైపూర్ జిల్లాలో కిసాన్సభ సభ్యత్వం వెయ్యిమాత్రం ఉండేది. మహాపదవ్ (బైరాయింపు) అనంతరం, ఒక్క జైపూర్ జిల్లాలోనే సభ్యత్వం 20వేలకు చేరింది. ఈ సంవత్సరం సభ్యత్వాన్ని రెట్టింపు చేయాలని రాష్ట్ర కమిటీ పిలుపునిచ్చింది.

ఈ పోరాటాలు బిజెపి రైతు వ్యతిరేక చర్యల్లో కొన్నింటిని ఉపసంహరించుకునేలా చేశాయి. రైతాంగాన్ని పెద్దఎత్తున సమీకరించి ఆందోళనలు నిర్వహించడం వల్ల రాజస్థాన్లోను, ఇతర ప్రాంతాలలోను శ్రామికజనం సమరోత్సాహం పొందారు. ఇక్కడ జరిగిన పోరాటాల తీరుతెన్నులు దేశంలోని ఇతర ప్రాంతాల్లో జరిగే ఉద్యమాలకు గొప్ప అనుభవ పాఠాలనందిస్తాయి.

కుల వివక్షపై సమరం

రంగారెడ్డి జిల్లాలో కులవివక్ష
వ్యతిరేకపోరాట అనుభవాలు

జగదీష్

రాష్ట్రంలో కులవివక్ష వికృత రూపాలు విలయతాండవం చేస్తున్నాయి. దళితులపై దాడులు, అత్యాచారాలు నిరాటకంగా కొనసాగుతున్నాయి. రాజ్యాంగం కల్పించిన హక్కులు, చట్టాలు అమలుకు నోచుకోవడం లేదు. చట్టాలను అమలు చేయాల్సిన అధికారులు, పోలీసులు అగ్రకులపెత్తందార్లకు అనుకూలంగా వ్యవహరిస్తున్నారు. సామాజిక న్యాయాన్ని కాపాడాల్సిన పాలకవర్గాలు సైతం కులవివక్ష నిర్మూలనకై చిత్తశుద్ధితో కృషిచేయడం లేదు. అందుకే స్వాతంత్ర్యం వచ్చి అర్థశతాబ్దం దాటిపోతున్నా నేటికీ హోటళ్లలో రెండు గ్లాసుల విధానం, దళితులకు క్షవరం చేయకపోవడం, బావులు నాలాల దగ్గర నీరు తీసుకోనివ్వకపోవడం తదితర అనేక రూపాల్లో వివక్ష కొనసాగుతున్నది. కుల వివక్ష వ్యతిరేక పోరాట సంఘం కుల వివక్ష నిర్మూలనకై దళిత, గిరిజన, బలహీన వర్గాలు, అభ్యుదయవాదులందరినీ కలుపుకుని ఉద్యమాన్ని కొనసాగిస్తున్నది. దళితుల హక్కుల సాధన కొరకు ప్రత్యక్ష కార్యాచరణకు పూనుకున్నది. ఇందులో భాగంగానే ఇటీవల రంగారెడ్డి జిల్లాలోని నాలుగు నియోజకవర్గాల పరిధిలో దళితుల

రాష్ట్ర రాజధానికి సమీపంలోని రంగారెడ్డి జిల్లాలో వికారాబాద్, తాండూర్, పరిగి, చేవెళ్ల నియోజకవర్గాల్లో ప్రస్తుతం కులవివక్షకు వ్యతిరేకంగా విస్తృతమైన ఉద్యమం సాగుతోంది. తొలుత ఒకటి రెండు గ్రామాల్లో ప్రారంభమైన ఉద్యమం నేడు 18 మండలాల్లోని 355 గ్రామాలకు విస్తరించింది. ఈ ఉద్యమ ఆవిర్భావం, ఎదుగుదల, విస్తరణను పరిశీలిస్తే కులవివక్షకు వ్యతిరేకంగా రాష్ట్రవ్యాపితంగా పోరాడుతున్న వారికి అనేక అనుభవాలు వస్తాయి. కుల వివక్ష వ్యతిరేక పోరాట కమిటీ నేతృత్వంలో సాగుతున్న ఉద్యమం గురించిన వ్యాసమిది.

లంతా సంఘటితమై వివక్ష నిర్మూలనకు సమరం సాగిస్తున్నారు.

పోరాటానికి దారితీసిన వివక్ష రూపాలు

1. తాండూరు మండలం చెంగోలు గ్రామంలో బాలకార్మిక వ్యవస్థను నిర్మూలించాలని ఒక స్వచ్ఛంద సంస్థ గ్రామంలోని ఆంజనేయస్వామి దేవాలయం వద్ద గ్రామసభను నిర్వహించింది. ఈ స్వచ్ఛంద

సంస్థలో పనిచేస్తున్న దళితయువకుడు సుదర్శన్ ఈ కార్యక్రమానికి హాజరైన పెద్దలను వేదిక మీదకు ఆహ్వానించేందుకు గుడి మెట్లు ఎక్కుతుండగా పెత్తందారుల్లో కులతత్వం బుసలు కొట్టింది. మెట్లు ఎక్కుడం పూర్తికాక ముందే 'కులం తక్కువవాడివి గుడిమెట్లు ఎక్కుతావా?' అంటూ మెడపట్టికిందికి నెట్టేశారు. ఎందుకు ఎక్కుగూడదని

రచయిత ప్రజాశక్తి దినపత్రిక ప్రతినిధి

“ ఈ ఉద్యమంలో పాల్గొన్న చురుకైన యువకులను, నాలుగు నియోజకవర్గాల్లోని 18 మండలాల్లో నేటికీ కొనసాగుతున్న కుల వివక్షరూపాలతో పాటు, దళితుల సామాజిక ఆర్థిక సమస్యలపై సర్వేను నిర్వహించింది. ప్రతి మండలానికి ముగ్గురు యువకులు వెళ్లి, పది రోజుల పాటు దళిత వాడలోనే ఉంటూ, వారు పెట్టిందే తిని దళితుల సమస్యలపై సర్వేలు నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా అమానుషమైన కుల వివక్ష రూపాలు బయటపడ్డాయి. ”

ప్రశ్నించినందుకు దాడిచేసి కులం పేరుతో దూషించారు. ఈ అవమానాన్ని భరించలేక, పెత్తందార్లకు ఎదురుచెప్పలేక మౌనంగా ఉండిపోయాడు.

2. ఇది ఒకవైపు కొనసాగుతుండగానే బంట్వారం మండలం రొంపల్లి గ్రామంలో దళితులు దసరా పండుగ రోజు జమ్మి ఆకు తీసుకోవడానికి అన్నికులాలతో సమానంగా వెళ్లినందుకు ‘అంటరానివారు మాతో సమానంగా జమ్మి ఆకు తీసుకోవడానికి వీలేదు’ అని అగ్రకుల దురహంకారి నర్సిరెడ్డి మిగతా కులాలవారిని రెచ్చగొట్టి దళిత యువకులపై దాడి చేశారు. ఇంతటితో వాళ్ల కసితీరక మూకు మూడిగా దళితవాడపై దాడిచేసి మహిళలను, వృద్ధులను, పిల్లలను అని చూడకుండా చితకబాదారు. గాయాలైన వారిని తాండూరు ఆసుపత్రికి తరలించారు.

3. మర్పల్లి మండలం గుండ్ల మర్పల్లి గ్రామంలో దళిత మైనర్ బాలిక తుల్జమ్మను అదే గ్రామానికి చెందిన రాములుగౌడ్ అనే కామాండుడు పొలందగ్గర అత్యాచారం జరిపి ఎవరికి చెప్పొద్దని భయపెట్టాడు. పెళ్లిచేసుకుంటానని నమ్మించి తుల్జమ్మను గర్భవతిని చేశాడు. తరువాత మరో అమ్మాయిని పెళ్లి చేసుకున్నాడు. ఈ ఘటనలో న్యాయంచేయాలని సంవత్సరం క్రిందట పోలీసులకు పిటీషన్ ఇచ్చినా స్పందించలేదు. గ్రామ పెద్దలకు తెలియ చేసినా ఎవ్వరూ న్యాయం చెయ్యలేదు. చివరికి స్వంత కుటుంబ సభ్యులు సైతం తుల్జమ్మను వెలివేశారు.

కుల వివక్ష వ్యతిరేక పోరాట సంఘం ఈ సమస్యలపై ఉద్యమాన్ని చేపట్టింది. చెంగోలు గ్రామంలో గుడిమెట్లెక్కిన దళిత యువకునిపై దాడిచేసిన పెత్తందారు గోపాల్రెడ్డి, అతని అనుచరులను అరెస్టు

చేయాలని, మండలంలోని దళితులందరినీ సంఘటిత పరిచి, ప్రదర్శనలు, ధర్నాలు నిర్వహించింది. నిండులను పోలీసులు అరెస్టు చేసి జైలుకు పంపేంత వరకు పోరాడింది. రొంపల్లి దళితవాడపై దాడిచేసిన పెత్తందార్ల యిన నర్సిరెడ్డి, అతని అనుచరులను అరెస్టుచేయాలని తాండూరుకు చెందిన కలెక్టరు దృష్టికి తీసుకెళ్లింది. వికారాబాద్ లో రాస్తారోకో నిర్వహించింది. అయినా పెత్తందార్లు స్థానిక ఎమ్మెల్యే ఒత్తిడికి లొంగిన పోలీసులు, అధికారులు స్పందించనందున ఆ ప్రాంత దళితులందరినీ సమీకరించి ఆర్డీఓ ఆఫీసు ముందు నిరవధికంగా బైరాయింది. నిందితులను అరెస్టుచేసి జైలుకు పంపించేంత వరకు బైరాయింది విజయం సాధించింది. తుల్జమ్మపై అత్యాచారం జరిపిన రాములు గౌడ్ పై కేసు నమోదు చేయించింది. బాధితులందరికీ నష్టపరిహారాన్ని ఇప్పించాలని ప్రభుత్వంతో పోరాడి సాధించింది. నెలరోజులుగా జరిగిన ఈ పోరాటాలు జిల్లా వ్యాప్తంగా చర్చనీయాంశం అయ్యాయి.

దండు కట్టిన దళితులు

దళితులపై అగ్రకులాల దాడులు అత్యాచారాలకు వ్యతిరేకంగా వికారాబాద్, తాండూరు, చేవెళ్ల నియోజకవర్గాల్లో ప్రచారం నిర్వహించి ‘చలో వికారాబాద్’ కార్యక్రమానికి పిలుపునిచ్చింది. ఈ కార్యక్రమంలో వేలాది మంది దళితులు స్వచ్ఛందంగా పాల్గొని వివక్షకు వ్యతిరేకంగా కదంతొక్కారు. కెవిపిఎస్ రాష్ట్ర కార్యదర్శి జాన్ వెస్లీ, ఉపాధ్యక్షులు బి.వి.రాఘవులు ఈ సభలో పాల్గొని దళితుల సమస్యలు పరిష్కారంచేయకపోతే, కులవివక్షను రూపుమాపేందుకు, అత్యాచారాలు అరికట్టేందుకు ప్రభుత్వమే తనకై తాను చర్యలు తీసుకోకపోతే ప్రతిఘటనోద్యమానికి పూను

కుంటామని హెచ్చరించారు. అందుకు దళితులంతా సన్నద్ధం కావాలని పిలుపు నిచ్చారు.

మండల సమగ్ర కృషి

ఈ ఉద్యమంలో పాల్గొన్న చురుకైన యువకులను, నాలుగు నియోజకవర్గాల్లోని 18 మండలాల్లో నేటికీ కొనసాగుతున్న కుల వివక్షరూపాలతో పాటు, దళితుల సామాజిక ఆర్థిక సమస్యలపై సర్వేను నిర్వహించింది. ప్రతి మండలానికి ముగ్గురు యువకులు వెళ్లి, పది రోజుల పాటు దళిత వాడలోనే ఉంటూ, వారు పెట్టిందే తిని దళితుల సమస్యలపై సర్వేలు నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా అమానుషమైన కుల వివక్ష రూపాలు బయటపడ్డాయి.

1. సుమారు 75 గ్రామాల్లోని హోటళ్లలో రెండు గ్లాసుల విధానం కొనసాగుతున్నది.

2. 250 గ్రామాల్లోని దేవాలయాల్లో దళితులకు ప్రవేశం లేదు.

3. 180 గ్రామాల్లో దళితులకు క్షౌరం చేయరు. వీళ్ల బట్టలు కూడా ఉతకరు.

4. 50 గ్రామాల్లో రచ్చబండలపై కూర్చోనివ్వరు.

5. పెళ్లిళ్లు, పండుగలు వంటి శుభకార్యాల్లో దళితులను వేరుగా కూర్చోబెడతారు.

6. ప్రభుత్వం నిర్వహించే మధ్యాహ్న భోజన పథకం అమలులో సైతం దళిత విద్యార్థులను వేరుగా కూర్చోబెడతారు. దళిత మహిళలు వంట చేస్తే ఇతర కులాల విద్యార్థులను భోజనం చేయనివ్వడం లేదు.

7. 110 గ్రామాల్లో దళితులకు స్మశాన వాటికలు లేవు. ఉన్నవాటిని పెత్తందార్లు ఆక్రమించుకున్నారు.

8. అత్యధిక గ్రామాల్లో దళిత వాడలకు మంచినీరు, రోడ్లు, డ్రైనేజీ, కరెంటు సౌకర్యాలు లేవు.

9. ఇండ్ల స్థలాలు, రేషన్ కార్డులు, వృద్ధాప్య వితంతు ఫించన్న లేవు.

10. సంక్షేమ పథకాలు ఏవీ ఈ గ్రామాల్లో అమలు జరగడం లేదు.

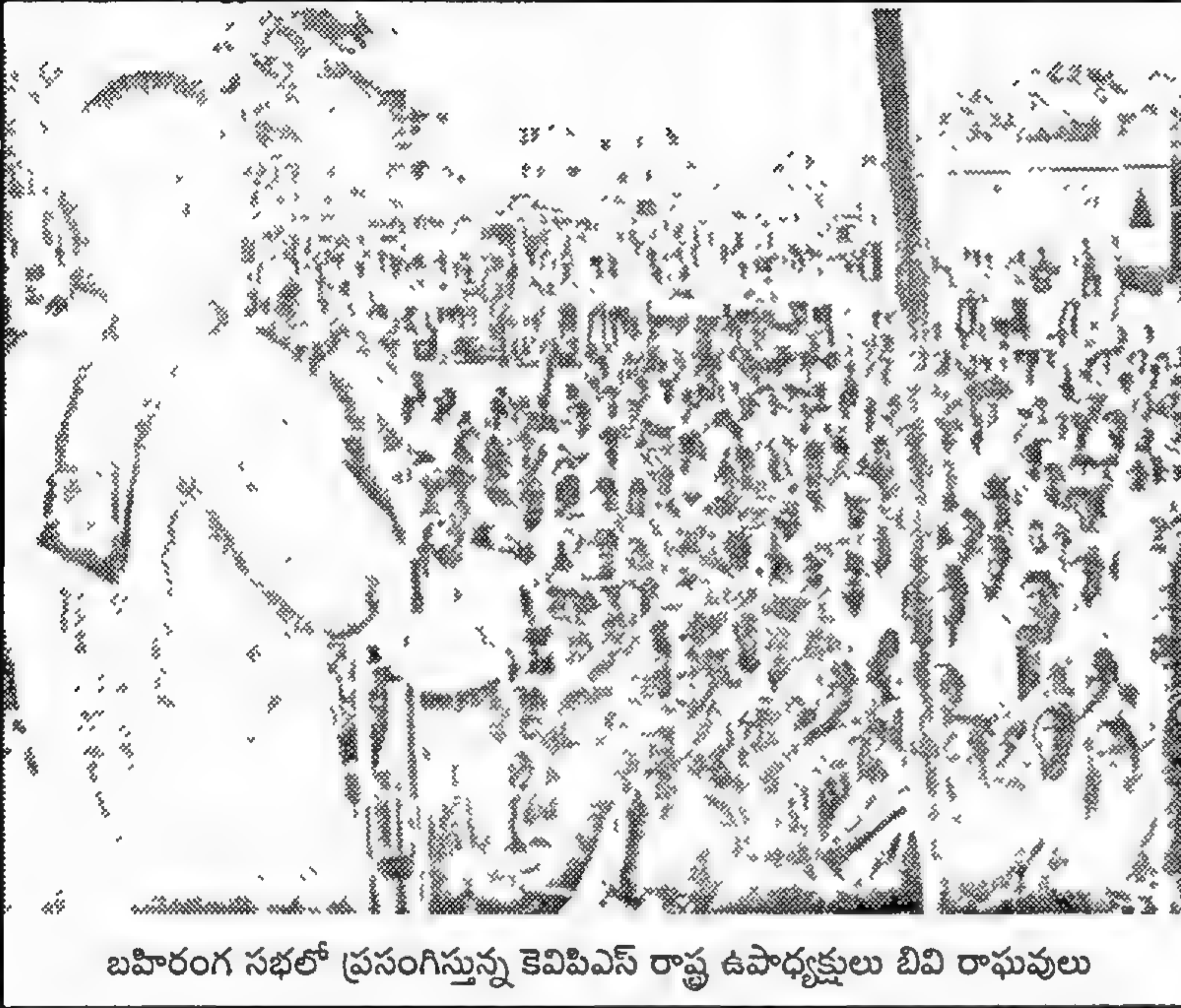
11. నూటికి 80 మందికి పైగా దళితులకు స్వంత భూమి లేదు. వీరంతా అగ్రకుల భూస్వాముల వద్ద కూలీలుగా బతుకు వెళ్లదీస్తున్నారు.

12. దాడులు, అత్యాచారాలు తదితర అనేక సమస్యలు సర్వేలో దృష్టికి వచ్చాయి. వీటి పరిష్కారం కోసం 355

గ్రామాల్లో కెవిపిఎస్ పోరాట కమిటీలు ఏర్పడ్డాయి. సర్వేలో వెల్లడైన సమస్యలను పరిష్కరించాలని, వేలాది పిటీషన్లతో 18 మండల కేంద్రాల్లో సదస్సులు జరిగాయి. మండల కమిటీలు కూడా ఏర్పడ్డాయి. ఎమ్మార్వో, జడ్పీటీసీ స్థానిక ఎస్సై తదితర అధికారులు ఈ సదస్సుల్లో పాల్గొన్నారు. నెలరోజుల్లో ఈ పిటీషన్లపై విచారణ జరుపు తామని వారు హామీనిచ్చారు. ఈ క్రమంలో కొన్ని చిన్న చిన్న సమస్యలు వెంటనే పరిష్కారమైపోయాయి. మంత్రాలకు చింత కాయలు రాలవన్నట్టు అధికారుల హామీలతో

“ ఈ ఉద్యమం ఇంకా కొనసాగుతున్నది. అధికారులు ఇచ్చిన హామీల అమలుకు పూనుకోనందున గ్రామ గ్రామాన ప్రత్యక్ష కార్యచరణకై దళితులు దండు కడుతున్నారు. ఈ ఉద్యమం వల్ల 58 మంది కార్యకర్తలు సంఘంలో పూర్తికాలం పని చేస్తామని ముందుకు వచ్చారు. ప్రస్తుతం 18 మండలాల్లో 28 మంది పూర్తి కాలం కార్యకర్తలుగానూ, వందలాది మంది కార్యకర్తలు పార్టీటైమర్లుగానూ పని చేస్తున్నారు. దళిత ఉద్యోగులు సైతం ఈ ఉద్యమంలో భాగస్వాములయ్యారు. ”

బహిరంగ సభలో ప్రసంగిస్తున్న కెవిపిఎస్ రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షులు బివి రాఘవులు

తామెదుర్కొంటున్న వివక్ష, భూమి, ఇళ్లస్థలాల వంటి సమస్యలు పరిష్కారం కావని దళితులంతా సంఘటితమై పోరాటాలకు సన్నద్ధమవుతున్నారు.

శంకర్పల్లి మండలంలోని కొజ్జి గూడ గ్రామంలో దళితుల పొలాలకు వెళ్లే దారిని భూస్వాములు ఆక్రమించడంతో కోసిన పంటను తీసుకెళ్లే దారిలేక పదిహేనురోజులుగా పొలంలోనే ఉంచారు. కెవిపిఎస్ ఆధ్వర్యంలో వీరు మండల కార్యాలయాన్ని ముట్టడించడంతో మరునాడే అధికారులు ఆ గ్రామానికి వెళ్లి దారిని ఇప్పించారు.

ఇదే మండలంలోని టంగుటూరి గ్రామంలో భూస్వాములు ఆక్రమించిన, రెండు ఎకరాల స్మశాన వాటికను ప్రతిఘటించి తిరిగి

స్వాధీనం చేసుకున్నారు.

యాలాల మండలం జట్టిపల్లి గ్రామంలో దళితులు ప్రతిఘటించి, దేవాలయా ల్లోకి ప్రవేశించడంతో పాటు, రెండు గ్లాసుల పద్ధతిని కూడా రద్దు చేయించారు. ఈ కార్య క్రమంలో ఎమ్మార్వో, ఎస్సై కూడా పాల్గొన్నారు.

వికారాబాద్ మండలం, అనంతగిరి పల్లెలో హాస్టల్ దళిత విద్యార్థిని మరణంపై కెవిపిఎస్ ఆందోళన నిర్వహించి, ప్రిన్సిపల్ ను సస్పెండ్ చేయించింది. బాధిత తల్లిదండ్రులకు ప్రభుత్వంతో నష్టపరిహారాన్ని ఇప్పించింది.

ఈ ఉద్యమం ఇంకా కొనసా గుతున్నది. అధికారులు ఇచ్చిన హామీల అమలుకు పూనుకోనందున గ్రామ గ్రామాన ప్రత్యక్ష కార్యచరణకై దళితులు దండు

కడుతున్నారు. ఈ ఉద్యమం వల్ల 58 మంది కార్యకర్తలు సంఘంలో పూర్తికాలం పని చేస్తామని ముందుకు వచ్చారు. ప్రస్తుతం 18 మండలాల్లో 28 మంది పూర్తి కాలం కార్యకర్తలుగానూ, వందలాది మంది కార్యకర్తలు పార్టీటైమర్లుగానూ పని చేస్తున్నారు. దళిత ఉద్యోగులు సైతం ఈ ఉద్యమంలో భాగస్వా ములయ్యారు. వివిధ రాజకీయ పార్టీల వెనుక ఉన్న దళితులు సైతం కెవిపిఎస్ పట్ల ఆకర్షితులై ఉద్యమంలో పాల్గొంటున్నారు.

చట్టాలు - అధికారాలు

కుల వివక్ష, అంటరానితనం నిర్మూలించేందుకు, దళితుల హక్కులు కాపాడేందుకు జిడి నెం.105 ప్రకారం ప్రతివారంలో ఒకరోజు ఎమ్మార్వో, ఎస్సై తదితర అధికారులు కుల వివక్షను నిర్మూలించే కార్యక్రమాన్ని చేపట్టాలని చెబుతోంది. దాడులు, అత్యాచారాలు, హత్యలుజరిగిన ప్రాంతానికి 24 గంటలలోగానే కలెక్టర్, ఎస్పీలు సందర్శించి, విచారణ జరిపి న్యాయం చేయాలని జిడి నెం.108లో ప్రభుత్వం పేర్కొంది. రాజ్యాంగం కల్పించిన హక్కులతో పాటు, 1955లో పౌరహక్కుల చట్టం, 1989లో ఎస్సీ, ఎస్టీ అత్యాచార నిరోధక చట్టం, 2003లో జస్టిస్ పున్నయ్య కమిషన్ సిఫారసులకు అనుగుణంగా 18 జిడిలు విడుదలయ్యాయి. కానీ అధికారులు, పోలీసులు అగ్రకులాల పెత్తందార్లకు అనుకూలంగా వ్యవహరిస్తూ చట్టాలను నిర్వీర్యం చేస్తున్నారు. పాలకవర్గాలు సైతం కులతత్వాన్ని పెంచి పోషిస్తున్నారు. పెత్తందార్ల ఆగడాలను, పాలకుల నిర్లక్ష్యాన్ని ఎదరించి కులవివక్షను నిర్మూలించాలంటే విస్తృత స్థాయిలో నిర్మించ బడిన సంఘటిత ఉద్యమమే శరణ్యమని రంగారెడ్డి జిల్లాలో ప్రస్తుతం జరుగుతున్న ఉద్యమ అనుభవం చెబుతోంది.

ఉన్నత విద్య వ్యాపారీకరణ

‘గాట్స్ 2000’ చర్చల పర్యవసానాలు

దినేష్ అబ్రాల్

పౌర సమాజ నిర్మాణంలో దేశ

వ్యాపితంగా యువతను భాగస్వాములను చేయడంలో విద్య కీలక పాత్ర నిర్వహిస్తుంది. దీంతోపాటు యువత ఆర్థికశక్తిని పటిష్టం చేసే నైపుణ్యాలను కూడా పెంపొందిస్తుంది. చరిత్ర, నంస్కృతి, ప్రజాస్వామ్య విలువలను అవగాహన చేసుకోవడం అనేది విద్యలో ఒక భాగం. అయితే లాభార్జన ధ్యేయంగా ఉన్నత విద్యతో వ్యాపారం చేస్తున్న బడా వ్యాపార వర్గాలకు ఈ సంప్రదాయాలను కొనసాగించడంలో ఏమాత్రం ఆసక్తి లేదు. దీనికీతోడు కొన్ని వృత్తులకు అంతర్జాతీయ లేబర్ మార్కెట్లో అవకాశాలు విపరీతంగా పెరుగుతుండడంతో ఆ ప్రయోజనాలు సొంతం చేసుకోవాలనే వర్గం ఒకటి భారత మధ్యతరగతి వర్గంలో ఉద్భవించింది. ఈ వర్గం ప్రజలు బడా వ్యాపార వర్గం నడుపుతున్న ఉన్నత విద్యా సంస్థల పట్ల చాలా సుముఖంగా ఉన్నారు.

భారత ప్రభుత్వం దేశంలో 100 శాతం విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులు (ఎఫ్డిఐ)తో నడిచే విద్యా సంస్థల ఏర్పాటుకు కూడా ఆమోదం తెలిపింది. దీంతో ఉన్నత విద్యారంగంలో లాభదాయకమైన సంస్థలను నెలకొల్పుకునేందుకూ, ప్రయివేట్, విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులకు భారీ ఎత్తున అవకాశాలు కల్పించేందుకూ బడా వ్యాపారసంస్థలు సిద్ధపడుతున్నాయి. విద్యారంగంలో చోటుచేసుకున్న ఈ మార్పుల నేపథ్యంలో మొదటిసారిగా ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ (డబ్ల్యుటీవో) చర్చల అజెండాలో విద్యారంగాన్ని కూడా చేర్చారు. ‘సేవల్లో వ్యాపారంపై సాధారణ ఒప్పందం - గాట్స్ 2000’ అనే శీర్షిక కింద ఈ చర్చలు జరుగాయి.

ఉన్నత విద్యారంగంలో లాభదాయకమైన సంస్థలను నెలకొల్పుకునేందుకూ, ప్రయివేట్, విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులకు భారీ ఎత్తున అవకాశాలు కల్పించేందుకూ బడా వ్యాపారసంస్థలు సిద్ధపడుతున్నాయి. విద్యారంగంలో చోటుచేసుకున్న ఈ మార్పుల నేపథ్యంలో మొదటిసారిగా ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ (డబ్ల్యుటీవో) చర్చల అజెండాలో విద్యారంగాన్ని కూడా చేర్చారు. ‘సేవల్లో వ్యాపారంపై సాధారణ ఒప్పందం - గాట్స్ 2000’ అనే శీర్షిక కింద ఈ చర్చలు జరుగాయి.

గాట్స్ ఆధారంగా ఉన్నత విద్యా వ్యవస్థ తలుపులు తెరిస్తే ప్రయివేటీకరణ, వ్యాపారీకరణ, ప్రపంచీకరణ, ఉన్నత విద్యపై నియంత్రణల తొలగింపు పెద్దఎత్తున చోటుచేసుకుంటాయి. అంతేకాకుండా ప్రభుత్వం నిధులను కుదిస్తుంది. ఉన్నత విద్య సరళీకరించబడి విదేశీ, స్వదేశీ స్వయంనిర్వహణ (సెల్ఫ్ హెనాన్స్) సంస్థలు పెరుగుతాయి. గాట్స్ 2000 చర్చల ఒప్పందం తరువాత మనదేశంలో విద్య వ్యాపారీకరణ వేగవంతమవుతుంది. విద్యావ్యాపారులు లాభార్జనకు అవకాశాలు పెరిగాయి. ఉన్నతవిద్యలో పెరుగుతున్న డిమాండ్ను ప్రయివేట్ సంస్థలు అందుకునేందుకు వీలుగా కేంద్ర ప్రభుత్వం నియంత్రణలను గాలికొదిలేస్తోంది. గాట్స్ చర్చలు ఈ ధోరణికి మరింత ప్రోత్సాహం కల్పిస్తున్నాయి. ఉన్నత విద్యారంగంపై నియంత్రణల తొలగింపు, సరళీకరణలు తీవ్రమైన దుష్ప్రభావాన్ని చూపుతున్నాయి. నాణ్యత లేని ప్రయివేటు విద్యాసంస్థలు పుట్టగొడుగుల్లా వస్తున్నాయి. పేద ప్రజలు,

ముఖ్యంగా సామాజిక వివక్ష నెదుర్కొంటున్న బలహీనవర్గాల ప్రజలు విద్యకు దూరమవుతున్నారు. మన విద్యావ్యవస్థ తలుపులను విదేశీ విద్యా సంస్థలకు బార్లా తెరవాలనే బడా వ్యాపార వర్గాల ప్రయత్నాలు ఫలిస్తే భారత ప్రజలు ఎప్పటికీ ఇంకొకరిపై ఆధారపడే విద్యావిధానంలోకి నెట్టబడతారు. విద్య వ్యాపారీకరణను అరికట్టాలని, విద్యారంగ సరళీకరణను తొలగించాలని భవిష్యత్తులో ప్రభుత్వాలు భావించినప్పటికీ అది అమలు చేయడం కష్టమౌతుంది. ఎందుకంటే ‘గాట్స్ 2000’ చర్చల ప్రకారం అలాచేస్తే వ్యాపార భాగాస్వామికి నష్టపరిహారం చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. ఈ నిబంధన వల్ల ఉన్నత విద్యలో అనమానతలు పెరుగుతాయి. మన విద్యావిధానం స్వతంత్రతను కోల్పోయి, ఇతర దేశాల సంస్థలమీద ఆధారపడే స్థితికి పోతుంది.

గాట్స్ చర్చల ద్వారా విదేశీ విద్యా సంస్థలకు మన విద్యా వ్యవస్థ ద్వారాలు తెరవడం వల్ల సంభవించే నష్టాలను అంచనా వేయడంలో కేంద్ర విద్యా సలహామండలి (సిఎబిఇ)

విఫలమైంది. దానివల్ల భారత అభివృద్ధికి జరిగే నష్టాలను సిఎబిఇ నివేదిక విస్తరించింది. గాట్స్ 2000 చర్చలపై జరిగే నిర్ణయాల ప్రక్రియలో భారత పార్లమెంట్, రాష్ట్ర శాసన సభలు పాలుపంచుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది.

బడా వ్యాపారమే అంతా నడిపిస్తోంది

విద్య అంతర్జాతీయ వ్యాపార వస్తువుగా మారింది. ఉన్నత విద్యను నియంత్రించడంలో డబ్ల్యుటీవ్, ప్రపంచబ్యాంక్, ఇతర బహుళజాతి సంస్థల ప్రభావం పెరిగింది. ఉన్నత విద్యలో వ్యాపారాన్ని విస్తరించుకునేందుకు ఉన్నత విద్యను ప్రపంచీకరించారు. ఇతర దేశాలకు వెళ్లకుండానే స్వదేశంలో విదేశీ చదువులు సాగించే వ్యక్తుల సంఖ్య ఈ కాలంలో బాగా పెరిగింది. 1980-1995 మధ్యకాలంలో ఈ విధంగా చదువుకునే వారి సంఖ్య ప్రపంచవ్యాప్తంగా తొమ్మిది లక్షల నుండి 15 లక్షలకు అంటే దాదాపు 60శాతం పెరిగింది. పూర్తి దూర విద్యా కోర్సుల్లో చేరడం ద్వారానో, లేక విదేశాల్లోని యూనివర్సిటీలు, కాలేజీలు లేదా విదేశీ ఎగ్జామినేషన్ బోర్డుల భాగస్వామ్యంతో ఏర్పరచిన స్థానిక ప్రభుత్వ లేదా ప్రైవేట్ సంస్థల్లో అధ్యయనం ద్వారానో వీరంతా విదేశీ విద్యార్హతలు పొందుతున్నారు. ఆగ్నేయాసియాలో ఉమ్మడి ఒప్పందాలు సర్వసాధారణ మయ్యాయి. ఈ విధమైన సంస్థాపరమైన ఒప్పందాల ద్వారా విదేశీ యూనివర్సిటీలనూ, విదేశీ ప్రైవేట్ ఉన్నత విద్యా సంస్థలనూ ఏర్పాటు చేసి కోర్సులను నిర్వహిస్తూ డిగ్రీ పట్టాలను కూడా అందిస్తున్నాయి. స్వదేశీ సంస్థలు విదేశీ 'భాగస్వామ్యంతో' విద్యాలయాలు నడుపుతూ వారి కోర్సులు 'స్వదేశం'లో చెల్లుబాటు అయ్యేలా ఒప్పందాలు చేసుకుంటున్నాయి. విదేశీ భాగస్వామికి చెందిన బోధనాపద్ధతులు, పరీక్షల ప్రమాణాలు కూడా చెల్లుబాటు అవుతున్నాయి. విదేశీ సంస్థలు దేశంలో తమ స్వంత విద్యా కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేసుకునేందుకు కూడా అవకాశాలు కల్పిస్తున్నాయి.

కేబుల్ నెట్వర్క్ శాటిలైట్ ట్రాన్స్ మిషన్స్, ఆడియో వీడియో కాన్ఫరెన్సులు, కంప్యూటర్ సాఫ్ట్వేర్, సిడి.రోమ్స్, ఇంటర్నెట్ తదితర కొత్త ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ (ఐటి) మార్గం ద్వారా విద్యారంగంలోకి బహుళ జాతి సంస్థలు బాగా చొచ్చుకు పోతున్నాయి. దూరవిద్యా విధానం పేరుతో పెద్ద ఎత్తున లాభాలు గడిస్తున్నాయి. ఆస్ట్రేలియాలో 22

“1999లో ఉన్నత విద్యారంగంలో 300 కోట్ల డాలర్ల అంతర్జాతీయ వ్యాపారం జరిగిందని అంచనా. ఇది ఓఇసిడి (అభివృద్ధిచెందిన) దేశాల్లోని మొత్తం సేవల వ్యాపారంలో 3 శాతానికి సమానం. విద్యాసేవల్లో అంతర్జాతీయ వ్యాపారం త్వరలోనే 500 కోట్ల డాలర్లు దాటుతుందని గ్రాండ్ అలవెన్స్ ఫర్ ట్రేడ్ ఇన్ ఎడ్యుకేషన్ (బిఎటిఇ) అంచనా వేసింది. విద్యా సేవలను ఎగుమతి చేయడంలో అమెరికా అగ్రభాగాన ఉండగా ఆ తరువాత స్థానాల్లో బ్రిటన్, జర్మనీ, ఫ్రాన్స్ ఉన్నాయి.”

విశ్వ విద్యాలయాలు అంతర్జాతీయ విద్యార్థులకు దూరవిద్యను అందిస్తున్నాయి. ఇవన్నీ దీనికోసం ఈ-మెయిల్, ఇంటర్నెట్ లాంటి కొత్త టెక్నాలజీలను ఉపయోగిస్తున్నాయి. స్థానికంగానూ, వివిధ దేశాల మధ్యనూ ప్రభుత్వ, ప్రైవేట్ సంస్థల మధ్యనూ సంస్థాగత ఒప్పందాలు చేసుకుంటున్నాయి. ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఇటువంటి ఒప్పందాలవల్ల విద్యారంగం నరళీకరణ ఏ విధంగా జరుగుతోంది అనే విషయమై డబ్ల్యుటీవ్ నివేదిక-1998లో పరిశీలించారు. ఐబిఎమ్, ఎటి అండ్ టి, సిస్కో, మైక్రోసాఫ్ట్, ఇంటర్నెషనల్ థామ్సన్ లాంటి ప్రైవేట్ సంస్థలతో అమెరికాకు చెందిన 17 రాష్ట్రాలు కుదుర్చుకున్న భాగస్వామ్య ఒప్పందాన్ని ఎప్పుడూ ఉదాహరణగా చూపుతారు. ఈ ఇంటర్నెట్, దూర అభ్యాసనా టెక్నాలజీల ద్వారా ఈ ఏర్పాటు జరిగింది. 10 దేశాల్లోని 18 యూనివర్సిటీలు ఒక నెట్వర్క్గా ఏర్పడి బ్రిటన్లో కంపెనీగా రిజిస్టర్ అయిన 'యూనివర్సిటీస్ 21'ను మరో ఉదాహరణగా పేర్కొంటారు. ఈ 'యూనివర్సిటీస్ 21' అనేది ఏడాదికి ఐదు లక్షల మంది విద్యార్థులను చేర్చుకుంటుంది. 44 వేలమంది అధ్యాపకులకు ఉపాధి కల్పిస్తోంది. దీనికి ఉమ్మడిమీద ఏడాదికి దాదాపు 90 కోట్లు అమెరికన్ డాలర్ల నిర్వహణ బడ్జెట్ ఉంటుంది. అంతర్జాతీయ మార్కెట్లో పనిచేయగలిగే పట్టభద్రులకు చదువు చెప్పేలా, శిక్షణనిచ్చేలా అంతర్జాతీయ పాఠ్యాంశం అభివృద్ధి చేసేందుకు ఈ '21 యూనివర్సిటీ'ని ఏర్పాటు చేశారు.

విద్య ఎగుమతిలో అగ్రగామి అమెరికా

1999లో ఉన్నత విద్యారంగంలో 300 కోట్ల డాలర్ల అంతర్జాతీయ వ్యాపారం జరిగిందని అంచనా. ఇది ఓఇసిడి

(అభివృద్ధిచెందిన) దేశాల్లోని మొత్తం సేవల వ్యాపారంలో మూడుశాతానికి సమానం. విద్యాసేవల్లో అంతర్జాతీయ వ్యాపారం త్వరలోనే 500 కోట్ల డాలర్లు దాటుతుందని గ్రాండ్ అలవెన్స్ ఫర్ ట్రేడ్ ఇన్ ఎడ్యుకేషన్ (బిఎటిఇ) అంచనా వేసింది. విద్యా సేవలను ఎగుమతి చేయడంలో అమెరికా అగ్రభాగాన ఉండగా ఆ తరువాత స్థానాల్లో బ్రిటన్, జర్మనీ, ఫ్రాన్స్ ఉన్నాయి. అమెరికాలో విద్యాసేవల ఎగుమతి వ్యాపారం 1998లో 117 కోట్ల డాలర్లకు చేరుకుంది. ఇది అన్నిరకాల సేవల ఎగుమతిలో ఐదో స్థానంలో ఉంది. విద్యా, ఉన్నతవిద్యాసేవలు అమెరికాకు మంచి వ్యాపార అవకాశాలను కల్పిస్తున్నాయి. అమెరికా ఆర్థికవ్యవస్థలో 40 లక్షల మందికి ఉపాధికల్పిస్తున్న విద్యాసేవల వ్యాపారాన్ని విస్తరించు కోవాలని ఆ దేశం తీవ్రంగా ప్రయత్నిస్తోంది. ఉన్నతవిద్యలో అమెరికాకు 64శాతం మార్కెట్టు ఆసియా దేశాలైన చైనా, జపాన్, కొరియా, భారత్, తైవాన్, థాయ్లాండ్, ఇండోనేషియా, మలేషియాలలో లభిస్తుండగా మిగిలిన మార్కెట్ యూరప్, లాటిన్ అమెరికా దేశాల్లో ఉంది. బ్రెజిల్, చైనా, భారత్, కొరియా, మలేషియా దేశాల్లో విద్యకు పెరుగుతున్న గిరాకీ రీత్యా విద్యావ్యాపార విస్తరణకు అవకాశాలూ పెరుగుతున్నాయి.

అయితే ప్రస్తుతం విద్యాసేవల వ్యాపారంలో అమెరికాకు ఆస్ట్రేలియా, బ్రిటన్ల నుండి పోటీ ఎదురవుతోంది. ఈ వ్యాపారానికి స్వేచ్ఛా మార్కెట్లు లేక పోవడం బడా వ్యాపార వర్గాల్లో అసంతృప్తిని పెంచుతోంది. ఆసియా దేశాల విద్యార్థుల కోసం ప్రధానంగా పోటీ నెలకొంది. ఈ దేశాల్లో ప్రాధాన్యతలవారీగా వ్యాపార ఆస్తిత్వాన్ని సుస్థిరం చేసుకోవాలని, లేదా విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులు పెట్టాలని

“ ‘గాట్స్ 2000’ ఒప్పందంలో భాగంగా విదేశీ కంపెనీలకు భారత దేశం కొన్ని అనుమతులు ఇవ్వాలని అమెరికా కోరుతోంది. విదేశీ విద్యాసంస్థలకు అడ్డంకిగా ఉన్న అన్నిరకాల పరిమితులను తొలగించాలని, జాతీయ చట్టాలను మార్చాలని, విదేశీ సంస్థలకన్నా దేశీయ సంస్థలకు అనుకూలంగా ఉండే అన్ని రకాల నిబంధనలనూ మార్చాలని భారత ప్రభుత్వంపై ఒత్తిడి తెస్తోంది. ”

బడా వ్యాపార వర్గాలు భావిస్తున్నాయి. డబ్ల్యుటీవో చర్చల ద్వారా జాతీయ అడ్డంకులను తొలగించుకొని ఈ దేశాల్లో ప్రయివేట్ ఉన్నత విద్యా మార్కెట్ను విస్తరించుకోవాలని బడా వ్యాపార వర్గాలు భావిస్తున్నాయి.

గాట్స్ 2000లో

బడా వ్యాపారవర్గాల డిమాండ్లు

‘గాట్స్ 2000’లో కింది అంశాలు చేర్చాలని అమెరికా విద్యాసంస్థలు ఒత్తిడి తెస్తున్నాయి. అవి: 1. అన్ని దేశాల్లోనూ విదేశీ కంపెనీలకు సౌకర్యాలు కల్పించాలి. 2. బోధన సిబ్బందికి స్వల్పకాలిక ప్రాతిపదికపై ఒక దేశంనుండి మరో దేశానికి వలస వెళ్లేందుకు అనుమతించాలి. 3. ఇంటర్నెట్ ద్వారా వీడియో, సిడి రామ్లను ఇతర దేశాలకు సరఫరా చేసే అవకాశం కల్పించాలి. 4. అమెరికా సంస్థలిచ్చే సర్టిఫికేట్లను ఇతర దేశాలు తప్పనిసరిగా గుర్తించాలి. 5. అమెరికా విద్యా సామగ్రినీ, మేధోసంపత్తి హక్కులనూ అంతర్జాతీయంగా గుర్తించాలి. 6. కస్టమ్స్ పరిమితులు, ద్రవ్య నియంత్రణలు, పెట్టుబడి నిబంధనలను సరళీకరించాలి.

ప్రస్తుతం ప్రయివేట్ రంగం ప్రధానంగా ఉన్నత, వయోజన విద్యపై దృష్టి పెడుతోంది. ఈ నేపథ్యంలో గ్యాట్స్ వర్గీకరణ పథకంలో ‘శిక్షణ’ అనే కేటగిరిని చేర్చాలని కంపెనీలు కోరుకుంటున్నాయి. కంపెనీ ఆధారిత సాంకేతిక శిక్షణా కార్యక్రమాలకు మంచి మార్కెట్ ఉంది. ఈ మార్కెట్లో ప్రవేశానికిగాను ‘శిక్షణ’ అనే కేటగిరీ ఉండాలని కోరుతోంది. ఇప్పటికే విద్యారంగంలో బడా వ్యాపారం పెద్ద శక్తిగా ఉంది. ఇప్పటికే సరళీకరణ విధానాలు చాపకింద నీరులా పెద్దఎత్తున విస్తరిస్తున్న నేపథ్యంలో ‘గాట్స్ 2000’ చర్చలు ప్రారంభమయ్యాయి.

గాట్స్ చర్చలు : పరిధి-మార్గ దర్శకాలు
విద్యా రంగ మార్కెట్ను ‘గాట్స్ 2000’ ఐదు కేటగిరీలుగా విభజించింది.

1. ప్రాథమిక విద్య 2. ప్రాథమికోన్నత విద్య 3. ఉన్నత విద్య 4. వయోజన విద్య 5. ఇతర విద్య (పైన వర్గీకరించిన వాటి పరిధిలోకి రాని అన్ని రకాల విద్యా సేవలు). ఉన్నత విద్య, వయోజన విద్య, ఇతర విద్య అనే మూడు కేటగిరీలూ ప్రస్తుతం గ్యాట్స్ సమావేశాల్లో విద్యారంగంపై జరిగే చర్చల్లో ప్రధానంగా ఉన్నాయి. ‘గాట్స్ 2000’ చర్చల ప్రకారం దేశాల మధ్య దూర విద్యా వ్యాపారమేకాక ఆ దేశాల్లో ప్రత్యక్షంగా సంస్థలనూ ఏర్పాటు చేసుకునే హక్కు లభిస్తుంది. చర్చలకు ఉద్దేశించిన ఒప్పందం ప్రకారం డబ్ల్యుటీవో విద్యాసేవల వ్యాపారంలో నాలుగు విధానాలను గుర్తించింది.

ఒకటో విధానం: దూర విద్య లేదా ఇ-విద్య, వర్చువల్ యూనివర్సిటీ.

రెండో విధానం: ఇతర దేశాలకు వెళ్లి విద్యార్థులు చదవడం.

మూడో విధానం: బ్రాంచి లేదా శాటిలైట్ క్యాంపస్ ఏర్పాటు, అధ్యయన కేంద్రాలు, ఉమ్మడి ఒప్పందాలు.

నాలుగో విధానం: విదేశాల్లో బోధించేందుకు అధ్యాపకుల విదేశీ ప్రయాణం.

పైన పేర్కొన్న ఐదుకేటగిరీల్లో ప్రతిదానికీ ఈ నాలుగు విధానాలు వర్తిస్తాయి. చర్చల్లో సభ్యులుగా ఉన్న దేశాలు కొన్ని కేటగిరీలకు కొన్ని విధానాలు అమలు చేస్తామంటూ అంగీకరించాల్సి ఉంటుంది.

గాట్స్ నిష్పక్షపాతమైన ఒప్పందం కాదు. విద్యాసేవల ఎగుమతిదారులుగా ఎదుగుతున్న అమెరికా, ఆస్ట్రేలియా లాంటి దేశాలకు ప్రయోజనం చేకూర్చేలా దీన్ని

రూపొందించారు. వ్యాపార సరళీకరణ ఎవరికీ ప్రయోజనకరం, ఎవరికి నష్టం అనేవి కీలకమైన ప్రశ్నలు. విద్యపై అమెరికా ప్రతిపాదనలను ఉదాహరణగా తీసుకుంటేనే అర్థమౌతుంది.

‘గాట్స్ 2000’ ఒప్పందంలో భాగంగా విదేశీ కంపెనీలకు భారత దేశం కొన్ని అనుమతులు ఇవ్వాలని అమెరికా కోరుతోంది. విదేశీ విద్యాసంస్థలకు అడ్డంకిగా ఉన్న అన్నిరకాల పరిమితులను తొలగించాలని, జాతీయ చట్టాలను మార్చాలని, విదేశీ సంస్థలకన్నా దేశీయ సంస్థలకు అనుకూలంగా ఉండే అన్ని రకాల నిబంధనలనూ మార్చాలని భారత ప్రభుత్వంపై ఒత్తిడి తెస్తోంది. ఐక్యరాజ్యసమితి వర్గీకరణ చేసిన ఐదుకేటగిరీల్లో లేని అంశాలను కూడా చేర్చాలని అది పట్టుబడుతోంది. పరిధిలో ‘శిక్షణ’ ‘ప్రయోగం’ అనే అంశాలను సరళీకరించే విద్యాసర్వీసుల కేటగిరీలో చేర్చాలని డిమాండ్ చేస్తోంది. ఈ రెండు అంశాలను ‘ఇతర విద్యాసేవలు’ అనే కేటగిరీలో చేర్చితే, వాటిని మనం ఆమోదిస్తే మనదేశంలో ప్రభుత్వ నిధులతో నడిచే సంస్థలకు సబ్సిడీలు ఇవ్వడానికి వీలుండదు. శిక్షణా కార్యక్రమాలకూ, బోధనకూ క్రాస్ సబ్సిడీ ఇస్తే ప్రభుత్వం అంతర్జాతీయ నిబంధనలను ఉల్లంఘించినట్లవుతుంది. అయితే ఈ డిమాండ్లన్నీ చేస్తున్న అమెరికా ప్రభుత్వం మాత్రం ప్రాథమిక స్థాయి నుండి ఉన్నత విద్యాస్థాయి వరకు ఎక్కడా విదేశీ సంస్థలకు తలుపులు తెరవడానికి అంగీకరించలేదు. అమెరికా కేవలం ‘వయోజన’ ఇతర విద్యాసేవల విభాగాలను సరళీకరించడానికి మాత్రమే ప్రతిపాదనలు చేసింది.

జాతీయ నియంత్రణలు

ఆటంకాలుగా మారిపోతాయి

అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాల్లో విద్యారంగాన్ని రక్షణకు అనేక చట్టపరమైన నియంత్రణలున్నాయి. జాతీయ ప్రయోజనాలు, ఆర్థిక అవసరాల రీత్యా ఈ నియంత్రణలు, పరిమితులు ఖచ్చితంగా అవసరం. అయితే వీటిని అమెరికా, ఆస్ట్రేలియా, బ్రిటన్లు ఆటంకాలుగా పేర్కొంటున్నాయి. విద్యా వ్యాపారంలో డబ్ల్యుటీవో గుర్తించిన నాలుగు విభాగాల్లోనూ సభ్యదేశాల మధ్య ఒప్పందం జరగాలని ఈ దేశాలు కోరుతున్నాయి.

ఈ నిబంధనలను ఆమోదించే ముందు విద్యా సేవల్లో అంతర్జాతీయ వ్యాపారాన్ని ప్రోత్సహించడం ద్వారా ఉత్పన్నమయ్యే అన్ని పరిణామాల గురించి మన దేశంలో

విస్తృత స్థాయిలో చర్చ జరగాల్సిన అవసరముంది. గాట్స్ చర్చలు నేటికీ అస్పష్టంగా ఉన్నాయి. చర్చల ఫలితమే కాదు, గ్యాట్స్ సాధారణ నిబంధనల్లో కూడా అస్పష్టత నెలకొని ఉంది. ఉదాహరణకు జాతీయ స్థాయిలో ఒప్పందం కుదుర్చుకుంటే ఆ నిబంధనలు మొత్తం భారత విద్యారంగ మంతటికీ అంటే రాష్ట్రాలకు కూడా వర్తిస్తాయా అనేది సందిగ్ధం. ఒకవేళ వర్తిస్తే లాభాల కోసం స్థాపించే విదేశీ విద్యా సంస్థలు కూడా ప్రభుత్వ నిధుల కోసం జాతీయ విద్యా సంస్థలతో పోటీపడతాయి. ప్రభుత్వ, ప్రైవేట్ విద్యాసంస్థల్లో పెట్టే ప్రభుత్వ నిధుల్లో కోతపెట్టే అవకాశమూ ఉంది. ఈ స్థితి అధిక ఫీజులకు కారణమయి విద్యారంగంలో అసమానతలను తీవ్రంగా పెంచుతుంది.

గాట్స్ చర్చల్లో భారత్ స్థానం

డబ్ల్యుటీవో చర్చల్లో భాగంగా ఉన్నత విద్యను సరళీకరిస్తామని అమెరికా, యూరోపియన్ యూనియన్, కెనడా, ఆఫ్రికన్, అరబ్ దేశాలతోపాటు పొరుగు దేశాలు కూడా హామీ ఇవ్వాలని భారత్ కోరుతోంది. గాట్స్ ప్రతిపాదనల వల్ల దీర్ఘకాలంలో విద్యా నాణ్యత దెబ్బతినడమే కాకుండా ప్రజాప్రయోజనాలకు కూడా నష్టం కలుగుతుంది. ఎందుకంటే గాట్స్ నిబంధనల వల్ల విద్యా వ్యవస్థపై ప్రభుత్వాలకు పట్లు, నియంత్రణ లేకుండా పోతుంది. నాలుగు రకాల వ్యాపార విధానాలతో మార్కెట్ను సరళీకరించడం వైపే భారత ప్రభుత్వం మొగ్గు చూపుతోంది. విదేశీ విద్యా సంస్థలు భారత విద్యార్థులకు బయోటెక్నాలజీ, కంప్యూటర్ సైన్సెస్, మెటీరియల్ సైన్స్ లాంటి అభివృద్ధి చెందుతున్న సైన్స్ కోర్సులను అందిస్తాయని భారత ప్రభుత్వం భావిస్తోంది. కీలక అంశాల్లో విదేశీ పెట్టుబడులను ఆకర్షించేందుకు వాటిని 74 శాతానికి మాత్రమే పరిమితం చేసి ప్రోత్సాహకాలు ఇవ్వడం ద్వారా విదేశీ విద్యా సంస్థలను నియంత్రించవచ్చునని అది పేర్కొంటోంది. అయితే సాంకేతిక వ్యవహారాలను ప్రభుత్వమే నేరుగా నియంత్రించినప్పుడు మాత్రమే మనకు విదేశానుండి నాణ్యమైన సాంకేతిక పరిజ్ఞానం లభిస్తుందని, లేకుంటే మనం పెద్ద మూల్యం చెల్లించాల్సి వస్తుందన్న విషయాన్ని మన ప్రభుత్వం విస్మరిస్తోంది.

విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులపై పరిమితి రూపంలో పరోక్ష నియంత్రణలు ఉండాలని ప్రభుత్వం అంటోంది. కాని ఇది

“ ప్రభుత్వం విద్యారంగంలో 100శాతం ఎఫ్డిఐలను ఆహ్వానించింది. ఎఐసిటిఐ, యుజిసిల గుర్తింపు పొందిన సంస్థల కేటగిరీ కింద విదేశీ సంస్థలను అనుమతిస్తున్నారు. ప్రస్తుతం ఐదేళ్ల కాంట్రాక్ట్ కింద ఈ సంస్థలను అనుమతిస్తున్నారు. 1990 నుండి వ్యాపార వర్గ ప్రయోజనాలకు అనుగుణంగా భారతపాలకులు మన విద్యా విధానాన్ని రూపొందిస్తున్నారు. ”

కనీసం మనకు దిగుమతి అవుతున్న టెక్నాలజీ ఏమిటనే విషయం తెలుసుకునేందుకు కూడా సరిపోదు. గత 50 ఏళ్ల అనుభవాన్ని గమనిస్తే విదేశీ కంపెనీలు తమ ముఖ్యమైన టెక్నాలజీలను ఇతరులకు పంచాలని ఎన్నడూ ప్రయత్నించలేదు. ఉక్కు, చమురు, ఎలక్ట్రానిక్స్, ఔషధాలు, సూపర్ కంప్యూటింగ్లో మన అనుభవాలను ఎలా మరిచిపోగలం?

భారత ప్రభుత్వం విద్యారంగంలో 100శాతం ఎఫ్డిఐలను ఆహ్వానించింది. ఎఐసిటిఐ, యుజిసిల గుర్తింపు పొందిన సంస్థల కేటగిరీ కింద విదేశీ సంస్థలను అనుమతిస్తున్నారు. ప్రస్తుతం ఐదేళ్ల కాంట్రాక్ట్ కింద ఈ సంస్థలను అనుమతిస్తున్నారు. సరిగ్గా నిర్వహించకుంటే మూడేళ్ల తరువాత వాటి అనుమతిని సమీక్షించే నిబంధన కూడా కాంట్రాక్ట్లో పొందుపరుస్తున్నారు. 1990 నుండి వ్యాపార వర్గ ప్రయోజనాలకు అనుగుణంగా భారతపాలకులు మన విద్యా విధానాన్ని రూపొందిస్తున్నారు. ఈ పరిణామాలు భారత ఉన్నత విద్యలో ప్రయివేటీకరణ, లాభార్జనను విపరీతంగా పెంచాయి. ప్రభుత్వ విద్యా సంస్థలు కూడా సామర్థ్యాన్ని పెంచుకోడానికి ప్రయివేట్ నిధులు సమీకరించుకోవాలని, ఆ నిధులతో కొత్త సెల్స్ ఫైనాన్స్ కోర్సులు ప్రారంభించాలని వాటిపై ఒత్తిడి వస్తోంది.

ఉన్నత విద్యా సంస్థల స్వయంప్రతిపత్తిపై ప్రభుత్వం ఒక కమిటీ వేసింది. ఉన్నత విద్య సరళీకరణ, ప్రయివేటీకరణను మరింత వేగవంతం చేయాలని ఈ కమిటీ కూడా ప్రతిపాదించింది. దీనికితోడు మన ఉన్నత విద్యారంగంలోని సంగీతం, ఆర్ట్స్ అండ్ కల్చర్, సైన్స్ అండ్ టెక్నాలజీ విభాగాలను ప్రపంచస్థాయిలో మార్కెటింగ్ చేసుకోవాలని దేశంలోని ఎగువ మధ్యతరగతి

వర్గం భావిస్తున్నది. మేనేజ్మెంట్ విద్య, ఆయుర్వేద, ఆర్ట్స్ అండ్ కల్చర్, ఇంజనీరింగ్, ఐటి విద్య, యోగా మరియు విదేశీ భాషల విద్య వ్యవసాయం, గ్రామీణాభివృద్ధి విద్యాసంస్థలను ఏర్పాటు చేసుకునేందుకు మార్కెట్ అవకాశం కల్పించాలని గాట్స్ చర్చల్లో భారత్ కోరుతోంది.

ఉన్నత విద్యపై గాట్స్ ప్రభావం

ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఏడాదికి విద్యారంగ బడ్జెట్ 10,000 కోట్ల డాలర్ల వరకు ఉంది. ఈ రంగం ఐదు కోట్ల మంది ఉపాధ్యాయులకు ఉపాధి కల్పిస్తుండగా ఏడాదికి 10 కోట్ల మంది విద్యార్థులు చేరుతున్నారు. విద్యాసేవల్లో వ్యాపార ధోరణి పెరగడం వల్ల విద్యారంగంలో అంతర్జాతీయ సహకార ప్రక్రియ దెబ్బతింటుంది. ఇప్పటి వరకు వర్తమాన దేశాలు ఈ సహకారంతోనే తమ ప్రభుత్వరంగ సంస్థలను అభివృద్ధి చేసుకుంటూ వస్తున్నాయి. ఉదాహరణకు మనదేశంలో ఐఐటీలు.

గత 20 ఏళ్లకాలంగా విద్యకు ప్రభుత్వ నిధుల్లో కోత విధించడం, ఉన్నత విద్యపై నియంత్రణలు తొలగించడం వల్ల ఇప్పటికే భారత విద్యావ్యవస్థ పెద్దఎత్తున నష్టపోయింది. ప్రభుత్వ యూనివర్సిటీలు, ఇతర వృత్తి సంస్థల నుండి నాణ్యమైన విద్య పొందగలమనే నమ్మకం మధ్యతరగతి ప్రజల్లో సడలింది. ఈ నేపథ్యంలో ఉన్నత విద్యలో బలీయమైన శక్తిగా ఎదుగుతున్న బడా వ్యాపారవర్గం భారత్లో ప్రవేశించింది. విదేశీప్రత్యక్ష పెట్టుబడులు ఉన్నత విద్యారంగంలోకి వస్తాయనే ఆశతో భారత ప్రభుత్వం గాట్స్ చర్చల్లో పాల్గొంటోంది.

విదేశీ యూనివర్సిటీలు అందించే కోర్సులపై ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషనల్ ప్లానింగ్ అండ్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ (ఎన్ఐఇపిఎ) చేసిన విశ్లేషణ నిజానికి చేదు నిజాలు

“విదేశీ యూనివర్సిటీలు అందించే కోర్సులపై ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషనల్ ప్లానింగ్ అండ్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ (ఎన్ఐ ఇఎం) చేసిన విశ్లేషణ నిజానికి చేదు నిజాలు తెలుపు తోంది. అవి అందించే కోర్సుల్లో అత్యధిక భాగం హాస్పిటాలిటీ సర్వీసులు, మేనేజ్మెంట్, మెడికల్ అండ్ ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీలకి సంబంధించినవి. చాలా కోర్సులలో ఏక కాలం లోనే రెండు డిగ్రీలను అందిస్తున్నాయి. ప్రవేశానికి మార్కుల శాతం లాంటి కనీస అర్హతలను కూడా పాటించడంలేదు. ”

తెలుపుతోంది. అవి అందించే కోర్సుల్లో అత్యధిక భాగం హాస్పిటాలిటీ సర్వీసులు, మేనేజ్మెంట్, మెడికల్ అండ్ ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీలకి సంబంధించినవి. చాలా కోర్సులలో ఏక కాలం లోనే రెండు డిగ్రీలను అందిస్తున్నాయి. ప్రవేశానికి మార్కుల శాతం లాంటి కనీస అర్హతలను కూడా పాటించడంలేదు. డిగ్రీకోర్సు కాలవ్యవధి అదే డిగ్రీలకు మనదేశంలో అమల్లో ఉన్న కాల వ్యవధికన్నా తక్కువగా ఉన్నాయి. ఇంటర్మీడియట్ స్థాయిలో మంచి ప్రతిభ చూపలేని విద్యార్థులు మాత్రమే విదేశీ డిగ్రీలు కావాలనుకుంటున్నారన్న విషయం స్పష్టంగా అర్థమౌతుంది. భారత యూనివర్సిటీలు, కాలేజీల్లో ప్రవేశం పొందలేని వారే అత్యధికంగా విదేశీ డిగ్రీలు కావాలనుకుంటున్నారు.

విదేశీ విద్యా సంస్థలు విద్యార్థులను ఆకర్షించేందుకు అనేక జిమ్మిక్కులకు పాల్పడుతున్నాయి. విద్యార్థులకు ఇంటివద్దనే విద్య అందిస్తున్నాయి. కాని దీనివల్ల విద్యార్థులు నాణ్యమైన విద్య పొందలేకపోతున్నారు. ఆగ్నేయాసియా దేశాల్లో అనేక విద్యా కేంద్రాలను నెలకొల్పిన ఆస్ట్రేలియా ఇందుకు పెద్ద ఉదాహరణ. ఈ సంస్థల్లో విద్యా నాణ్యత ప్రమాణాలను అధ్యయనం చేసిన సంస్థలు వెల్లడించిన వివరాల ప్రకారం ఇవి ఆస్ట్రేలియా ఉన్నత విద్య సంస్థలకు గుదిబండలుగా మారిపోయాయి. దీంతో ఆ సంస్థల్లో ఖర్చులను తగ్గించు కునేందుకు అవి అందించే చాలా సౌకర్యాల్లో కోత విధిస్తున్నాయి. ఇది ఖచ్చితంగా ఆ సంస్థలు అందిస్తున్న విద్య నాణ్యత ప్రమాణాలపై ప్రభావితం చూపుతుంది.

గాట్స్ చర్చల ద్వారా

బయోటెక్నాలజీ, నానో టెక్నాలజీ వంటి అభివృద్ధి చెందుతున్న విద్యారంగానికి భారత్ లాంటి దేశం విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులను (ఎఫ్ డిఐ) మళ్లించడం ద్వారా

ప్రయోజనం పొందవచ్చునని కొందరంటున్నారు. అయితే ఇది ఎంతవరకు సాధ్యం అనేది ప్రశ్నార్థకమే. ఈ ప్రశ్నకు బదులిచ్చేటప్పుడు జ్ఞాన సముపార్జన సేవల కార్యకలాపాల్లోకి భారత్ లాంటి దేశాల్లోకి ఎఫ్ డిఐల రాకను రెండు రకాల శక్తులు - యూరోపియన్ యూనియన్, అమెరికా - నియంత్రిస్తున్నాయి. గతకొన్నేళ్లుగా సభ్యదేశాల అనుభవాలు చెప్తున్న దాన్ని బట్టి అటువంటి ఉన్నత సాంకేతిక విద్యాకార్యకలాపాల్లోకి ఎఫ్ డిఐలు ప్రవేశించడానికి యూరోపియన్ యూనియన్, అమెరికాలు సుముఖత చూపడం లేదు. భద్రతా పరమైన అంశాల దృష్ట్యా అటువంటి కార్యకలాపాలలో మార్కెట్ శక్తుల ప్రవేశంపై నియంత్రణలు పెడుతున్నట్లు ఈ ప్రభుత్వాలు ప్రకటించాయి. అటువంటి కార్యకలాపాలకు సంబంధించిన రంగాల్లోకి విదేశాల నుండి వచ్చి చదువుకునే విద్యార్థులకు ఈ దేశాల్లో అవకాశం ఇవ్వడంలేదు. అమెరికా పాలక వర్గాలకు రాజకీయంగా దౌత్యపరంగా ఎంతో సన్నిహితంగా ఉండే దక్షిణ కొరియా, తైవాన్ విద్యార్థులకు కూడా అవకాశం ఇవ్వలేదు.

బహుళజాతి సంస్థల అవసరాలల్లో వచ్చిన మార్పుల దృష్ట్యా కొన్ని ఎంపిక చేసిన వృత్తివిద్యా కోర్సుల కోసం భారత్ లో విద్యావ్యాపారం చేయాలని ప్రపంచ మార్కెట్ శక్తులు ఆసక్తిగా ఉన్నాయి. ఈ విదేశీ సంస్థలు కొత్త కోర్సుల్లో విద్యాసంస్థలు తెరవడం కాకుండా స్థానికులు కూడా సునాయాసంగా నిర్వహించగలిగిన మార్కెట్లను కైవసం చేసుకోడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాయి. వృత్తి సేవలు అంతర్జాతీయీకరించబడుతున్న కొద్దీ ఉన్నత విద్య ప్రపంచీకరణ ప్రక్రియ వేగవంతమవుతోంది. లాభాలు ఆర్జించే మేనేజ్మెంట్, బిజినెస్ ప్రాసెస్ అవుట్ సోర్సింగ్, ఆడిట్ అండ్

అకౌంట్స్ కోర్సులు మంచి అవకాశాలు కల్పించేందుకు సిద్ధంగా ఉన్నాయి. అందుకే ఆంగ్ల భాషా ప్రావీణ్యం కలిగిన భారత యువ తను బుట్టలో వేసుకునేందుకు భారత్ లో విద్యా వ్యాపార సంస్థలు నెలకొల్పాలని ప్రపంచ మార్కెట్ శక్తులు భావిస్తున్నాయి. అటానమస్ విద్యాసంస్థలకు అనుమతివ్వడం ద్వారా ప్రభుత్వం విదేశీ విద్యాసంస్థలకు తలుపులు తెరిచింది.

భారత్ లో ఉన్నత విద్య ఇప్పటికీ వేగంగా అభివృద్ధి చెందుతున్న రంగమే. అయితే ఈ రంగంలో ప్రభుత్వ ఖర్చు తగ్గిపోబట్టే ప్రయివేట్ మార్కెట్ కు డిమాండ్ ఏర్పడింది. ప్రభుత్వ ఖర్చు ఉన్నత విద్యపై ప్రణాళికా వ్యయంలో 1.24 శాతం నుండి 0.35 శాతానికి తగ్గిపోయింది. దాదాపు 75 శాతం కాలేజీలు ప్రయివేట్ రంగంలోనే ఉన్నాయి. ఉన్నత చదువులకయ్యే ఖర్చును విద్యార్థులే భరించాలనే ధోరణి రోజురోజుకీ పెరుగుతోంది. అధిక ఆదాయాలున్న కుటుంబాలకు చెందినవారు అత్యధిక ప్రయోజనాలను చేజిక్కించుకుంటున్నారు. మరోవైపు ప్రయివేట్ కాలేజీల పెరుగుదల వల్ల విద్యప్రమాణాల నాణ్యత క్షీణిస్తోంది. ఉన్నత చదువు ఖర్చును విద్యార్థులే భరించడం పేదలకు సాధ్యంకాదు. ఉన్నత విద్య ప్రయివేటీకరించబడితే అది పేదలకు దూరమైపోతుంది.

ఇప్పటికే విదేశీ కంపెనీల లాభాల కోసం మన విద్యావ్యవస్థ తలుపులు తెరిచిన విధాన రూపకర్తలు గ్యాట్స్ చర్చల ద్వారా దాన్ని శాశ్వతం చేసేందుకు విద్య సరళీకరణకు పూనుకుంటున్నారు. ఉన్నత వర్గాలకు చెందిన ప్రజలు గ్యాట్స్ చర్చల ద్వారా విద్యారంగం సరళీకరించబడాలని, దాన్నిండి అత్యధిక ప్రయోజనాలను పొందవచ్చునని భావిస్తున్నారు. అయితే గ్యాట్స్, డబ్ల్యుటీవో నిబంధనలు ప్రకారం ఒక్కసారి విద్యావిధానం ఒక చట్రంలోకి వెళితే ఆ తరువాత వాటిని మార్చుకోవడం సభ్యదేశాలన్నీ అంగీకరిస్తే తప్ప అసాధ్యమన్న విషయాన్ని గ్యాట్స్ కు మద్దతు తెలిపే ఉన్నత వర్గాల ప్రజలు గ్రహించాలి. విద్యా ఎగుమతి దార్లుగా ఎదుగుతున్న అమెరికా, బ్రిటన్, ఆస్ట్రేలియాలాంటి దేశాల ఒత్తిడి మేరకు 'గాట్స్ 2000'లో విద్యపై మొదటి సారిగా పూర్తి స్థాయిలో బహుళపక్ష చర్చలు జరుగుతున్నాయి.

(అనువాదం: జి. శ్రీనివాస్)

రాజ్యాంగ యంత్రం అంటే ఏమిటి?

మారినా హార్ట్

న మాజం ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలను శాస్త్రీయంగా విశ్లేషించటం ద్వారా మార్క్స్, ఎంగెల్స్లు పీడిత వర్గాలకు వారి విమోచన కోసం పోరాడే సాధనమైన సిద్ధాంతాన్ని సమకూర్చారు. ఈ సిద్ధాంతాన్ని మేధా సంపన్నుడైన లెనిన్ విశదీకరించి, మరింత పరిపుష్టం చేయడంవల్ల, ప్రపంచంలో మొట్టమొదటి సోషలిస్టు విప్లవ విజయం సాధ్యమయింది.

వర్గ ఆధిపత్య సాధనమే
రాజ్యాంగ యంత్రం

రాజ్యాంగ యంత్రాన్ని గురించిన అవగాహన మార్క్సిజం మూలస్తంభాల్లో ఒకటి. గతితార్కిక భౌతికవాద విశ్లేషణాపద్ధతి ద్వారానే మనం రాజ్యాంగ యంత్రం యొక్క సారాంశం, చారిత్రక స్వభావం, నిర్మాణం, విధులు, దాని ఉపాంగాలు మొదలైన వాటికి సంబంధించి శాస్త్రీయమైన అవగాహనకు రాగాలుగుతాం. రాజ్యాంగ యంత్రపు వర్గ స్వభావాన్ని ప్రాతిపదికగా చేసుకోకుండా చెప్పే ఏ సిద్ధాంతమైనా కేవలం అశాస్త్రీయమైన జోస్యం మాత్రమే అవుతుంది. మహా అయితే రాజ్యాంగ యంత్రపు బాహ్య లక్షణాల వివరణకు మాత్రమే పరిమితమవుతుంది. రాజ్యాంగ యంత్రం శాశ్వతమైనదన్న తప్పుడు నిర్ధారణకు వచ్చేందుకు అది దారితీస్తుంది.

రాజ్యాంగ యంత్రం అనేది వర్గ ఆధిపత్యానికి ఒక సాధనమన్న శాస్త్రీయ సిద్ధాంతాన్ని మార్క్స్, ఎంగెల్స్లు రూపొందించారు. ఆధునిక సమాజంలో

రాజ్యాంగయంత్రాన్ని గురించి మార్క్స్, ఎంగెల్స్, లెనిన్లు సమకూర్చిన ఈ పరిజ్ఞానం-కార్మికవర్గం రాజ్యాధికారాన్ని చేపట్టేందుకూ, పటిష్ట పరచుకునేందుకూ, నిజమైన ప్రజాతంత్ర రాజ్యాన్ని, అంటే సోషలిస్టు రాజ్యాన్ని స్థాపించేందుకూ విప్లవకారులకు ఒక వ్యూహాన్ని సమకూర్చింది.

ప్రత్యేకించి పెట్టుబడిదారీ విధానంనుండి సోషలిజానికి పరివర్తన చెందుతున్న సమాజంలో రాజ్యాంగయంత్రం పాత్రను గురించి మరింత సమగ్రంగా, క్రమబద్ధంగా అధ్యయనం చేయడమెలాగో లెనిన్ చెప్పాడు.

రాజ్యాంగ యంత్రాన్ని గురించిన మార్క్స్ ఒక్క చోట రాయలేదు. దీనికి సంబంధించిన భావాలు ఆయన రచనలన్నిటా చెల్లా చెదురుగా ఉన్నాయి. ఆయన తన తొలి రచనలలో ఆ సమస్యను గురించి శాసనాల దృక్పథంనుండి పరిశీలించాడు. న్యాయ నిర్వహణ యంత్రాంగంతో ఆర్థిక వ్యవస్థకూ, మొత్తం సమాజానికీ గల సంబంధాన్ని గురించి వివరించాడు.

1848, కమ్యూనిస్టు ప్రణాళికలో మార్క్స్, ఎంగెల్స్ స్థూలంగా పేర్కొన్న అనేక భావాలు అంతకు ముందు వారు సంయుక్తంగా రచించిన “పావర్టి ఆఫ్ ఫిలాసఫీ అండ్ జర్మన్ ఐడియాలజీ” అనే గ్రంథంలోనూ, ఇతర గ్రంథాల్లోనూ ఉన్నవే. 1848లో మొట్టమొదటగా రూపుదాల్చిన భావాలు తరువాతి కాలంలో వారు చేసిన రచనల్లో మరింత పరిపుష్ట రూపాన్ని తీసుకున్నాయి. వారు నిర్దిష్టమైన చారిత్రక

పరిస్థితులను, ముఖ్యంగా 1871లో పారిస్ కమ్యూన్ అనుభవాన్ని విశ్లేషించడమే దీనికి కారణం. ఆ సిద్ధాంతంలోని ప్రధానాంశాలలో ఒకటైన కార్మికవర్గ నియంతృత్వాన్ని గురించి వారు మరింతగా విశదీకరించటం జరిగింది.

ఎంగెల్స్ మహత్తర కృషి

మార్క్స్ తను రాసిన ‘కాపిటల్’ గ్రంథం చివరి అధ్యాయంలో రాజ్యాంగ యంత్రాన్ని గురించి ప్రత్యేకంగా విశ్లేషించాలనుకున్నాడు. అయితే దీన్ని ఆచరణలో బెట్టడం ఆయనకు సాధ్యపడలేదు. ‘కుటుంబం, వ్యక్తిగత ఆస్తి, రాజ్యాంగ యంత్రం పుట్టుపూర్వోత్తరాలు’ అనే రచనలో ఎంగెల్స్ ఆ పనిని నెరవేర్చాడు. 1884లో ప్రచురించబడిన ఈ పుస్తకపు మొదటి ముద్రణ పీరికలో ఎంగెల్స్ యిలా పేర్కొన్నాడు: ‘ఇందులోని అధ్యాయాలు ఒక విధంగా చూస్తే (మార్క్స్) తుదికోరికను, సందేశాన్ని ఆచరణలో బెట్టటమే. చరిత్రను భౌతికవాద దృక్పథంతో తాను (కొంతమేరకు మేము) పరిశీలించే సందర్భంగా, మోర్గాన్ పరిశీలించి, తేల్చిన అంశాలపై స్వయంగా విమర్శనాత్మక పరిశీలన జరపాలని కారల్

“ మార్క్సు, ఎంగెల్స్ ల దృష్టిలో రాజ్యాంగ యంత్రం అనేది ఒక వర్గం మిగతా వారందరిపై వర్గ ఆధిపత్యం సాధించడానికి ఉపయోగించుకునే సాధనమే. ఉత్పత్తి సాధాలను చేతుల్లో బెట్టుకున్న సాంఘికవర్గం- ప్రత్యేక సాయుధ దళాలు, జైళ్ళు మొదలైన నిర్బంధ సాధనాలద్వారా ఇతర వర్గాలను అణచిపెట్టి ఉంచేవిధంగా అధికారాన్ని చెలాయించటమే రాజ్యాంగ యంత్రపు సారాంశం. ”

మార్క్స్ అనుకున్నాడు. తద్వారా మాత్రమే దాన్ని పరిపూర్ణంగా విశదీకరించవచ్చునని భావించాడు. మృత్యుచెందిన నా మిత్రుడు వ్రాయకుండా వదిలివెళ్ళిన లోటును సాధ్యమైనంత వరకు తీర్చటానికే నా ఈ రచన ఉద్దేశించబడింది. మోర్గాన్ రచనలనుండి ఆయన ఉదహరించదలపెట్టిన సుదీర్ఘమైన భాగాలనూ, వాటిపై ఆయన వ్రాసి పెట్టుకున్న వ్యాఖ్యలనూ అవసరమైనచోట్ల ఇందులో ఉదహరించాను. ఆ అంశాలన్నీ ఈ రచన సందర్భంగా నా దృష్టిలో ఉన్నాయి’.

మార్క్సు, ఎంగెల్స్ ల దృష్టిలో రాజ్యాంగ యంత్రం అనేది ఒక వర్గం మిగతా వారందరిపై వర్గ ఆధిపత్యం సాధించడానికి ఉపయోగించుకునే సాధనమే. ఉత్పత్తి సాధాలను చేతుల్లో బెట్టుకున్న సాంఘిక వర్గం- ప్రత్యేక సాయుధ దళాలు, జైళ్ళు మొదలైన నిర్బంధ సాధనాలద్వారా ఇతర వర్గాలను అణచిపెట్టి ఉంచేవిధంగా అధికారాన్ని చెలాయించటమే రాజ్యాంగ యంత్రపు సారాంశం. రాజ్యాంగ యంత్ర స్వరూపం పలువిధాలుగా ఉండవచ్చు. కాని సారాంశం ఒక్కటే- ఒక వర్గంచే బల ప్రయోగం చేయబడటమే.

ఆదిమ సమాజంలో శ్రమ ఫలితం మినహా వేరే రూపంలో ఆస్తిపాస్తులు లేవు. ఈ దశలో ఉత్పత్తి సాధనాలపై సమిష్టి యాజమాన్యం ఉండేది. ఇటువంటి సమాజంలో రాజ్యాంగ యంత్రానికి ఎలా అవకాశం లేకుండా పోయింది, వ్యక్తిగత ఆస్తి ఏర్పడటంతో రాజ్యాంగ యంత్రం ఎలా రూపుదాల్చిందీ, ఆ తర్వాత సమాజం పరస్పర విరుద్ధమైన వర్గాలుగా ఎలా విభజితమయ్యిందీ, రంగంమీదికొచ్చిన

యాజమాన్య వర్గం తన అధిక్యతను చెలామణి చేసేందుకు ప్రజాభిప్రాయాన్ని, సాంఘికశక్తిని ఎలా నీరుగార్చింది ‘కుటుంబం, వ్యక్తిగత ఆస్తి, రాజ్యాంగ యంత్రం’ అనే గ్రంథంలో ఎంగెల్స్ వివరించాడు. ఆ విధంగా ఎంగెల్స్ దృష్టిలో రాజ్యాంగ యంత్రం అనేది సమాజంలో ఉన్న- పరిష్కారం సాధ్యంకాని- వైరుధ్యాలకు నిదర్శనం. రాజ్యాంగ యంత్రం అనేది ఒక వర్గాన్ని మరొకవర్గం కబళించి వేయకుండా అరికట్టే సాధనంలాగా, వర్గాలకు అతీతమైనదానిలాగా పైకి కనిపించేటప్పటికీ వాస్తవానికి అది మొత్తం సమాజ మంతటిపైనా ఒక వర్గం యొక్క ఆధిపత్యాన్ని నెరపే సాధనమని ఎంగెల్స్ అభిప్రాయం. రాజ్యాంగ యంత్రం- మిగతా వారందరి పైనా ఒక వర్గం యొక్క ఆధిపత్యాన్ని చట్టబద్ధం చేయడం ద్వారా వర్గపోరాటాన్ని మందగింపజేస్తుంది.

కార్మికవర్గ రాజ్యాంగయంత్రం అంటే?

వర్గాలుండటం వల్లనే రాజ్యాంగ యంత్రం ఏర్పడిందని, వర్గాలున్నంత కాలం రాజ్యాంగ యంత్రమూ వుంటుందని మార్క్సిజం మూలపురుషుల అభిప్రాయం. అందువల్ల, పరివర్తనా దశలోనూ, వర్గ పోరాటం వున్న సమాజాలన్నింటిలోనూ రాజ్యాంగ యంత్రం వుండి తీరవలసిందేననే విషయం విదితమవుతూనే వుంది. అయితే, పరివర్తనా దశలో వుండే రాజ్యాంగ యంత్రం- అంటే కార్మికవర్గ రాజ్యాంగ యంత్రం క్రొత్త తరహాకు చెందింది. ఎందుకంటే అది నూతన ఆర్థిక పునాదిపై నిర్మింపబడింది. చరిత్రలో మొట్ట మొదట సారిగా, అధిక సంఖ్యాక వర్గాలు అందులో ఆధిక్యతా స్థానంలో వుంటాయి.

అక్టోబరు విప్లవం ఆసన్నమైన సమయంలో, రాజ్యాంగ యంత్రాన్ని గురించిన మార్క్సిస్టు సిద్ధాంతంపై అనేక దృక్పథాల నుండి, ప్రత్యేకించి బూర్జువా, రివిజనిస్టు దృక్పథాలనుండి దాడి జరిగింది. ఆ రెండు వాదనలూ పైకి భిన్నంగా వున్నా, వాటి రెండింటికీ మూలం ఒక్కటే. అదే బూర్జువా సిద్ధాంతం.

బలప్రయోగం చేసే శక్తి ఒకవర్గం చేతుల్లోనే ఉండటం రాజ్యాంగయంత్రం యొక్క ప్రధాన లక్షణంగా మార్క్సిజం భావిస్తుంది. ఆ సిద్ధాంతం ఆధారంగానే లెనిన్ ఈ దాడులనెదుర్కొని చీల్చిచెండాడాడు. అల్పసంఖ్యాకవర్గం యొక్క ఆధిపత్య ప్రయోజనాలను సంరక్షించేందుకు సాయుధ బలగాలు, ప్రభుత్వ యంత్రాంగం రూపంలో ప్రత్యేకంగా రూపొందించబడిన బూర్జువా రాజ్యాంగ యంత్రాన్ని బలప్రయోగం ద్వారా ధ్వంసం చేయటం, దోపిడీదారుల ప్రతిఘటనను అణచివేయడం, వర్గాలనూ, వాటితో పాటే రాజ్యాంగ యంత్రాన్నీ రద్దుచేయుటం...అనే కార్మికవర్గపు చారిత్రక లక్ష్యాన్ని సాధించేదే సోషలిస్టు రాజ్యాంగ యంత్రం. అందువల్ల తన రాజ్యాంగ యంత్రం ద్వారా ఈ పనులన్నీ చేయగల నూతన వర్గాన్ని అధికారంలోకి తీసుకురావటం ముందుగా జరగవలసిన పని అని మార్క్సు, ఎంగెల్స్ పేర్కొన్నారు. వారి భావాలను లెనిన్ పునరుద్ఘాటించాడు.

రాజ్యాంగ యంత్రం మనుగడలో ఉండడానికి గల కారణాలు అదృశ్య మవటంతో రాజకీయాధికారమే అదృశ్య మవుతుంది. అప్పుడు సమాజం, ఉత్పత్తి విధానాన్ని కొత్తవద్దతిలో పునర్వ్యవస్థీకరిస్తుంది. సమాన్తాయిగల ఉత్పత్తిదారుల స్వేచ్ఛాయుతమైన కలయిక ప్రాతిపదికగా ఇది ఉంటుంది.

రాజ్యాంగయంత్రాన్ని గురించి మార్క్సు, ఎంగెల్స్, లెనిన్లు సమకూర్చిన ఈ పరిజ్ఞానం- కార్మికవర్గం రాజ్యాధికారాన్ని చేపట్టేందుకూ, పటిష్ట పరచుకునేందుకూ, నిజమైన ప్రజాతంత్ర రాజ్యాన్ని, అంటే సోషలిస్టు రాజ్యాన్ని స్థాపించేందుకూ విప్లవ కారులకు ఒక వ్యూహాన్ని సమకూర్చింది.

బెంగాల్‌పై దుష్ప్రచారాన్ని ప్రజలే ఎండగడతారు!

- బి.వి. రాఘవులు

బెంగాల్‌లో కూడా బోగస్ ఓట్లు పెద్ద ఎత్తున వున్నాయని కె.జె.రావు అంటున్నారు. ఇప్పటి వరకు పార్టీ ఏమి చేసింది. రేపు ఏమి చేయబోతుంది. అసలు ఇది నిజమా? అబద్ధపు ప్రచారమా?

బెంగాల్‌లో ఎన్నికల ప్రక్రియ ప్రారంభమైంది. ఓటర్ల లిస్టులను ఎన్నికల పరిశీలకులు పరిశీలించారు. బోగస్ ఓట్లను ఏరివేశారు. మార్బిస్టు పార్టీ, ఇతర వామపక్షాలు ఎన్నికల పరిశీలకులకు పూర్తిగా సహకరించాయి. బోగస్ ఓట్ల పేరుతో నిజమైన ఓట్లను తొలగించకుండా వామపక్ష పార్టీలు కృషి చేశాయి. మీడియా, ఎలక్షన్ కమిషన్ పరిశీలకులు కొంతమంది బోగస్ ఓట్ల చేర్చింపు అంతా వామపక్ష పార్టీలు చేసిన పనేనని, ఈ బోగస్ ఓట్ల మూలంగానే వామపక్షాలు గతంలో గెలిచాయని ఒక అభిప్రాయం కల్గించే ప్రయత్నం చేశాయి. ఇది దుష్ప్రచారం మాత్రమే. వచ్చే ఎన్నికల్లో ప్రజా తీర్పు దీన్ని తప్పకుండా స్పష్టం చేస్తుంది. అయినా వాస్తవాలతో నిమిత్తం లేకుండా కమ్యూనిస్టులను అప్రతిష్టపాలు చేయడానికి ఎటువంటి కల్పితాలకైనా పాలకవర్గాలు సిద్ధమవుతాయనేది చరిత్ర చెబుతున్న వాస్తవం. బెంగాల్, కేరళలో అనేక కల్పిత రాతలను సృష్టించి ప్రచార యుద్ధం ప్రారంభించాయి. ఎన్నికలు దగ్గరపడే కొద్దీ ఇటువంటి దుష్ప్రచారం ఇంకా ఊపందుకుంటుంది. ఇటువంటి దుష్ప్రచారం అదే స్థాయి ప్రచార యంత్రాంగంతో ఎదుర్కోవడం కమ్యూనిస్టులకు సాధ్యంకాదు. ప్రజలతో మమే కమైతే వారిని అంటిపెట్టు కోవడమే కమ్యూనిస్టులకు రక్ష. బూర్జువా వర్గ ప్రచార మూర్ఖత్వాన్ని మరోసారి బెంగాల్, కేరళ ప్రజలు వచ్చే ఎన్నికల్లో తప్పకుండా బట్టబయలు చేస్తారు.

దేశంలో, రాష్ట్రంలో కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం పట్ల వామపక్షాలు ముఖ్యంగా సిపిఎం సమస్యలపై పోరాడుతూ స్వతంత్రంగా వ్యవహరిస్తున్నది. అయితే స్థానిక ఎన్నికలు వచ్చినప్పుడు అవగాహన పేరుతో కలవటం

వలన స్వతంత్రత దెబ్బతినదా! ప్రజలు ఎట్లా అవగాహన చేసుకోవాలి?

ప్రజా సమస్యలపై వని చేయడానికి, తక్షణ రాజకీయ లక్ష్యం కోసం ఎన్నికల్లో సర్దుబాట్లు చేసుకోవడానికి కొంత వ్యత్యాసం ఉంది. ప్రజా వ్యతిరేక చర్యలు ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్నప్పుడు ప్రభుత్వంలోని పార్టీతో ఎన్నికల సర్దుబాటు చేసుకున్నామా! లేదా! అనే దానితో నిమిత్తం లేకుండా ప్రజా సమస్యలపై రాజీపడకుండా శక్తి మేరకు ఉద్యమాలు నిర్వహిస్తాం. ఆ రకంగా మన స్వతంత్రతను నిలబెట్టుకుంటాం. సర్దుబాట్లు చేసుకున్నాం కదా! అని ప్రజా సమస్యలపై కచ్చితంగా వ్యవహరించకపోతే అప్పుడు పార్టీ స్వతంత్రత దెబ్బతింటుంది. పాలక పార్టీ తోకలాగ వ్యవహరించినట్లు అవుతుంది. ఇప్పుడు రాష్ట్రంలో అధికారంలోనున్న కాంగ్రెసు పార్టీ పట్ల ఇదే వైఖరిని అనుసరిస్తున్నాం. ప్రజా సమస్యలపై రాజీలేకుండా వ్యవహరిస్తూనే మతతత్వ ప్రమాదం ఉన్నందున రాజకీయ పొత్తు పెట్టుకొని ఓట్లు చీలకుండా ఎన్నికల్లో సర్దుబాట్లు చేసుకున్నాం. భవిష్యత్తులో పరిస్థితులను బట్టి మన స్వతంత్రతకు భంగం కలుగకుండా వ్యవహరిస్తాం. వచ్చే స్థానిక సంస్థల ఎన్నికల్లో అప్పటి పరిస్థితులను బట్టి మన స్వతంత్రతకు భంగం లేకుండా సర్దుబాట్లు ఎలా ఉండాలనేది నిర్ణయిస్తాం.

కమ్యూనిస్టు మార్క్సిస్టు ప్రోగ్రాంలో భూమి వంచడం కీలక కర్తవ్యం అని చెప్పారుకదా! ఇటీవల భూసంస్కరణలు మీద రాష్ట్రవ్యాపిత ఉద్యమాలు చేపట్టడం లేదు. ఎందుకని? భవిష్యత్తులో రైతాంగ సమస్యలపై అఖిలపక్ష ఉద్యమాలు ఏమైనా చేపడతారా?

భారత జనతా ప్రజాతంత్ర విప్లవంలో భూ సమస్యకు కీలకపాత్ర ఉంది. అయితే గత ఐదు దశాబ్దాల పరిణామంలో భూ సమస్య సంక్లిష్టమైంది. అందువల్ల భూ సమస్య పరిష్కారం కోసం జరిగే పోరాటం కూడా క్లిష్టంగానే ఉంటుంది. ప్రజా స్థాయిని

బట్టి తగిన నినాదం రూపొందించుకొని భూ సమస్యపై కృషి చేస్తున్నాం. స్థానికంగా, విడివిడిగా భూ సమస్యలపై ప్రస్తుతం కృషి జరుగుతున్నది. సమూలమైన పరిష్కారం కోసం విశాలమైన ఉద్యమం రావడానికి ఇంకా చాలా కృషి జరగాల్సివుంది.

మన ప్రభుత్వాలు ప్రపంచ బ్యాంకు నుండి రుణాలు తీసుకుంటున్నాయి. నష్టం అని చెబుతున్నారు కదా! రుణాలు తీసికొని ఎగ్గొట్టితే ప్రపంచబ్యాంకు ఏం చేస్తుంది?

ప్రపంచబ్యాంకు నుండి తీసుకొనే వ్యవస్థీకృత సర్దుబాటు రుణాలు నష్టకరమైనవి. వాటికి షరతులు విధించబడతాయి. ఇటువంటి రుణాల్ని మనం వ్యతిరేకిస్తున్నాం. ప్రపంచ బ్యాంకు నుండి రుణం తీసుకొని ఎగ్గొట్టడం సాధ్యంకాదు. నష్టదాయకమైన రుణాలను అసలు తీసుకోకూడదు. తీసుకొనే పాలకవర్గా లపై తీసుకోవద్దని ఒత్తిడి చేయడం ముఖ్యం. తీసుకున్నా ప్రపంచబ్యాంకు రుణాలకు కేంద్ర ప్రభుత్వం గ్యారంటీ ఇస్తుంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చెల్లించలేకపోయినా రాష్ట్రానికి కేంద్రం నుండి రావాల్సిన వాటాలో అప్పులను ముందుగానే మినహాయించుకుంటారు. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి కూడా ప్రపంచబ్యాంకులో కొంత డబ్బు డిపాజిట్ చేసి ఉంటుంది. అందువల్ల అప్పుజేసి ఎగ్గొట్టడం అంత సులభం కాదు.

అవినీతిని గురించి ఎంత అరచినా రోజురోజుకు పెరుగుతుంది తప్ప తగ్గడం లేదు. అసలు దీన్ని అరికట్టగలమా? కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం వచ్చినా అడ్డుకట్ట వేయలేము గదా! దీనికి పరిష్కారం ఏమిటి?

పెట్టుబడిదారీ విధానంలో అవినీతి ఇరుసుకు గ్రీజులాగా భావించబడుతున్నది. లాభాల వేటలో మార్కెట్ శక్తులే రకరకాల రూపాల్లో అవినీతిని, లంచగొండితనాన్ని పెంచుతున్నాయి. సమాజంలోని అన్ని పార్శ్వాల్లోకి ఇది ప్రవేశించింది. ముఖ్యంగా రాజకీయ వ్యవస్థలో పాలకపార్టీలు అవినీతి కార్యకలాపాలను భారీగా చొప్పించాయి.

ఎన్నికల్లో కూడా డబ్బు భారీగా వినియోగం చేయడం వ్యవస్థలో ప్రవేశించిన అవినీతికి ఒక దర్పణం. సమాజంలోని అవినీతి అంతటినీ ఒకే తరహాలో చూడగూడదు. ఉన్నత స్థానాల్లోని పాలకపార్టీ ప్రతినిధులు, అధికారులు పాల్పడుతున్న టోకు అవినీతిని కింది స్థాయిలో చిరుద్యోగులు పాల్పడే చిల్లర అవినీతిని ఒక గాటకట్టి కొంతమంది మేధావులు మాట్లాడుతుంటారు. ప్రజలు నేరుగా తక్షణం ప్రభావానికి గురయ్యేది ఈ చిల్లర అవినీతి వల్ల. ఉన్నత స్థాయి అవినీతిని కప్పి పెట్టేందుకే కొంతమంది కింది స్థాయి చిల్లర అవినీతిపై దృష్టి మళ్ళిస్తుంటారు. అవినీతి నిర్మూలన అన్ని స్థాయిల్లో జరగాలి. ముఖ్యంగా పోరాటం పై నుండి ప్రారంభం కావాలి. పెట్టుబడిదారీ విధానమే నిరంతరం అవినీతిని పెంచి పోషిస్తూవుంటే ఆ వ్యవస్థను మార్పుచేసే కృషితో సంబంధం లేకుండా అవినీతిని సంపూర్ణంగా రూపుమాపాలనుకోవడం అత్యాస అవుతుంది. అయితే ప్రజా చైతన్యాన్ని, సంఘటిత శక్తిని పెంచడం ద్వారా అధికార వికేంద్రీకరణను, వరిపాలనలో ప్రజల భాగస్వామ్యాన్ని సాధించడం ద్వారా అవినీతిని అదుపులో పెట్టవచ్చు. ఈ కృషి మన చేతుల్లో వుంది. అందువల్ల అవినీతి వ్యతిరేక పోరాటం సామాజిక మార్పు కోసం జరిగే పోరాటంలో అంతర్భాగంగా నిరంతరం జరగాలి.

అమెరికా మన కన్నా అభివృద్ధి చెందిన దేశం. బుష్ రాకను ఎదిరించడం వలన మనకు వచ్చే శాస్త్ర సాంకేతిక సహాయం అందదు కదా? దీనికి తోడు మనపై కక్షగట్టి ఏమైనా చేయగలడు. ఆతిథ్యం యిచ్చి పంపేస్తే పోతుంది కదా?

అమెరికా అధ్యక్షుడు జార్జి డబ్ల్యు బుష్ మన దేశంలో వర్కటించడాన్ని వామపక్షాలేకాక అనేక ఇతర సంస్థలు, మేధావులు, పార్టీలు కూడా వ్యతిరేకించాయి. అమెరికా అనుసరిస్తున్న విధానాలు ప్రపంచానికి, మన దేశానికి కూడా నష్టదాయకం. ఆయన్ని సాదరంగా ఆహ్వానిస్తూ పాలకపార్టీలు, కాంగ్రెసు, బిజెపి వంటివి అమెరికాతో సంబంధాల వల్ల ఎంతోమేలు జరుగుతుందని ప్రచారం చేస్తున్నాయి. అమెరికా తన ప్రపంచాధిపత్యాన్ని పటిష్టం చేసుకొని మనల్ని వినియోగించుకోవాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నది. మన ఆర్థిక వ్యవస్థ తమ బహుళజాతి సంస్థల కార్యకలాపాలకు ద్వారాలు తెరిచేటట్టుగా

చేయాలని ప్రయత్నిస్తున్నది. ఇవి సాధించడానికే బుష్ దేశంలో పర్యటిస్తున్నాడు. ప్రతిఘటించ కపోతే మనకు ప్రమాదమే. ప్రతిఘటిస్తే అమెరికా దూకుడును నిలువరించవచ్చు. ప్రజాభిప్రాయాన్ని తగినంతగా కూడగట్టగలిగితే వెనక్కు కొట్టవచ్చు. భయపడితే బానిసత్వం వస్తుంది. ఎదిరిస్తే స్వేచ్ఛ, ఆర్థిక స్వావలంబన, సార్వభౌమత్వం కాపాడబడతాయి.

నేపాల్ మావోయిస్టు నాయకుడు ప్రపంచ ప్రజాస్వామ్యం బహుళ పార్టీ వ్యవస్థ కోసం పోరాడుతానంటున్నాడు. ఇది ఎత్తుగడా? లేక వాళ్ళ ఆలోచనలో ఏమైనా మార్పు వచ్చిందా?

నేపాల్ మావోయిస్టు పార్టీ తమ రాజకీయ విధానంలో తీవ్రమైన మార్పులు ప్రకటించింది. బహుళపార్టీ వ్యవస్థను అంగీకరి స్తామని చెప్పింది. ఇది ఆహ్వానించదగిన పరిణామం. ఈ మార్పు తాత్కాలికమా! ఎత్తుగడా! అనేది భవిష్యత్తులో తేలుతుంది. నేపాల్ మావోయిస్టు నాయకత్వం బుర్రలో ఉన్న ఉద్దేశాలేంటి? అని మనం ఊహించడం కష్టం. ఉద్దేశాలేమున్నా చెప్పిన విషయం మంచి దైనపుడు స్వాగతించడం మంచిది. మావోయిస్టు నాయకత్వం తాము ప్రకటించిన మంచి విధానానికి కట్టుబడకపోతే వారే నష్టపోతారు.

రిటైల్ రంగంలోకి విదేశీ పెట్టుబడిని యుపిఎ ప్రభుత్వం అనుమతి స్తున్నది. దీంతో రాష్ట్రాలలో చిన్న మధ్య వ్యాపారస్థులలో ఆందోళన ప్రారంభమవుతోంది. దీనికి రాష్ట్ర వ్యాపిత ఉద్యమ స్వరూపం ఏమైనా మీ పార్టీ కన్పిస్తుందా?

రిటైల్ వ్యాపారంలోకి విదేశీ పెట్టుబడులను సంపూర్ణంగా ఆహ్వానించాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం తలచినప్పటికీ వామపక్షాల ప్రతిఘటన మూలంగా పాక్షికంగా సడలించ దానికి పూనుకున్నది. అయినా ఈ పాక్షిక సడలింపు కూడా నష్టదాయకమైనదే. చిన్నచిన్న వ్యాపారాలు దివాళాతీసి ఉపాధి కోల్పోయే ప్రమాదం పొంచివున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వ నిర్ణయాలపై ఇప్పటికే మార్క్సిస్టు పార్టీ ఆందోళన నిర్వహిస్తున్నది. వ్యాపార సంఘాలు చేస్తున్న ఆందోళనలకు మద్దతునిస్తున్నది.

శాసన మండలిని పార్టీ వ్యతిరేకించింది. మళ్ళీ మీ పార్టీ మండలి ఎన్నికలలో అభ్యర్థులను పెట్టడం సమంజసమా?

రాష్ట్ర స్థాయిలో శాసనమండలి

అనవసరమైనదని మొదట్నుంచీ పార్టీ విధానం. అందుకే మండలి పునరుద్ధరణ రాష్ట్రంలో వ్యతిరేకించాం. అయినప్పటికీ బిజెపి, కాంగ్రెసు పార్టీలు సహకరించడం వల్ల మండలి పునరుద్ధరణ అయింది. మండలి పునరుద్ధరణ వ్యతిరేకించినప్పటికీ ఒకసారి అది ఉనికిలోకి వచ్చిన తరువాత దాన్నో పాల్గొంటాం. ప్రజాస్వామిక సంస్థలపై పార్టీ యొక్క అభిప్రాయాలు, మినహాయింపులు ఏమైనప్పటికీ వాటిని బహిష్కరించడం పార్టీ విధానం కాదు. అవకాశమైన మేరకు వాటిని ప్రజా ఉద్యమాలను ప్రతిబింబించే వేదికలుగా వినియోగించుకొనేందుకు ప్రయత్నిస్తుంది. మండలి విషయంలోనూ అదే చేస్తుంది. మండలిని వ్యతిరేకిస్తున్న వారు మండలి ఎన్నికల్లో పాల్గొనరాదు అనే వారిది తెలివి తక్కువ వాదన. పెట్టుబడిదారీ విధానాన్ని పార్టీ వ్యతిరేకిస్తున్నది. అయినా పెట్టుబడిదారీ సమాజంలో ఉండి దానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడడం మానలేదు.

పోలవరం ప్రాజెక్టును సిపిఎం, టిఆర్ఎస్ వ్యతిరేకిస్తూ ప్రభుత్వ సమావేశాన్ని వాకౌట్ చేశాయి. సిపిఐ మాత్రం ప్రభుత్వాన్ని సపోర్టు చేసింది. రాజ్యసభ సీటు కోసమా? లేదా వామపక్షాల మధ్య అవగాహన కొరవడిందా?

పోలవరం విషయంలో వివిధ పార్టీలు వివిధ రకాల అభిప్రాయాలు కల్గివున్నాయి. ఒకవైపున ప్రస్తుత పోలవరం ప్రాజెక్టు ప్రతిపాదన స్థానంలో ముంపులేని ప్రత్యామ్నాయాన్ని రూపొందించి అమలు చేయాలని సిపిఎం కోరుతున్నది. మరోవైపు అధికార కాంగ్రెసు మూడు వందల గ్రామాలను ముంచేటటువంటి ప్రస్తుత ప్రతిపాదనను అమలు చేస్తామంటుంది. మిగతా పార్టీలలో కొన్ని ఎత్తు తగ్గించాలని, కొన్ని నిర్వాసితులకు పూర్తి న్యాయం చేసిన తరువాతే పనులు చేపట్టాలని అభిప్రాయాలు చెబుతున్నాయి. ముఖ్యంగా సిపిఐ వైఖరి అస్పష్టంగావుంది. అందువల్ల సిపిఐ, సిపిఎం స్పష్టమైన ఉమ్మడి అవగాహనతో ముందుకు పోవడం సాధ్యంకావడంలేదు. రానున్న రాజ్యసభ ఎన్నికల్లో కాంగ్రెసు సహాయం ఆశించే సిపిఐ అస్పష్టమైన వైఖరి తీసుకుంటుందని అనేక మంది భావిస్తున్నప్పటికీ అది నిజమనుకోలేము. విషయమేదైనా స్పష్టమైన అవగాహన కొరవడిందని అనుకోవాల్సివుంటుంది.

ఆయన ఆయుధమెత్తినా, కలంపట్టినా దేశం కోసమే

(2వ పేజీ నుండి)

కాదనలేక ప్రభుత్వ కాలేజీలో చదవడం ఇష్టంలేక పంజాబ్ నేషనల్ కాలేజీలో చేరాడు. ఈ కాలేజీలో చదివేవారిలో ఎక్కువమంది దేశ స్వాతంత్ర్యం కోసం ఉద్యమిస్తున్న వారు కావడం, దానికితోడు ఉద్యమాలకు ప్రేరణ ఇచ్చే అధ్యాపకులుండటం యశపాల్ కు నచ్చింది.

1922 నాటికే సాతంత్ర్యం వస్తుందని ప్రతిజ్ఞ చేసిన మహాత్మాగాంధీ, 1919లో రౌలట్ బిల్లు వ్యతిరేకోద్యమాన్నీ, 1922లో సహాయ నిరాకరణోద్యమాన్ని మధ్యలో ఆపివేయడం వల్ల ఎంతో ఉత్సాహంతో ఉద్యమంలోకి వచ్చిన విద్యార్థులూ ఇతర ప్రజలూ నిరాశ చెందారు. తీవ్ర వేగంతో వెళ్లే ఎక్స్ ప్రెస్ రైలుకు షడన్ బ్రేక్ వేసినట్లయింది. పెట్టెలు ఒకదానిలో ఒంకొకటి చొచ్చుకు పోయినట్లు ప్రజల త్యాగనిరతి, ఉత్సాహం, ఉద్వేగం పెడమార్గాలు పట్టాయి. మత విద్వేషాలు తలెత్తాయి. అలాంటి సమయంలో యువకులను విప్లవ కార్యక్రమాలకు పురికొల్పాయి. ఆ రోజుల్లో రహస్య సంఘాలను స్థాపించాలని జయచంద్ర కరపత్రం ప్రకటించారు. భగవతీ చరణ్ వాటిని పంచుతుండేవాడు. ఆ రోజుల్లో “నవ జవాన్ భారత సభ” అనే సంస్థను స్థాపించారు. దానికి భగత్ సింగ్ ప్రధాన కార్యదర్శికగా, భగవతీ చరణ్ ప్రచార కార్యదర్శి. కొద్ది రోజుల్లోనే కాంగ్రెస్ పార్టీలోని యువకులు అనేకులు దీనిలో సభ్యులుగా చేరారు. సామ్యవాదం మీద సానుభూతిగల వారినందరినీ ఈ సంస్థ ఆకర్షించింది. వివిధ ప్రాంతాల్లో శాఖోపశాఖలుగా విస్తరించింది. ఈ సంస్థ ముఖ్య కార్యక్రమం కాంగ్రెస్ దళారీ రాజకీయాలను విమర్శించడం, ప్రజల భావాలను ఉగ్ర రాజకీయాలకు అనుగుణంగా మార్చి సాయుధ పోరాటం పట్ల వారిలో సానుభూతి కలిగించడం. ప్రారంభంలో పేర్కొన్న వారంతా ఈ ఉద్యమంలో ప్రధాన వ్యక్తులు. కొంతకాలానికి ఈ ఉద్యమంలో వచ్చిన నాయకత్వాన్ని త్రోసిపుచ్చి భగత్ సింగ్ “హిందూస్థాన్ సామ్యవాద ప్రజాతంత్ర సేన”ను ఏర్పాటు చేశాడు. ‘నవ జవాన్ భారతసభ’లో కానీ, “హిందూస్థాన్ సామ్యవాద ప్రజాతంత్ర సేన”లోకానీ సుదీర్ఘకాలం పాల్గొన్న వ్యక్తి యశపాల్. లాహోర్ లో సైమన్ కమిషన్ కు

వ్యతిరేకంగా ప్రదర్శనకు నాయకత్వం వహించిన లాలాజపతిరాయ్ ను కొట్టి అవమానించి నందుకు డిఎన్ పి సాండర్స్ ను హత్య చేయడంతోపాటు జాతీయ అసెంబ్లీలో బాంబులు విసిరిన వ్యక్తి భగత్ సింగ్ అయితే, వైస్రాయి లార్డ్ ఇర్విన్ ప్రయాణిస్తున్న రైలు కింద బాంబు పేల్చిన వ్యక్తి యశపాల్. వైస్రాయ్ ప్రయాణించే రైలు కింద బాంబు పేల్చేందుకు యశపాల్ మూడు దఫాలు ప్రయత్నించాడు. అయితే రెండు దఫాలు బాంబులు పేల్చకుండానే ఆ పథకం విఫలమైంది. మూడో దఫా బాంబు పేలినా వైస్రాయ్ మరణించలేదు. కాకపోతే తన పెట్టెలో పడుకున్న ఆయన దబీమని కిందపడిపోయాడు. ఈ పథకాన్ని నిర్వహించడం కోసం ఇంద్రపాల్ తో కలిసి నెలల తరబడి మారువేషాల్లో తిరిగాడు. చాలాసార్లు పోలీసులకు పట్టుబడినట్లే పట్టుబడి తప్పించుకుంటూ ఎలాగయితేనేం ఈ పథకం అమల్లో పెట్టాడు. అయితే విపరీతమైన మంచు కారణంగా వైస్రాయి ప్రయాణించే రైలు పెట్టె స్పష్టంగా గుర్తించలేకపోవడంతో కొంచెం గురితప్పింది. మిగతా పెట్టెలన్నీ ధ్వంసమయినా వైస్రాయి ఉన్న పెట్టె పాక్షికంగా మాత్రమే ధ్వంసం అయ్యింది.

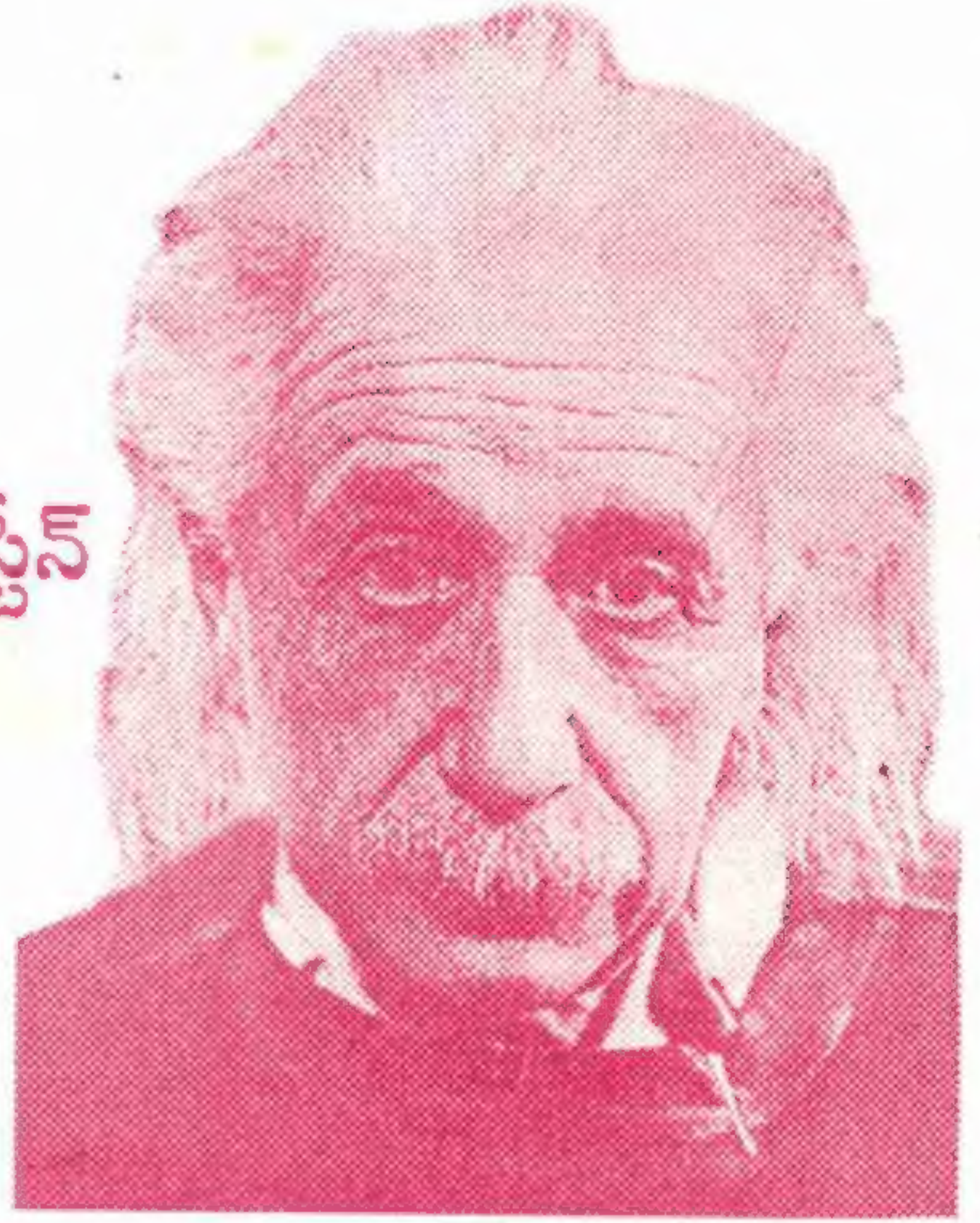
1929లో జరిగిన ఈ సంఘటనకు సంబంధించిన కేసులో యశపాల్ కు జీవితభైదు పడింది. భగత్ సింగ్, రాజగురు, సుఖదేవ్ లకు 1931 మార్చి 23న ఉరిశిక్ష అమలు చేశారు. దీని తరువాత మరో ఏడేళ్లపాటు యశపాల్ జైలులో ఉన్నాడు. జైలులో యశపాల్ అత్యంత కఠినశిక్ష అనుభవించాడు. అయితే జైలుశిక్షా కాలంలో ఒకరిద్దరు పోలీసు ఉన్నతాధికారులు యశపాల్ పట్ల సానుకూలంగా వ్యవహరించే వారు. కొందరు అధికారులు నయానా, భయానా నచ్చచెప్పి విప్లవ కార్యక్రమాలకు దూరం చేసే ప్రయత్నమూ చేశారు. యశపాల్ ను ఒక జైలు నుంచి మరో జైలుకు పదే పదే మార్చుతుండే వారు. ఒకసారి ఆలహాబాద్ కు సమీపంలోని కటారా జైలుకు తీసుకువెళ్లారు. 1937 మార్చి నెలలో యశపాల్ ను నైన్ సెంట్రల్ జైలుకు మార్చారు. అక్కడ ఆయన తోటి విప్లవ సహచరులతో సామ్యవాద సిద్ధాంతం గురించి చర్చించాడు. మార్క్స్ ప్రతిపాదించిన గతితార్కిక భౌతికవాదం ఆదర్శంగా పరిధ

విల్లనున్న సామాజిక ఆర్థిక తత్వాలను అవగతం చేసుకున్నాడు. అండమాన్ జైలుకు వెళ్లినప్పుడు యశపాల్ సహా హిందూస్థాన్ సామ్యవాద ప్రజాతంత్ర సంఘ సభ్యులందరూ మార్బుజాన్ని స్వీకరించారు. తరువాత మళ్లీ ఆయనను లక్నో జైలుకు మార్చారు. పరిపాలనా సంబంధమైన వ్యవహారాల్లో దాదాపు కలుగజోసుకోబోమని 1937 జూలై నెలలో వైస్రాయి, గవర్నర్లు కాంగ్రెస్ వారికి హామీ ఇచ్చారు. పదకొండు ప్రాంతాల్లో కాంగ్రెస్ మంత్రివర్గాలు ఏర్పడ్డాయి. ఎన్నికల్లో కాంగ్రెస్ వారు ప్రజల ముందుంచిన ప్రణాళికలో విప్లవకారులతోసహా రాజకీయ ఖైదీలందరినీ విడుదల చేస్తామని చెప్పారు. అయితే కాంగ్రెస్ సత్యాగ్రహోద్యమాల్లో అరెస్టయిన వారినే విడుదల చేశారు. ఆ పరిస్థితుల్లో ఉత్తరప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి పండిత గోవిందవల్లభ్ పంత్ లక్నో జైలుకు వచ్చారు. ఖైదీలందరినీ తన చుట్టూ కూర్చోపెట్టుకున్నారు. కాంగ్రెస్ ఎన్నికల ప్రణాళికలో హామీ మేరకు రాజకీయ ఖైదీలందరినీ విడిచిపెడతామనీ, అయితే ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో అహింసాత్మక ఖైదీలకూ, ఆయుధ ధారణ చేసి హింసాత్మక కార్యక్రమాల్లో పాల్గొన్న విప్లవకారులకూ కొంత అంతరం ఉందనీ చెప్పారు. దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చే పరిస్థితులు ఏర్పడు తున్నాయనీ, విప్లవకారులు హింసను విడిచిపెడతారని నమ్ముతున్నానంటూ సెలవిచ్చారు. యశపాల్ కిది ఏమాత్రం నచ్చలేదు. తాము ఇప్పుడేమి చెప్పినా ముఖ్యమంత్రి చెప్పినదానికీ మా విడుదలకూ కార్యకారణ సంబంధం తప్పనిసరిగా ఏర్పడుతుందని యశపాల్ పేర్కొన్నాడు. “మాకు హింసాత్మక కార్యక్రమాల్లో విశ్వాసం పోయిందంటే దానర్థం ఏమిటి, ఇంతకు ముందు మాకు హింసలో నమ్మకం ఉందన్న అర్థం రావడంలేదా, మీకు మనస్ఫూర్తిగా విడుదల చేయాలంటే చేయండి లేకుంటే లేదు” అని యశపాల్ నికచ్చిగా చెప్పాడు. ఇది జరిగాక నెలరోజులకు విప్లవ కారులను వదిలిపెట్టడానికి ఆదేశం జారీ అయ్యింది. 1938 మార్చి 2వ తేదీన సూర్యాస్తమయవేళ యశపాల్ సహా అనేక మంది విప్లవకారులు జైలు నుంచి విడుదలయ్యారు. ఆ తరువాత కాలంలో ఆయన హిందీ సాహిత్యంలో ప్రేమ్ చంద్ తరువాత అగ్రగణ్యుడుగా కొనసాగారు. జీవితాంతం శ్రామిక ప్రజల కోసం రచనలు చేస్తూ వచ్చారు.

పెట్టుబడిదారీ అరాచకానికి సోషలిజమే ప్రత్యామ్నాయం

- ఆల్బర్ట్ ఐన్స్టీన్

“ఈ రోజు మనకు కనిపిస్తున్న పెట్టుబడిదారీ అరాచకమే నేడు జరుగుతున్న అనర్థాలన్నిటికీ మూలమని నా అభిప్రాయం. మన ముందు కష్టపడి ఉత్పత్తిచేసే వారు ఉన్నారు. కాని వారు ఉత్పత్తిచేసిన ఫలాలు వారికందడం లేదు....

“కొందరి చేతుల్లో కేంద్రీకరించబడడం ప్రయివేటు పెట్టుబడి లక్షణం. పెట్టుబడిదారులమధ్య పోటీకొంత, సాంకేతికాభివృద్ధివల్ల వచ్చే శ్రమవిభజన కొంత దీనికి కారణం. వీటివల్ల చిన్న పరిశ్రమలను మింగేసి పెద్ద పరిశ్రమలు ఏర్పడతాయి. ఈ పరిణామాల ఫలితంగా అతి శక్తివంతమైన ప్రయివేటు పెట్టుబడిదారీ నియంతృత్వం ఏర్పడుతుంది. దీన్ని ప్రజాస్వామ్యయుతంగా పనిచేసే రాజకీయ సమాజం కూడా అదుపుచేయలేదు. ఎందుకంటే రాజకీయపార్టీలనుండి చట్టసభలకు పోటీచేసే సభ్యులకు ప్రయివేటు పెట్టుబడిదారులే నిధులిస్తారు. ఇంకా ఇతరత్రా అనేక విధాలా ప్రభావితం చేస్తారు. వీరు ఒకరకంగా ప్రజలను చట్టసభలనుండి వేరు చేస్తారు. దీని ఫలితమేమంటే ప్రజా ప్రతినిధులు పేద ప్రజల ప్రయోజనాలను రక్షించలేరు. అదీ గాకుండా ఈ రోజున సమాచారాన్ని (పత్రికలు, రేడియో, విద్య)కూడా ప్రయివేటు పెట్టుబడిదారులే ప్రత్యక్షంగాగాని, పరోక్షంగాగాని అదుపులో ఉంచుకునే పరిస్థితి ఉంది. అందువల్ల ఈ రోజున ఒక పౌరుడు వ్యక్తిగతంగా తన రాజకీయ హక్కులను ఉపయోగించుకునే అవకాశమే లేదు. పెట్టుబడిపై ప్రయివేటు యాజమాన్యం గల ఆర్థికవ్యవస్థలో పరిస్థితి రెండు ప్రధాన సూత్రాలపై ఆధారపడి ఉంటుంది: మొదటిది, ఉత్పత్తి శక్తులు(పెట్టుబడి) ప్రయివేటు యాజమాన్యంలో ఉంటాయి. యజమానులు వాటిని తమకు ప్రయోజనం కలిగే విధంగా ఉపయోగించుకుంటారు. రెండవది, శ్రమ కాంట్రాక్టు స్వేచ్ఛగా జరుగుతుంది.

“ఉత్పత్తి లాభాలకోసమే జరుగుతుందిగాని వినియోగానికి కాదు. పనిచేయగల సామర్థ్యం ఉన్నవారందరికీ ఉపాధికల్పించాలన్న నిబంధన కూడా ఏమీ ఉండదు. అందువల్ల ఈ సమాజంలో నిత్యం “నిరుద్యోగ సైన్యం” ఉంటుంది. కార్మికుడు నిత్యం ఉద్యోగ అభద్రత మధ్య జీవిస్తుంటాడు. నిరుద్యోగులైన, తక్కువ వేతనాలు వస్తున్న కార్మికులు లాభదాయకమైన మార్కెట్ గిరాకీని ఏర్పరచలేరు గనుక వినియోగ వస్తువుల ఉత్పత్తికి పరిమితులు ఏర్పడతాయి. ఫలితంగా ప్రజలంతా ఈతిబాధలో పడతారు. సాంకేతికాభివృద్ధి ప్రజలమీదనుండి శ్రమభారాన్ని దించాల్సిందిపోయి మరింత నిరుద్యోగాన్ని పెంచుతుంది. పెట్టుబడిదారుల లాభాపేక్ష, వారి మధ్య పోటీ వల్ల పెట్టుబడి కేంద్రీకరణ, ఉపయోగంలో అస్థిరత చోటుచేసుకుని రోజురోజుకూ తీవ్రమైన ఆర్థిక మాంద్యాలు ఏర్పడ్డానికి దారితీస్తుంది. చివరికి ఈ పోటీ శ్రమ వ్యర్థంకావడానికి దారితీస్తుంది. ఆ మేరకు నేను ఇంతకు ముందే చెప్పినట్లు వ్యక్తుల సామాజిక చైతన్యం నీరుగారిపోవడానికి కూడా ఇది దారితీస్తుంది.

“వ్యక్తుల చైతన్యాన్ని నీరుగార్చడం పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ సృష్టించే అనర్థాలన్నిటిలోకీ పెద్ద అనర్థం. మన విద్యావ్యవస్థ మొత్తం దీనివల్ల నాశనం అవుతోంది. విద్యార్థిలో అతిశయంతో కూడిన పోటీ ప్రవేశపెడుతున్నారు. ఎలాగైనా విజయం సాధిస్తే తన భవిష్యత్తు బాగుపడిపోతుందనే ఉద్దేశ్యంతో విద్యార్థి విజయం కోసం పరితపించిపోతున్నాడు.

“ఈ భయంకరమైన అనర్థాలన్నిటినీ పారద్రోలేందుకు ఒకే ఒక మార్గం ఉందని నేను గట్టి నమ్మకానికి వచ్చాను. సోషలిస్టు ఆర్థికవ్యవస్థను నెలకొల్పడమే ఆ మార్గం. సామాజిక లక్ష్యాలవైపు పయనించే విద్యావ్యవస్థ దీనికి తోడుకావాలి. అటువంటి ఆర్థికవ్యవస్థలో ఉత్పత్తి సాధనాలు సమాజం ఆధ్వర్యంలో ఉంటాయి. వాటిని ప్రణాళికా బద్ధంగా ఉపయోగించుకోవడం జరుగుతుంది. సమాజ అవసరాలకు అనుగుణంగా ఉత్పత్తిని సర్దుబాటు చేసే ప్రణాళికాబద్ధ ఆర్థికవ్యవస్థ, పనిచేయగలవారందరికీ పని కల్పిస్తుంది. ప్రతి పురుషునికీ, స్త్రీకీ, పిల్లవానికీ జీవనం గ్యారంటీ చేస్తుంది. ....”

(విశ్వవిఖ్యాత శాస్త్రవేత్త ఆల్బర్ట్ ఐన్స్టీన్ రాసిన “సోషలిజం ఎందుకు?” వ్యాసం నుండి.

1949 మే ‘మంత్రి రివ్యూ’ పత్రికలో ఈ వ్యాసం ప్రచురించబడింది.)

ಕುಟುಂಬ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತರಿಸುವ ಸಂಕೇತವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ

ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯ	KRSA102M111
ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯ	ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ
ತಾರೀಖು	23 February 2025
ಮುಂದುವರಿದಿರುವುದು	yes
ನಿರಂತರವಾಗಿರುವುದು	yes
ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುವುದು	37
ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿರುವುದು	no
ಭಾರತೀಯವಾಗುವುದು	no
ಲಭ್ಯವಾಗುವುದು	no
ತಯಾರಾಗುವುದು	Scavenger
ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವುದು	Scavenger
ಪ್ರಾಣಿವೇಶವಾಗುವುದು	Animal
ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾಗುವುದು	HEMA
ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವುದು	
ಪ್ರಾಣಿವೇಶವಾಗುವುದು	
ಪ್ರಾಣಿವೇಶವಾಗುವುದು	
ಪ್ರಾಣಿವೇಶವಾಗುವುದು	
ಪ್ರಾಣಿವೇಶವಾಗುವುದು	good